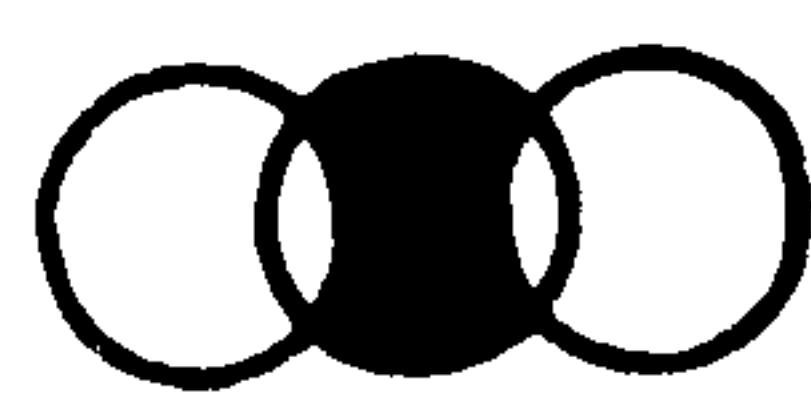

Ketabton.com

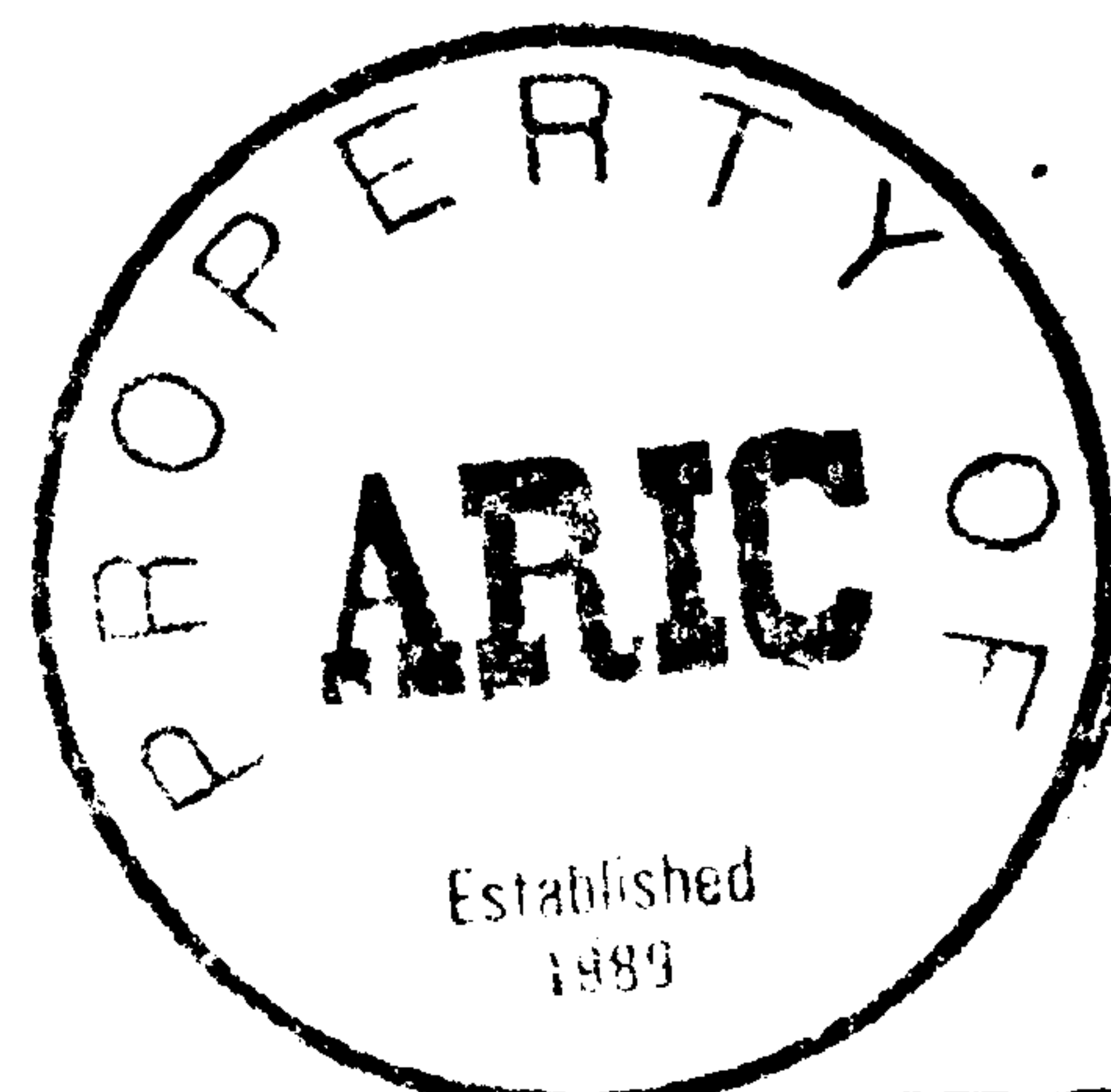
ورانگه

يوه ورانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم وراندي
بيا پېر په خای ولاړوي
او تيرې وي لاندي باندې

کوه رحمن کوهر

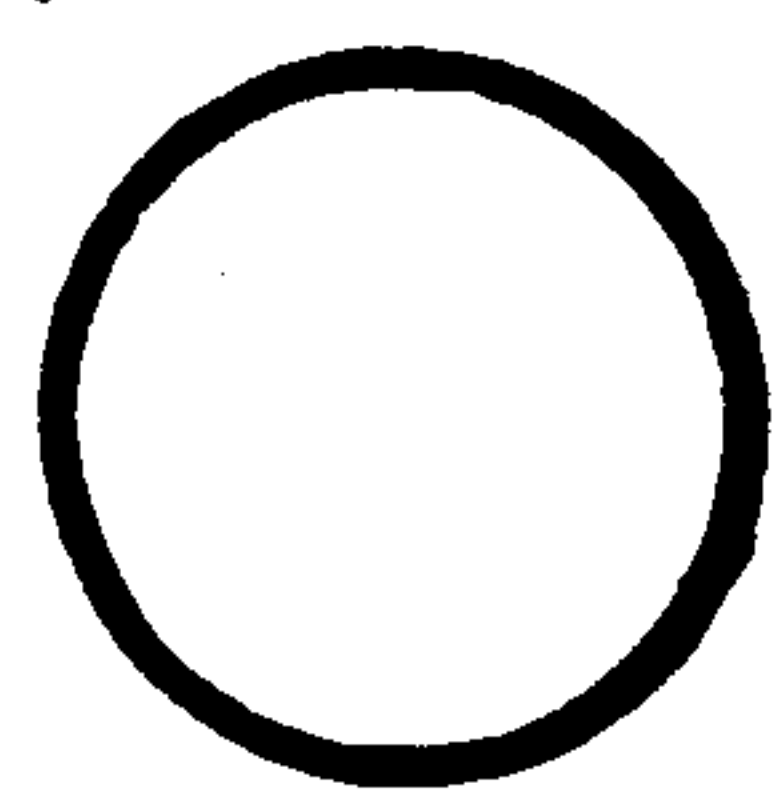
مجموعہ

دکتاب نوم : ورننگہ
وینا وال : گوہر جمن گوہر
دچاپ کال : ۱۹۸۹
خطاط : نورالدین ہنریاں

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
د هغه ټولنمریالو
چې د بنیادمودختونوځنی
تېڅندی د پښوځولانی اود -
لاسو نوولچکونه پرې کوی اودا
سرنګ آدمزاد خپل قجیرقامت
ته ورچکوی اوژوند نور
غرځانګن کوی.

څوگ يې ولې خپل قسمت کړي
 کومه ورځ چې نورېدې شي
 ځان په پنځه ولې لیکه کړي^(۲)
 چې په شتو کې اودرېدې شي
 څه په سر آسمانوي يې
 که آسمان ځمکه کېدې شي
 په مټ څه لره سر په ده
 چې په مټ نر غونډې شي
 په خرڅه کې دې ولې سود شي^(۴)
 چې په خېز نېستريدې شي
 د پړوتل ته ولې پلې^(۷)
 له بريالو چې ملېدې شي^(۸)
 د باز اړه نر دې نه نر ده
 که نه يې چټي بازېدې شي
 لیت او لارچې د مېړه وي
 فطرت ټول ولجه کېدې شي

۱-نورېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خرڅه = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن
 ۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- ټل = ډله- جمعیت، ۷- پلټل = یوځای کېدل، ۸- ملټل = مل کېدل

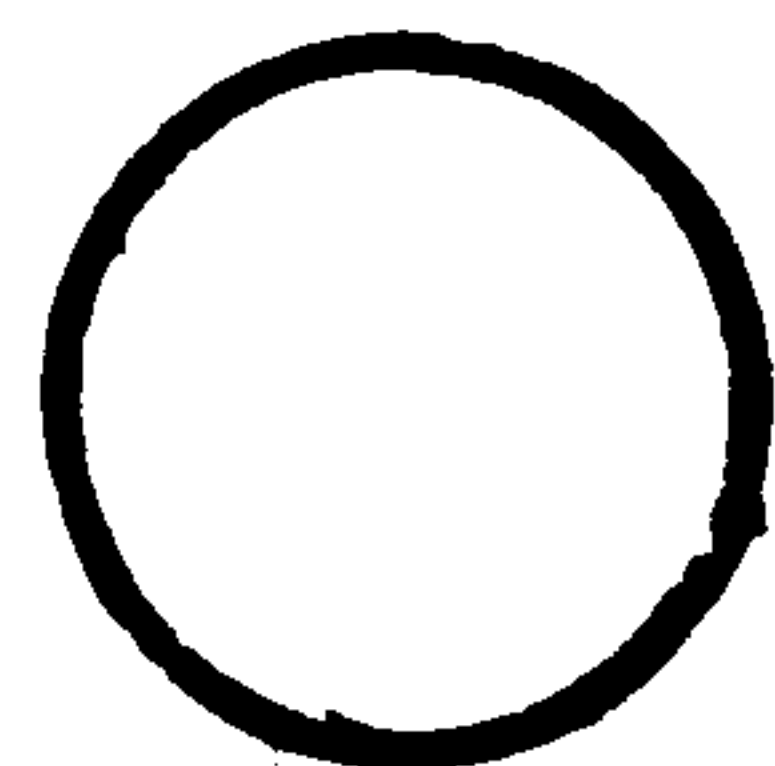
که سواره لوی فرعونان دي
که کلیم شي ڪونه ٻدي شي
دبری لاري بند نه دي
که له سرخوڪ تپريدي شي

لوی ڪتاب دمير بنڪا سرائو
گدپه وينه کي دخان کا
بيادختوگوگوشتان ٻول
الوتونکی باتوران کا

دکليم دودونه خيل کا
راشڪوره زورجهان کا
پرپاسلی اونتي^۱لی
دوران قهرمانان کا

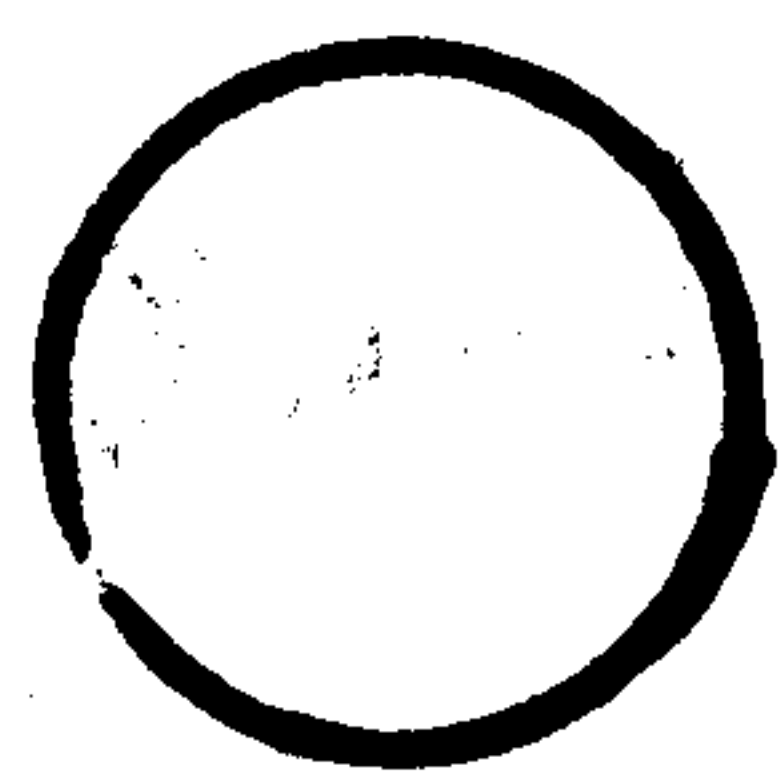
هغه شوڪ چي مبره خيل دي
تئينگ په ننگ اوپه خيل خيل دي^۲
دزمره مارئي پي ژوند دي
چي دشمنوزمرو دسپل دي

۱-نتلي = ناتارشوي، ۲-خيل = هوڊ، ۳-ماري = بنڪار.

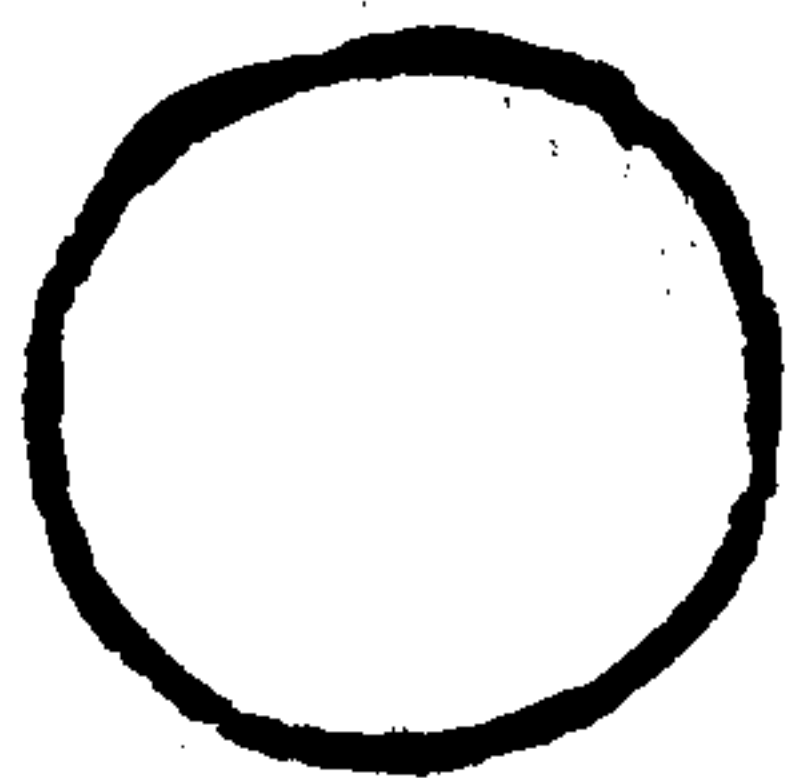
ترهې وينې دى سگروېټې
 ترهې وينې هم رامبېل دى^(۱)
 دخپل تگ دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دي^(۲)
 رشي څنگه بې کوندمي^(۳) شي
 چې څانگې همدشپېل دي^(۴)
 داطبيب به دې څنگ روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دي^(۵)
 چې د دروزي پي تنې وي^(۶)
 په وينو پراته غلبېل دى
 چې جامه يې کاسيروي^(۷)
 څه په چپل، څه که بې چپل دي^(۸)
 د باتور انگې وروستى ده^(۹)
 مشري که په چارخويل دي^(۱۰)

-
- ۱- رامبېل = يوکل ، ۲- کولند = کتخه چې دغويې ، څاروي څت ته يې اچوي چې دآزاد
 گرځېدونې منع وساتي ، ۳- کوندمي = کانه کتې - خپل ، ۴- څانگې = درې غاښې
 ۵- دشپېل = چې دغلې رشي پرې بادوي ، ۶- شاه خپل = چې شاه خپل کوي يعنې څرمنه
 ۷- څخه تسمه تسمه کوي ، ۸- دروزه = دغنودنډر - تيلي ، ۹- کاسيروي = بدلمنى
 ۱۰- چپل = پروښى ، ۱۱- انگې = يوه لويه چې وايي انگې - مل دى شوک دى ،
 ۱۲- چارخويل = قرقره

نه د دين، نه د سا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

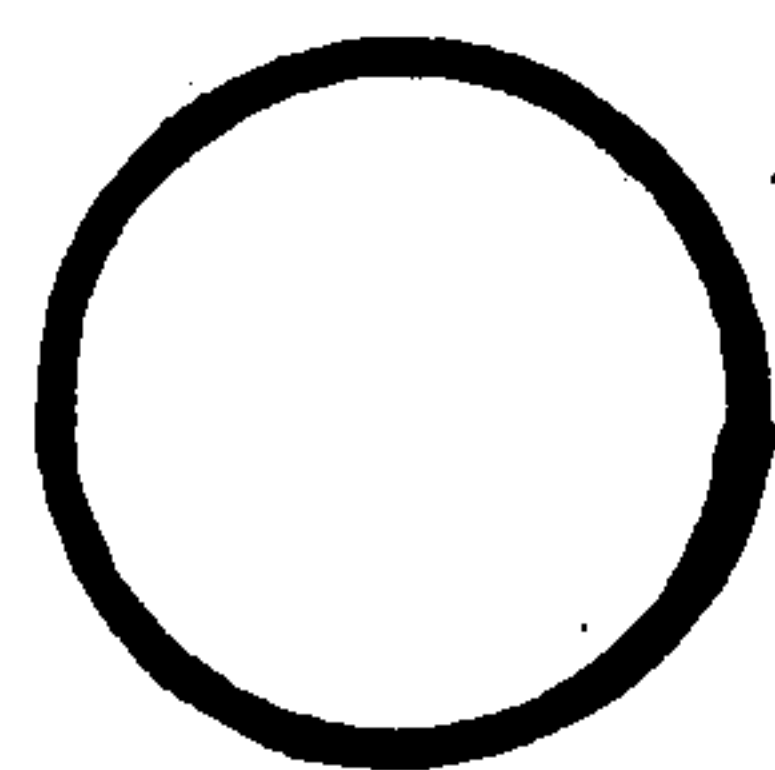
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
ثروند په هراړيكي وي چي
كليمني ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۳) پېستي
وري تندي باندي مېړونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سېږه
غوروي خپل منبرونه
په پاڅون چي "زه يم" نه كړي
خوشي پوچ هغه مونځونه

۱- سادین = ارولی خټکه، ۲- سوئیل = درېمه نړۍ، ۳- سما = بندوسين - تونيز

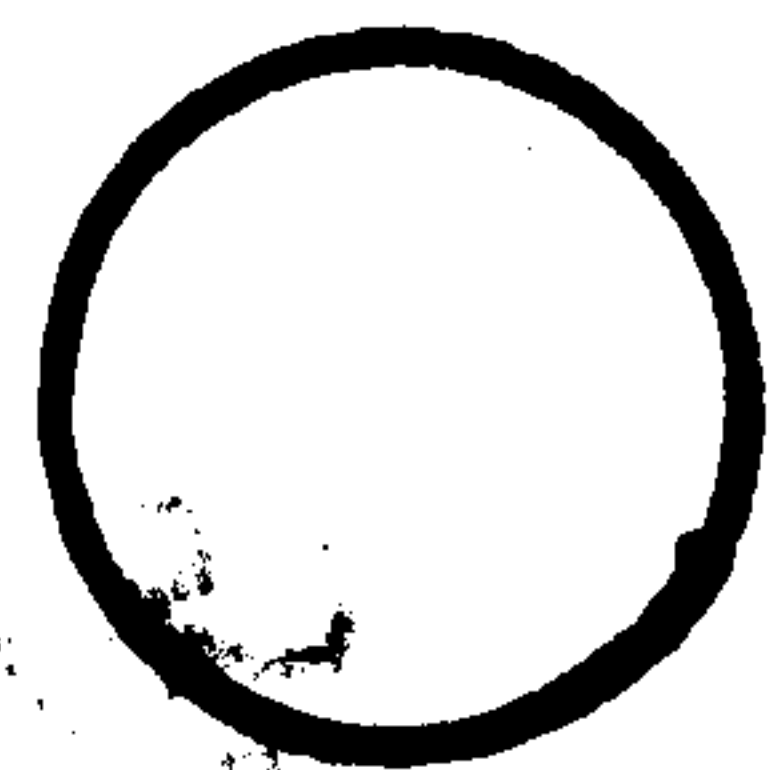
په جرقار چي لرو برکري
بلاي هغه بانگ^(۱)ونه
چي دا حُصکه دخدای کورې
دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
لکه حق يې کړ وږه وي
دنگيال په مټ، په توره
دلته اړدڅښتن کړه وي
خولې ماتي په فرعون کړي
دنگيال د مزي زړه وي
تورڅنگلونه خوندی وي
حق ننګي يې غرين کړه^(۳) وي
ساه يې واچوئ جوښو^(۴) کي
له پېړو پېړو چي مړه وي
دناحق وړه^(۵) ټول پرې کړي
وړه هغه کړي، چي تل پرې وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنګر

۴- جوښه = تنه، ۵- وړه = بريالی.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزمرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نېزو شي

په منښتو نه بودېږي

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه څنگ له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله څوک بې هوډ يالو شي؟

د راسمنو چارې کله

د نارامو په لينگو شي

د ژوندون د ميدان گټې

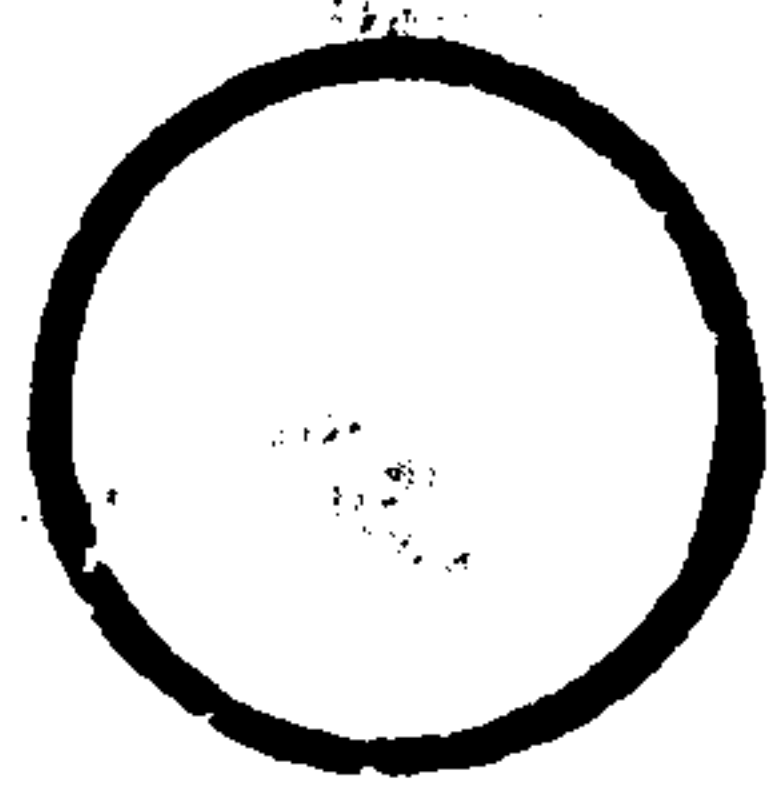
په ډال غاړو تور يالو شي

د څيرک مېړانه کله

له درست کلی درېندو شي

۱- منښته = نريار تونو ته دورو د پاره په ځان څه منل، ۲- نارام = ناغېږ- ناراست.

چي رنڇور باويڙي وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله جي سود په کورکوشي
 د خانکو د کوچني نمڙي
 پوره خرنګ په حلوشي
 چي د نمر د روناوي وي
 روڼ په څنګ په اورکوشي
 عقل څه خوني آتي دي
 راستوري په خپلوملوشي
 د خيړک سر پوره والي
 د حق په سپاروشي

چي له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چي په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باويڙي، بابېږي، د نلروغې، بيا تاندېدل، ۲- نمړي، جايي، ۳- اورکي، اورېلکي
 ۴- راستوري کېدل، راگرځېدل، راخلاصېدل، راختل.

لوټې نه تلي صبا خړوګ

هم يو زويم» به تاله شي

ښکلی هغه چې ښېږه يې

يود» زويم» په پساله شي

زويم هرکله خلې دی

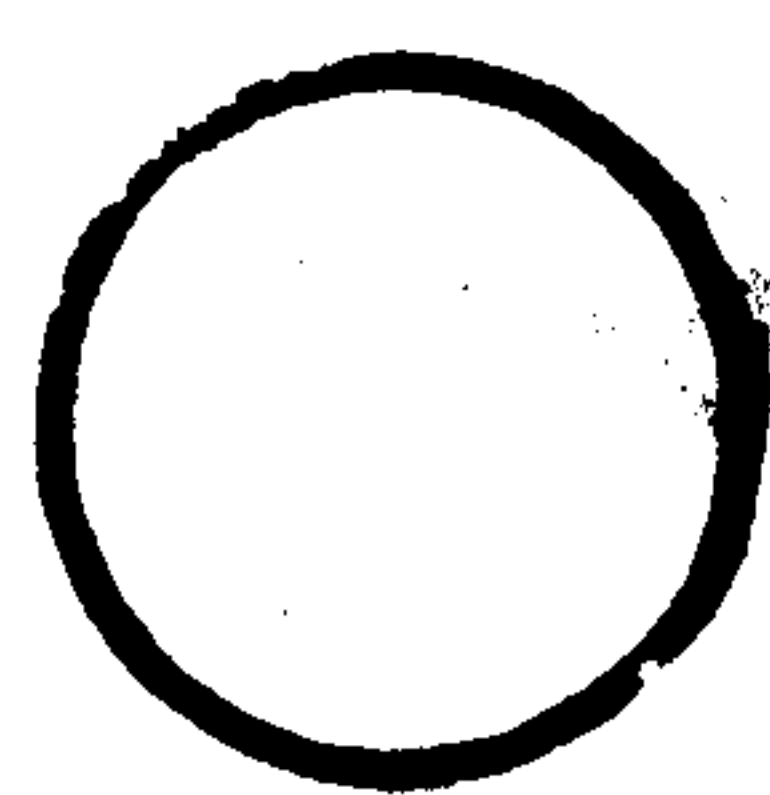
دې وجود چې زورچاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چې دا ځمکه يو کاله شي

په يولوی سين کې غړی

چرې، چرې، لښتې، وياله شي

د کتاب حد ماتې مه شي

هره لاره چې ترې

چې د ژوند د خپره نه وي

ورانوه لارې زړې

حق به هله مېشته وکا

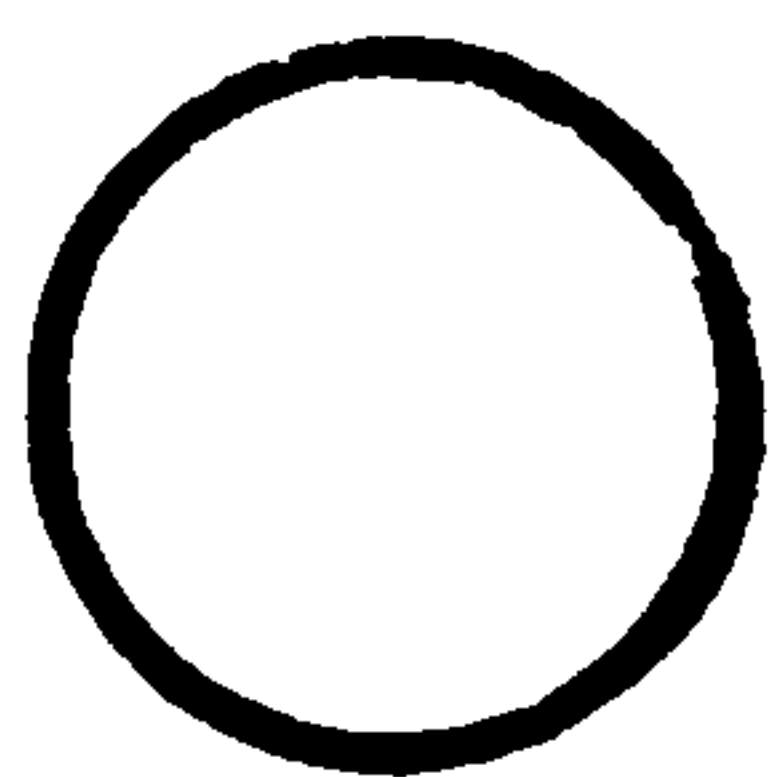
لومړې غير چې وشرې

يا سړی یاد خړی شه

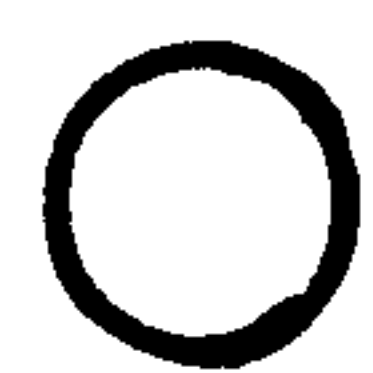
حق ناحق ولې ولسرې

۱- ښېږه = ډول - ښایسته والی، ۲- کاله = کور

زېښتياگان چې له مينځ ورک شي
پرکني به شي مېرې
لوی آتيان لکه اوگر کړي
د جگ غرتيږې ورې

ستر څارکو د واره کسي
په څارلو کړل تنه کي
نری وټ يې چرته بيا موند
برد ستورو په دنيا کي

له کارونو او له شکو
سره زړه ښکل کړي کړو
الوول حق و ناحق دی
څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق
د آذرود کندي دي
که هر څومخ په کعبه دي
له بتانو پيوندی دي

۱- اوکو د څاروود خوړلوته وروسته پاتې کېدونکي کياه يا تانې، ۲- کړيکو کړي کوونکي

چېرې د ښښو مېښې

خیرکان خوشبېبه گسروي

د وختونو په ناتار کې

چېرې وگورې د بېر وي

د وجود نېستی بلاده

پرې له خت مارکسان ژاري

سر نېستی ده د نیش "زه يم"

دوه نېستی کلیمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسې دورېرې

ولې "زه يم" یو توکیز دی

یو توکیزی نه نرېرې

حيواني وجود څه دی؟

د حجر^(۵) الوولتیا ده

او حجرې د خاورین توکو

خپل تر مینځه اړولتیا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېر، سنگسار، ۳- نیش، ناشته، نېشت، ۴- یو توکیز،
د یو توکی نه جوړ، چې گډونیزه نه وي، ۵- حجره، Cells- ژوندینکی.

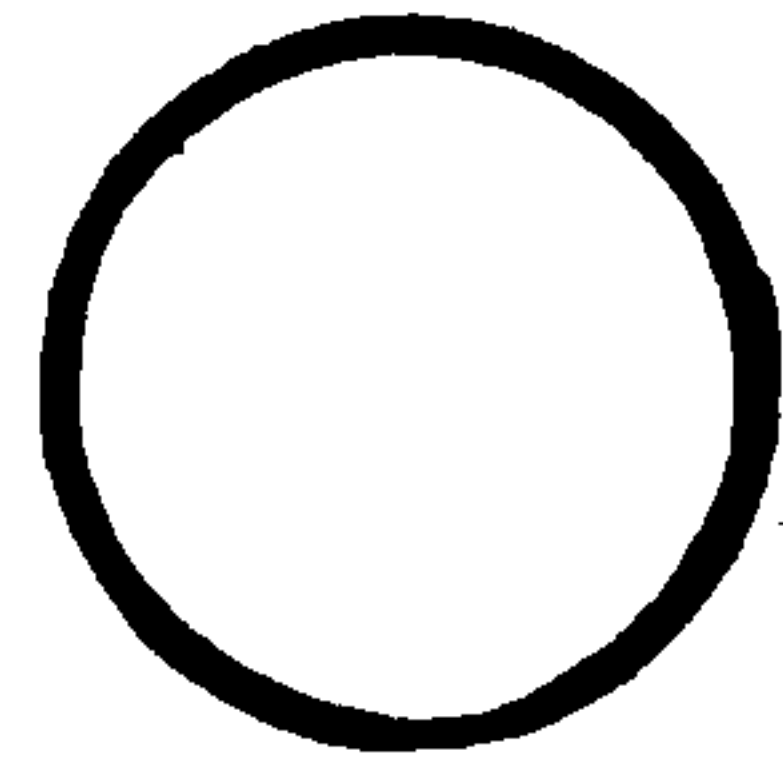
دا خاورينہ وارہ تہو کي
دہر ٻينڪور غونہي دي
او بر ٻينڪو تہ چي خير شي
تشي تر قندہ خيبي دي
○

دين همہ وارہ سرہ زردی
مذہبونہ يتول زدنہ بخ
دين ژوندون کاندی غور خانگہ
مذہبونہ يپ چارمبخ
○

کر لاسی کندوان يپ دک شول
چي جب جوب شول پہ خولو کي
خارلہ هغو تور ياليو
چي پہ خيز دي سرخيز وکي
غورہ ٻولہ دي پہ خان بده
تش لمن کہ يپ پسرلو کي
سادہ کوري ملفلري
خسا دندو کو، خرخوړو کي

۱- سرخيزي = سرپو ۲۰ - غورہ = تومت - گرم والی - ملامتہ

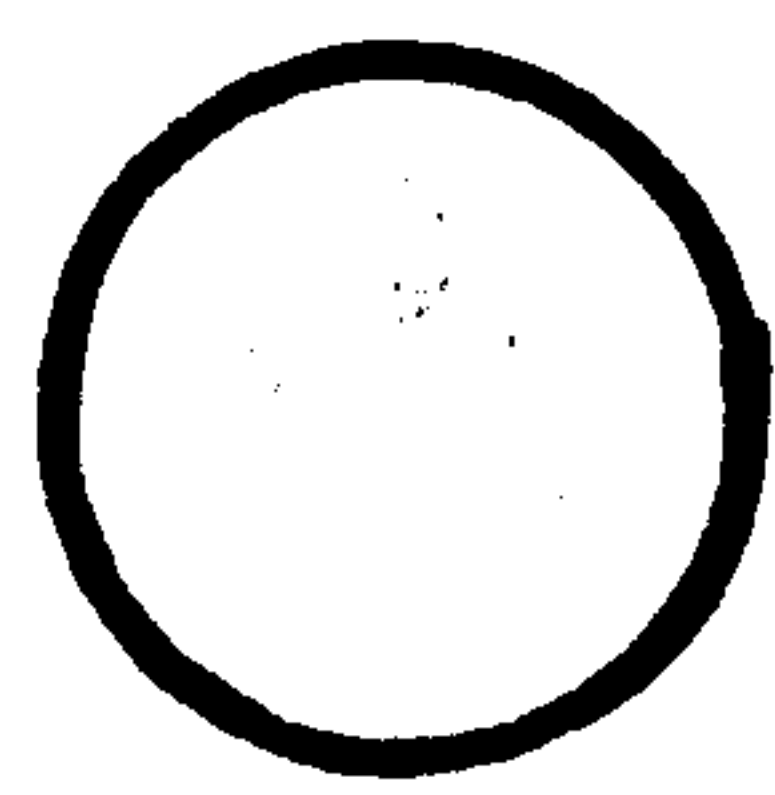
دا چي گوانښ په ستورو کيږي
ته هم لورډ څه نېزو کی
څه ناو یا ته چاره وکړه
مېړنیه! په تلو تلو کی

کور پیما چپ د بمبل وو
هغه سر په موندلو دی
کرولی چپي د باز وی
پدلولکو په شوغو دی
چپ د برید او د غدی و
د تسپو د موسلو دی
چپ جرگی پرې ښایسته وی
هغه شرم د جرگو دی
چپ خښتن د لوی انځور و
اوس د پوچو کښېدو دی
د تیرو تورو بڼو کی و
د بي سترگو د کڼدو دی

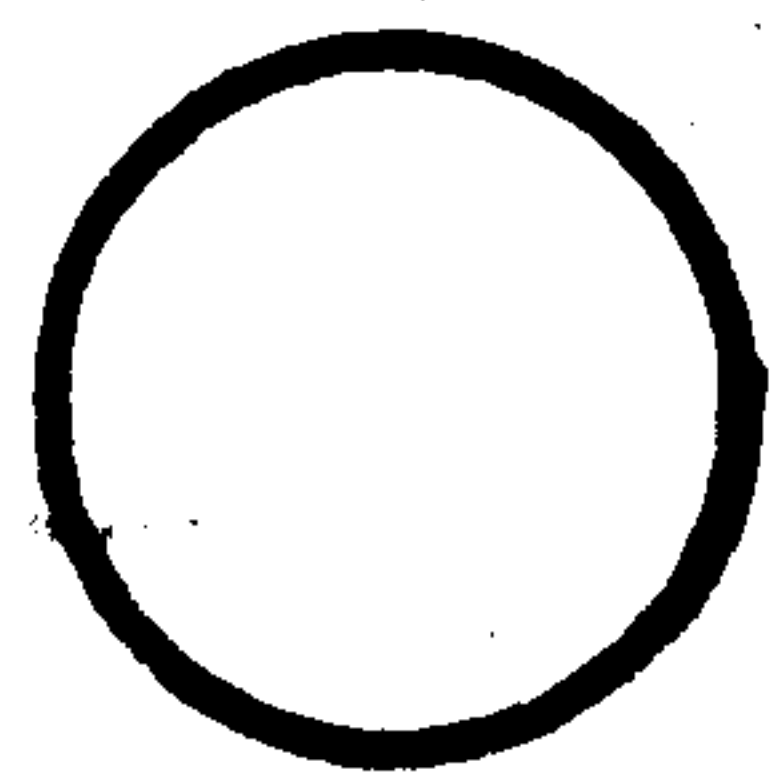
۱- کورپیا: د اتان د مخي په لوبه کې په بمبل (په سر کې) د کورپي (حلقې) د نښتګي ویشتونګي
۲- موندلو: د مخي په لوبه کې په بټ د تپلي خټې نه ښکته وچې کټې لوتی، ۳- کرولی: د ښکار
خیرکول، څارلو د پاره د باز تاوېدل راتاوېدل، ۴- بور: زمری، ۵- کندی: چم، محلت.

د قرآن حُني ناميـنده
خه د خوشو عقيدو دی

بازداری یو لوی هنر دی
ته په یو بیله بازداري^(۱)
چتی نه لرې جوړېږ
په نامه باندې میښکاري^(۲)
تش غر بازو و ته ناستي پی
خه که خوږې د لوی یلاري
ته میر ښکاره کړی غواري
په بڼه بڼه مرداري
په تومنه له ویاړلو
خوپه چارو کې د ویاړي^(۳)
له قرآن نه غیر هـذا
بې صلوٰة موخـ گذاري
کله سگرېوان ته کوز کړه
چې داوې دومره خواري؟

۱- بېله د شرمې لاسه چې د باز کېښنولو د پاره یې لاس ته اچوي، ۲- میښکاره
یا زوان، ۳- ویاړ، شرم.

چې پټولنه ترآني وي

داسري به شهسري^(۱) وي

داتنزي تاروگي به

بيا بازونه وهندي وي

داپربوتي^(۲) ، دانست^(۳) به

بيا نښتري آسماني وي

چې نومري په قام قام دي

بيا به ټول يو آدمخي^(۴) وي

دنن شخولي او کاتي^(۵) به

صبا توري او توبري وي

په ونډي^(۶) خټکي دنن به

نه حکوال ، نه شېخ ملي وي

نه به پولې ، نه بېلتون وي

نه زما ، نه زماني وي

يو آدم ، يو آدمي^(۷) تاله

په گڼ رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستړسري ، ۲- پربوتي = بوټي دي ، ۳- دانست = د آدم زامن ،

۴- شخولي = درسته ، ۵- کاتي = ټيکي ، ۶- ونډي = داسي حلال کړي ، خلروي چې پکې خلقو

برخي (ونډي) ملستي وي ، ۷- آدمي تاله = ټولنه چې پکې د خټکي ټول استوگن (خټکزي) يا

آدمزي ، د ټولوي يا سر راتاله وي

آدمخونی به یو کوروی
 وران به کورک کورکي وي
 درناوی به وي په جسو
 سپکاوي به پي جسي^(۲) وي
 نه مري نه به خستن وي
 نه به غټ، نه به نري وي
 نه کاواک، نه به بې واک وي
 چي لله به ټولواکي وي
 ټولنوال به ټولنوال له
 رب، رحيم وي، اوولي وي
 هم به يې کسب خالقي وي
 هم توره^(۳) به يې رانقي وي
 وي پاخون لکه يوتن به
 يوتنه به مختيگي^(۴) وي
 له ختيجه تر لويديځه
 به يوستره ودرولي وي
 په حدونود کتاب کي
 به د عقل خپل منځي^(۵) وي

۱- آدمخونی = ځمکه ، ۲- جسي = وړتيا ، اهليت ، ۳- توره = قانون -
 تړ - ترې لاره - لاره ، ۴- ختيگي = مخکې تگ ، ۵- خپل منځي = خپلواکي - آزادي .

سین، د غار و په درنښت به

تل تر تله غر حنکې وي

يو حار پري به له تولو

ټول له يوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

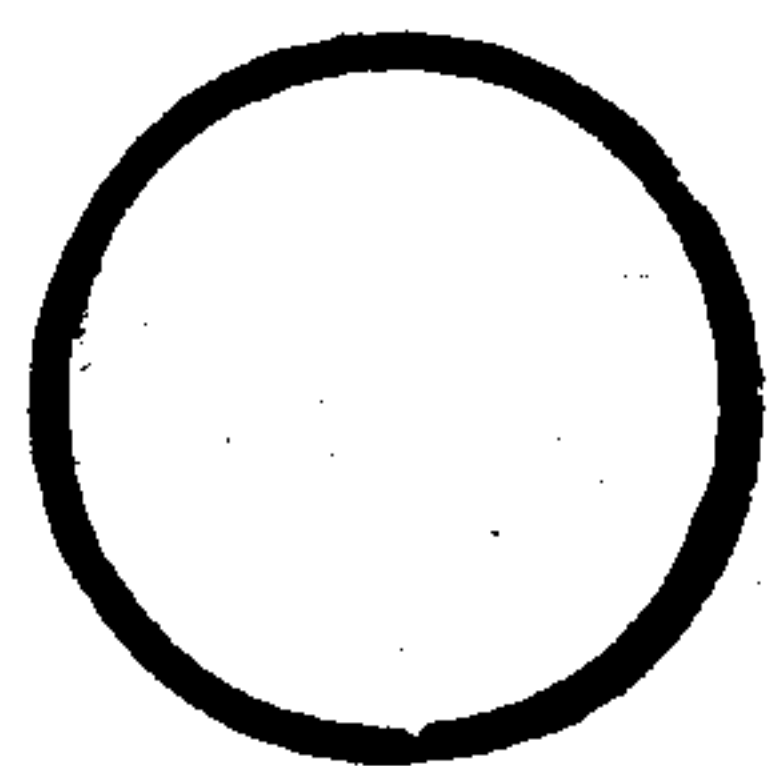
به يوه كعبه موندلې وي

له زرها اور اوركو به

د حري يو رنځايي وي

سړي ټول به سره سيال وي

په فطرت به يې سترواكي وي

ستاخيږي درست كائنات دي

ته لاكو ز په خرخشويپ^(۳)

پوپي پوپي ده لا حمكه

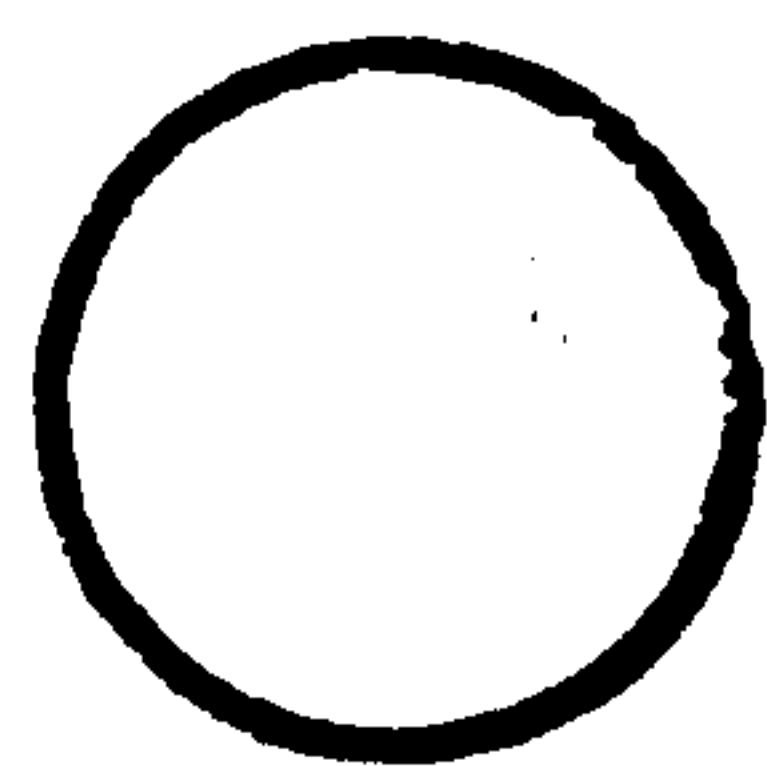
خپل تر مينځه په دښمنويپ^(۴)

ژوند له تنه گډو ونيږدي^(۵)

ته حان حاني به ترخويپ

۱- موندلې = راكسل - ناوې - د غوبل د مينځ غويي، ۲- فطرت = پېچر - د بنياد موندلې
نور ټول كائنات له خرخشي = جگونه، ۳- دښمنه = دښمني، ۴- گډو ونيږدي په گډه هسته باندې.

حُڪمڪه يو ڪور حڪه نه شه
 ته ترين د ڪور ڪوپ
 يوڪ ٿوپه وارو آدم دي
 تن په قام، په قبيلو ڪوپ
 ديوي حجرې نه ريندند
 د حجر و په بيل ڪلوي

ڪه بنا يو آدم تال
 وران ڪا پول سرحدونه
 د خيل تن حجرې ڪا تپولي
 دا خوار وارو قامونه
 ستامرام يو وروڙي ده
 نه ملڪري ملتونه
 يوبيرغ په حڪمڪه جگ ڪا
 ڪوز ڪا وارو بيرغونه
 داوسلي دمرڪ لاهوڪا
 سردامن ڪا تارونه
 پدي حڪمي - آد محوني
 بيا برسپر ڪا جنتونه

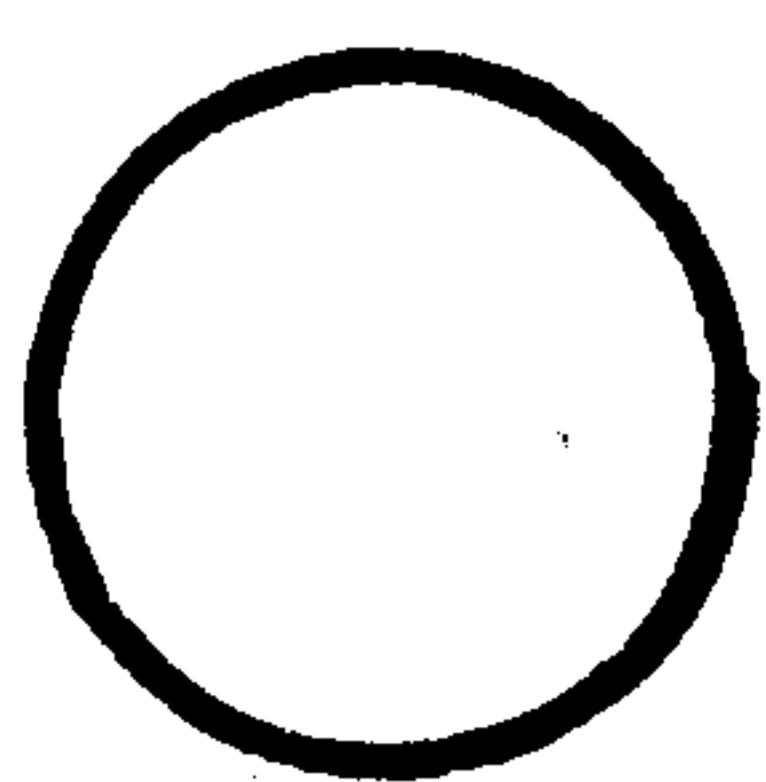
۱. ڪورمه = ڪورني.

يو ڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاڻ ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزاد ڪا

پارچاوشوى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوخى

له دې چوقند نا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشروند حله يې مړ شي

چې يې ساه د لينگو وځي

راخوړ شي پرې دلورو

اور په خوله خوځي ماځوځي

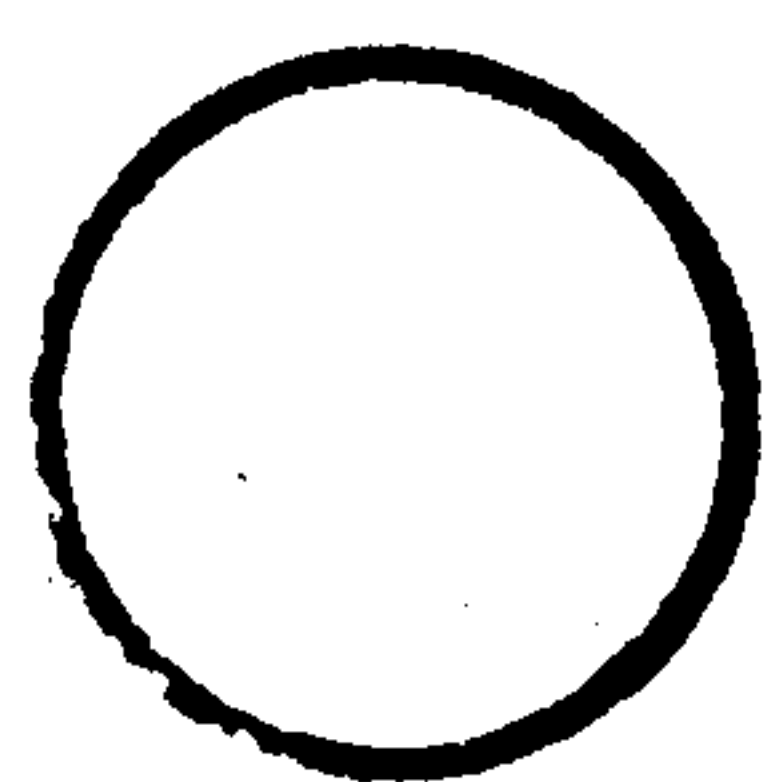
د قرآن دعوه خوداده

چې مومن په هرچا بردى

دعوه کيږد ڪتاب ګوره

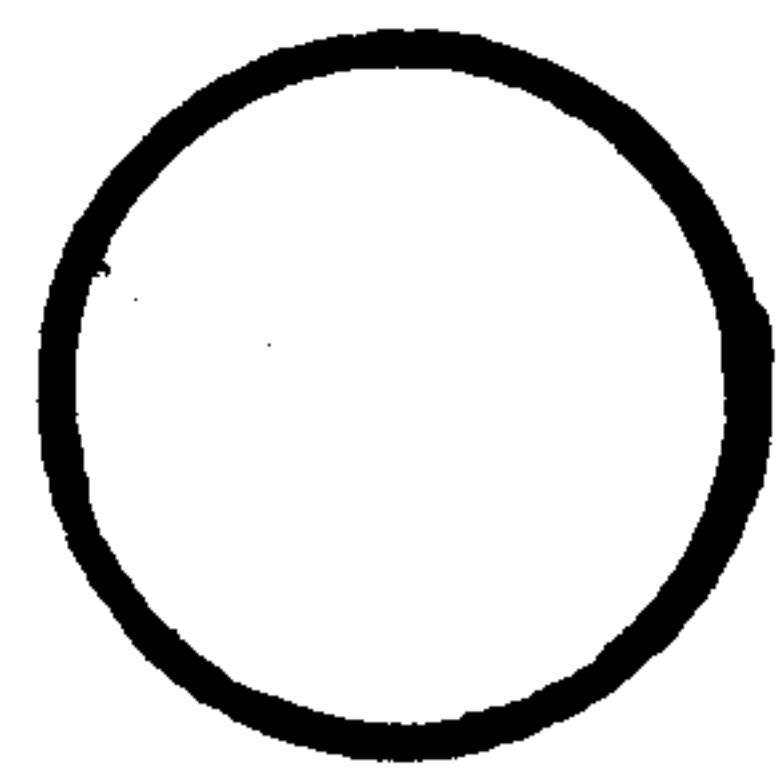
دهمه قامونول ګردى

۱- سرتوره = دسر قانون - اساسي قانون - بنسټين قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تـرلني
 دي کتونکي په بايلـني
 د شته منو شته مني ده
 د نيسـتمنوله نه بـپـني
 د مارو کونـي جوړيـي
 د تش بانـوله خـرمـني
 د زردار ماڼۍ ولاړي
 د کارگر په تـني پـلـني
 د پک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريـمـني
 بده ورځ د لولنگـرو
 دازل نه دۍ ليکـني
 د باطل ټولنه پايـي
 د مذهب په سروينـخـني

۱- کونې = پزار، ۲- تش باڼې = نيسـتمن، ۳- پک لاس = چې لاس يې پک وي
 ۴- ريـمـنـه = خيـرنـه - خيـچـنـه، ۵- لولنگر = بې حـمکې - چې حـمکـه يا دوتر
 نه لري، ۶- سروينـخـل = ملا تر کـول - پلوي کول.

وگري ټول که آذري غواړي

څښتن له تانه خپلي غواړي

د فرعون سپاره کوزولو

واړه وختونه کليسي غواړي

په تشو تیکو که کتې کپري

دنک ډکړا شه حليسي غواړي

وگري ټول سرې قوي او پاي

حق د مېړه غوندې شړند غواړي

ښکېلاکي عمر د څارو دې گوري^(۱)

شړندې آدم به مخ کېږي غواړي

د اباسين خونړي نيز اوچلي^(۲)

د جاليوانو سره ننگي غواړي

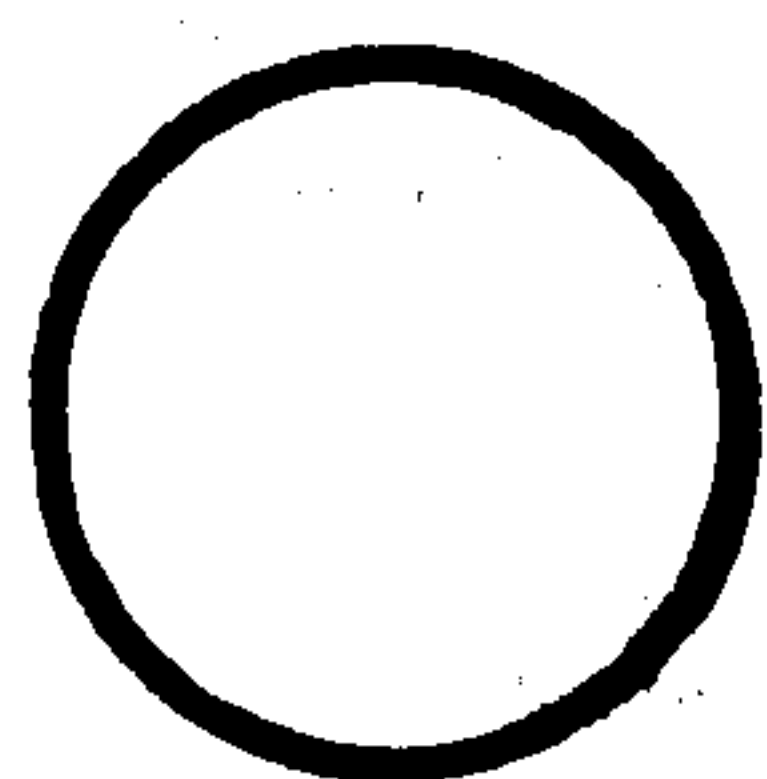
په هسک او تل د حقيقت لټول

تل سر بېري لېونې غواړي

چې د څښتن لاره ډېر کولی شي هم

شړند داسې زين او هگ سرې غواړي

۱- وگورئ = خبردار ، ۲- نيز اوچلي = سېلاب اوچپي .

دهگ قامونو په خرخشوگې

واړه قامونه بې هيڅه دل شي

دميكياولي د شهزادگانو

په ژمنو خپلو كله عمل شي

خپل كنده كونه به پرې ناتار كړي

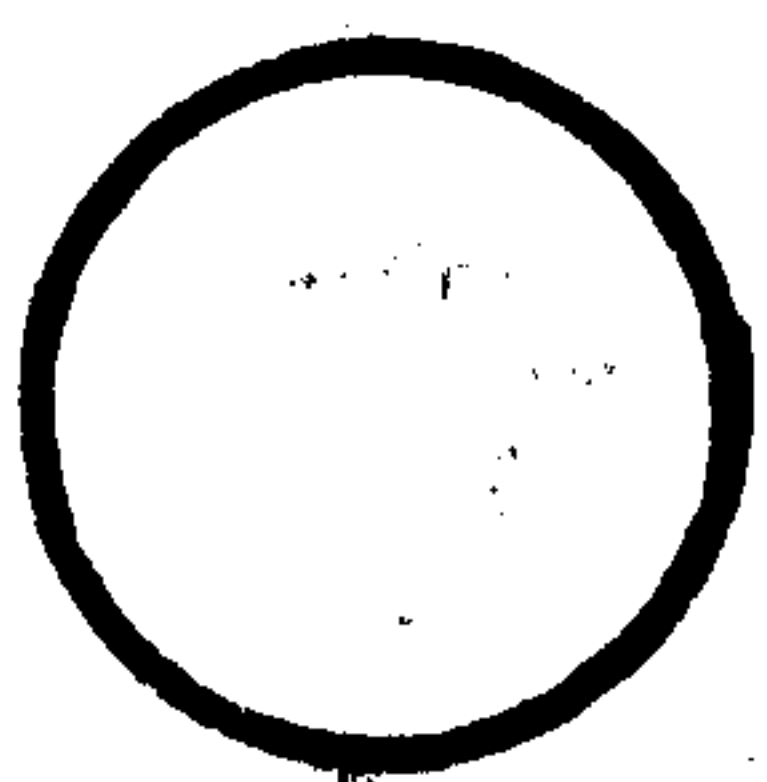
كډې كه توب زمري ته تل شي

غښتلي مېتي د خان كلا ده

كمزوري مېتي د خان اجل شي

كه سربېري هوډ يالي پاڅي

په ريزكو به داهگ بدل شي

چې د حق سره په لار دي

لكه حق هسې بې خاړ دي

چې د حق د لارې بېل دي

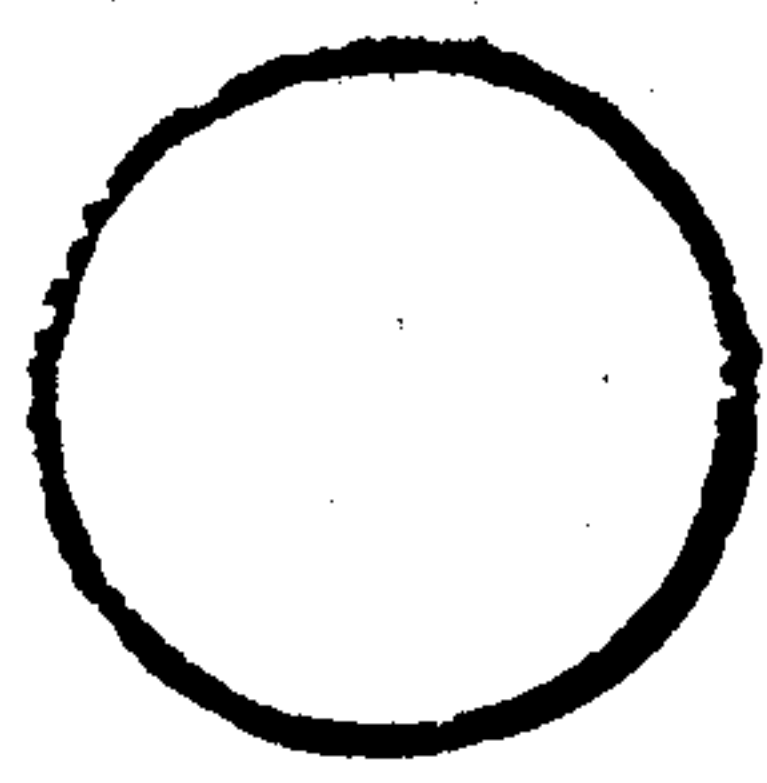
په دنيا په آخر خوار دي

يو وياړلي د حق رنګ دي

بل هر رنګ آخر دوځار دي

۱- رېزكي - كوچني - وړوكي - ناشي، ۲- وياړ - شرم - پېغور.

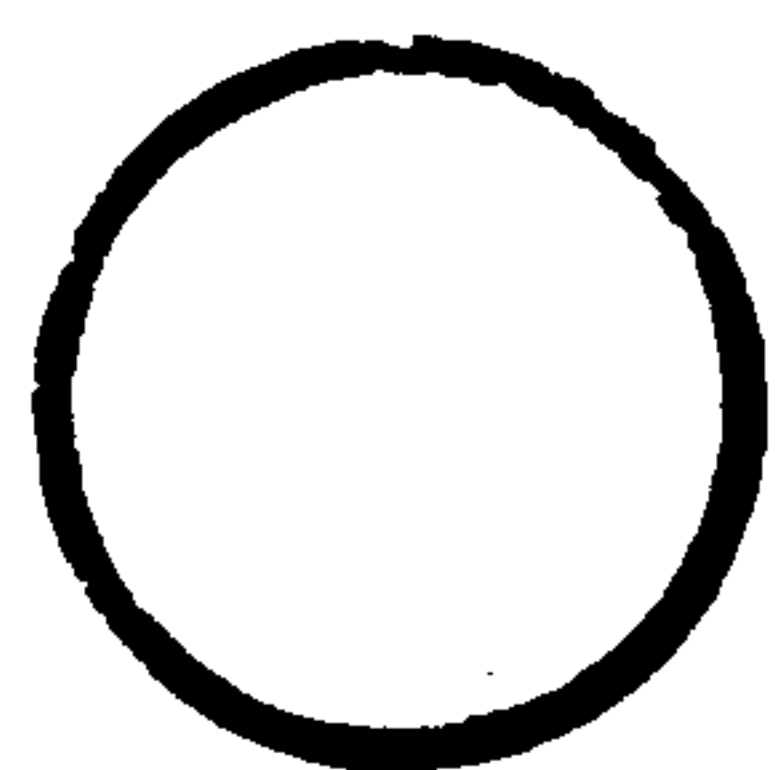
چي تيغه کي حق ته و کار دی
 د خدای هغه شوک پکار دی
 د خپل «زیم» نارو زونکی
 خپل خانی په خان ناتاری
 دمېرونو مت که گوری
 کل ورین هم تندر چار دی
 په توله چې د ټول ژوند دی
 حق، او ښکلی هغه کار دی
 چې د خیر د آدمزاد دی
 نو په خدای هغه مخدار دی

چې ناسور په مخ د ځمکې
 شېخ ملی وي دا دوستري
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لږې برې نورې لري
 د ټولنو د لږموند به
 نرینې لوبې او نهمې

۱- تیغه = برش - کړه وړه - نقش -
 ۲- مخدار = رویدار - دروند.

شى خورلى خلقتى به
 بې دليتي، يوه خوري^(۱)
 درپه در خاوري په سر به
 پرگني وي لولنگري
 دتولولوړ شور دا -
 خپلو بدوله اشري
 عقوبت په غرغندوشي
 چې دگيا وي اور دسري^(۳)
 تاله تگ دادم ار دي
 په يو ورځې برابرې
 چې پرې درومي کائنات ټول
 ستاهم هغه لارم خبرې^(۴)

دا چې خان خانتور بولي^(۵)
 دا چې هرچرته شمله دي
 نيسمان په گمنه نيسي^(۶)
 وايي سپک دي ارگجه دي

۱- بې دليت = چې دله ندرې، ۲- يوه خوري = چې يولږې وي، ۳- دگيا = چې لوگي کوي،
 ۴- خبرې = په بزم، ۵- خانتور = خان چې ترل پرانستل کوي چې دتوري خان وي،
 ۶- گمنه = گم ذات - گم اصل - کم سيال

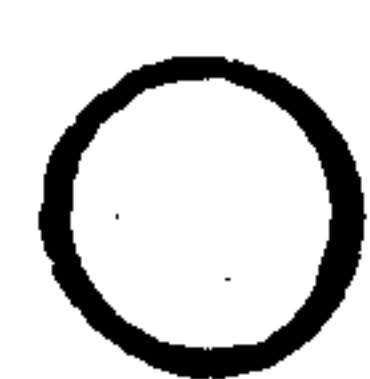
له ازل، وايې بريال يو
 نور په برخه شاگند دي
 دوى له مخ دخدايه رڼ دى
 نور له پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنو كوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پو، پرېوتى اور وړه دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدم زى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښاكه
 شته په نيشو آلوده دي^(۴)
 دې وېس دې وېس نه
 وېسنى رازرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- وړه = تباه.

۴- شته او نيش = شتمن او نېستمن، ۵- الوده = نېتى - اخځه

له شته منو غلچکوبيا
مذهبنه بدرکه دي

د فرعون دکور د ننه
په پاشونو آخر موسی شي
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار یې له امسا شي

عقل لیت دی دیوگی ده
پرې قدم قدم رونه پري
کلیمه هغه شهلیت دی
چی بول شرونه پري جوته پري

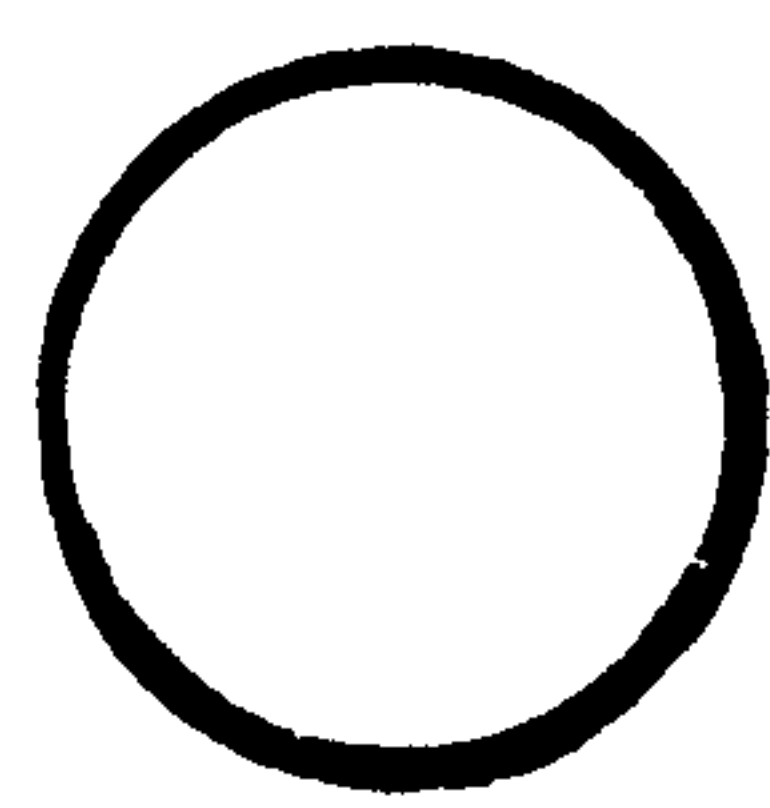

د آدم د شاه خامنو
توری هرکله شروندی دی
د وختونو په آسمان یې
په خلا ستوری سپوږم دی

د زړه وپېرېو کارونه	نه مېړونه به بیا بیا کړي
شاه مېړه کړي هغه چارې	چی پېرې پس یې دنیا کړي

۱- شهلیت، شه، لیت، لوی لیت

چي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان راتنگ کړي
 له کونړه چپ دمه شي
 هغه توري نېزې رنگ کړي
 هور يالی نېزه باز کوره
 چپ په ماته نېزه جنګ کړي
 له يوې بلې پېرې ته
 د رڼې زمري غوڅنګ کړي
 چي د مرګ په طلب نه شي
 ژوندانه ورځني څنګ کړي
 ننګ په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چپ ننګ کړي
 رنگ له حقه ځنې واخلي
 بيا وړيا څي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لار
 حيرکان يې په لټون کې
 مړې دسترګو کې په ډک کړي
 تر عمرو نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رڼې = پر هارثلی.

○
 دی پکار خه رنگ اریسکی
 د آدم له بیل آدمه؟
 دغه لویه کشاله ده
 اود ژوند لویه کرپه

○
 آدم دغه قدر نه دی
 انجری بنجر^(۱) شروندینسکی
 یوموندی زهیم^(۲) اوده دی
 د بدلون پدی خاندیره^(۳) کې

○
 که آدم بې پوښه زړی
 خه پیرمخی^(۴) مرغانه وی
 په ناتارد مرگ صبابه
 میراث مری هدایره وی

○
 د بدلون پدی ناتارکې هم یو زهیم^(۲) دې خوندي دی
 که صورت دی یوارپتیا ده نودا زهیم^(۲) دی موندی دی

۱- انجری بنجر = الوول ۲- موندی = راکس، ناوی ۳- خاندیره = همتر - فریم
 سکلیت ۴- پیرمخی = پیرخورونکی - بدلېدونکی

○

پیرخواره یب له پښو یوسي

چې مسوندی یې وي او مری

د کچې «زهیم» آدم وی

خیلو نغوته باد وری

○

د آدم له «زهیم» پرته

نور هرڅه چې دي نور پری

له هر زبڼې د حجرې نه

لکه حان هسې ساز پری

○

هم برحق هغه ژوندون دی

چې د «زهیم» په غبرگون دی

که وجود دی که ټولنه

کار د «زهیم» یې پاڅون دی

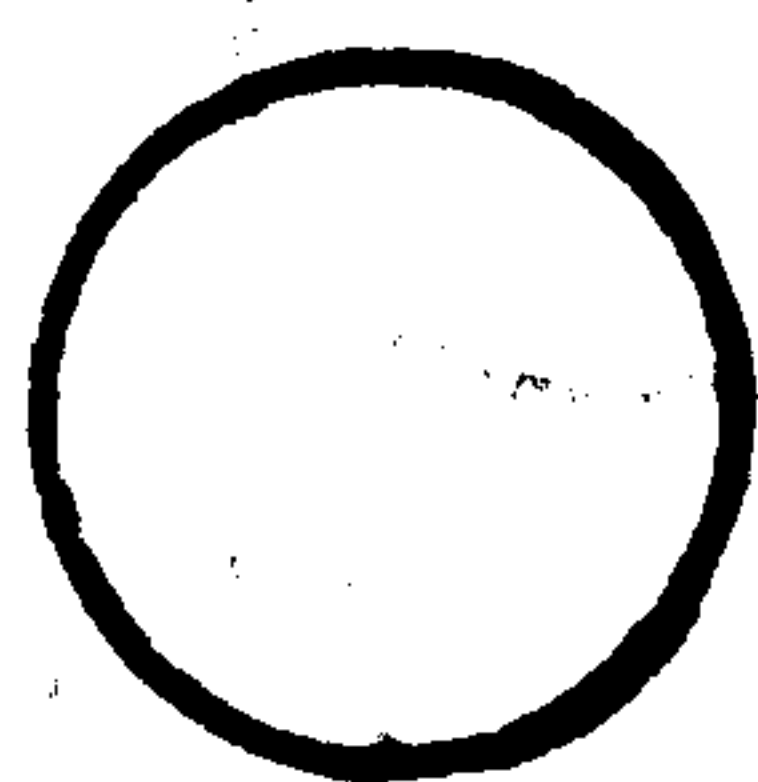
○

چې د «زهیم» په شرکانه دی روزنګری د بدلون دی

د مجرو په کچ کې اوسي اود سترګو تشالون دی

۱- پیرخواره = پیوځوونکی، ۲- اومری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غوږی.

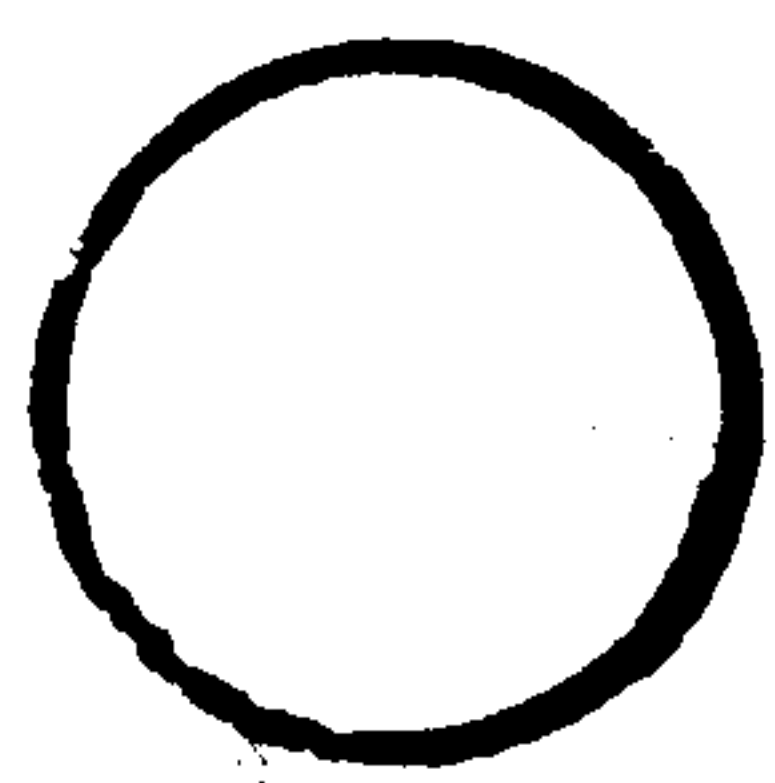
۴- زبڼې = هغه څه چې زیږول کوي، ۵- روزنګری = روزنه کوونکی - لویونکی.

ټول فطرت يې خوري تاليزه^(۱)
آدم نهی جدا جدا وړي
د حانی سود غم خوړونکی
له حق لارې پښې پشا، وړي
چې په نورو خپله ویش کړي
خپلې برخې نه سیوا وړي
چې مشال نورو ته جگ کړي
خپلې مخې ته مرغا وړي
شرونه او مرگ يې دواړه ښکلي
د خوړلو چې دعا وړي
چې له خپل ميره آگاه وي
د بشر درنې په شا وړي
اوسنتون د شرونه جامه ده^(۲)
چې شي لت، په هغو واوړي

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار كې

مشالونه بسول دي

د تيرو په تور تپيښو

لښكرونه خپږول دي

كتايبونه د پږد جمل

سوزول او بډول دي

د آدم نه د پرياد كړي

د عمرو نو هېرول دي

كه مذهب يې هم سروينځي

چې باطل دى نيش كول دي

كه خوندي دي په كعبه كې

چې بتان دى لږول دي

په هر پل د پرمختيا كې

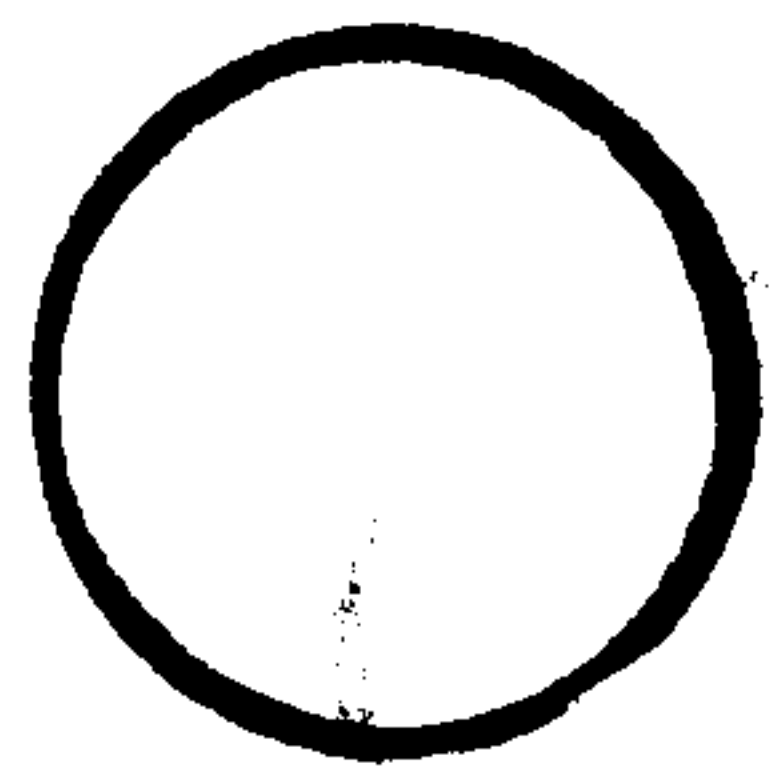
برابرا شوي غورځول دي

چې ښكېل شوي په غورځنګ شي

ښكېلكونه يې غورځول دي

۱- نيش كول = وركول - په نيش لگول .

۲- برابرا = په پلنو ولاړ .

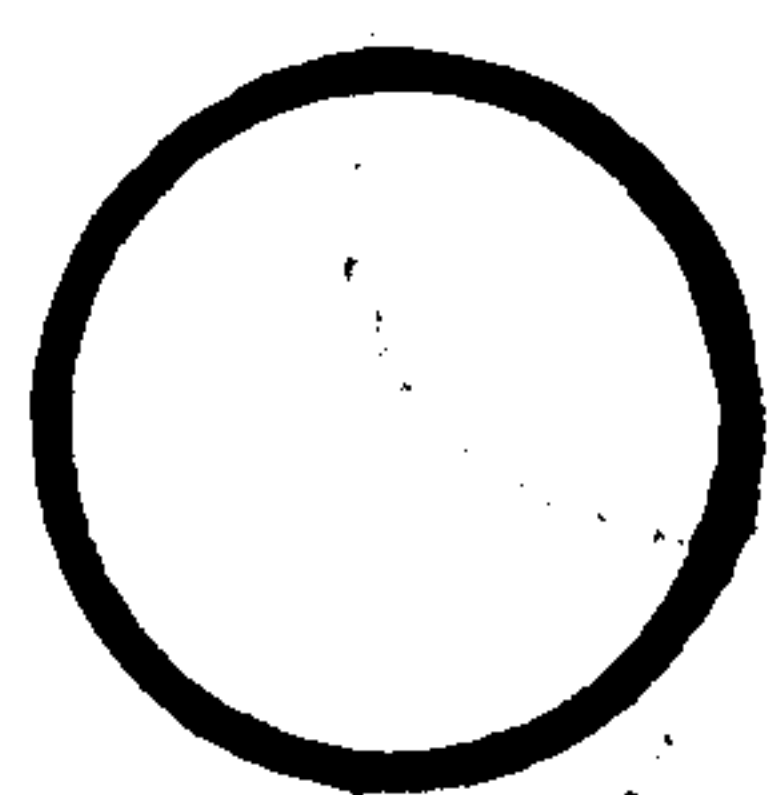
د سندان تندي به چري کرونجي شي
 د درند و پلکونو جوړه پري ناتاروي
 د مېړه نېستي يو خوړنجا نېستي وي
 نه مېړه شاعري نېسمن او خواروي
 درند و عقيد و خلقو کي هميش له
 خښتنان د غريب د لوبه په دار وي
 چې بازو نه يي په لاس کي چټي کېږي
 خان به وپوښتي چې دا څرنگ بازدار وي
 چې تور^(۲) د حق^(۳) ملا نو خپلوي شوک
 يو قدم يي په چاپه، بل په انگار وي
 خپلي سترگي غرو لي وړله بويه
 که رڼا يي لار ليدلوله پکار وي
 د رباب خواږه دې نشته آدم خانه!
 بنيادي خلق چې له ميلسه^(۴) دې ويزاروي

۱- چټي = وړکوټي مرغی

۲- تور = قانون - لاره - منډ

۳- حق مل = د حق ملگری

۴- ميلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غورځنگه

چې ترخود ظالمانو نوغې شته دی

حقملان راپستنه شي خنک له جنگه

پوهگرې د بې پوهو نه قلنگ خوري

او تېول لاندې دکليو ترقلنگه

چې يې مېت د غليمانو وي کتلي

نه ويرېږي يې تشه ډنگه ډنگه

د مردۍ توره ميدان کې لاسنه کېږي

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زېږي کې زرغون شه او مسور شه

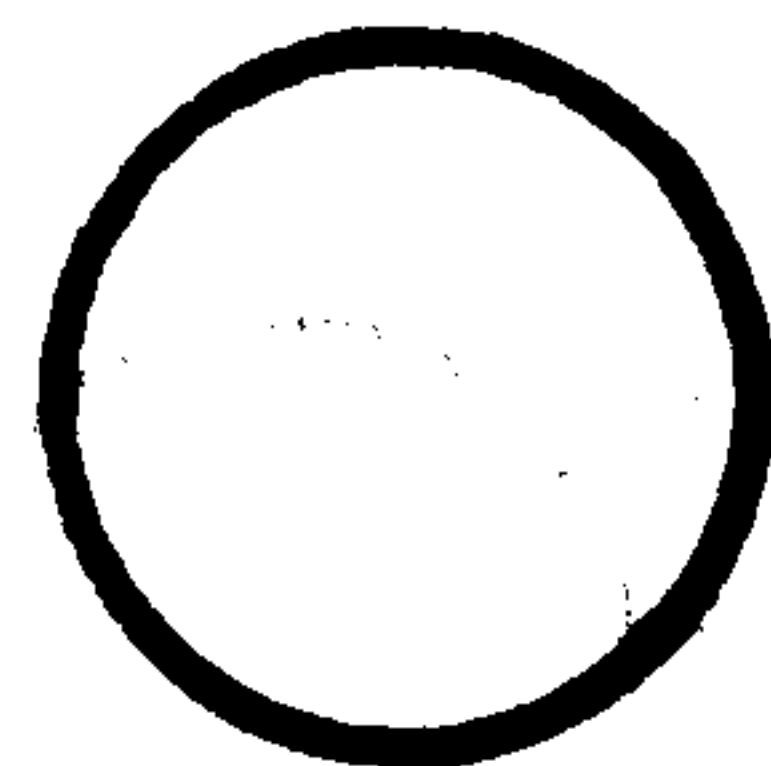
خودې نه ده لاکوتې خواړينه ډنگه

چې يې جس دتن په مورکوپه پروا وړي

خود هغه ته وي کړنې د جهان تنګه

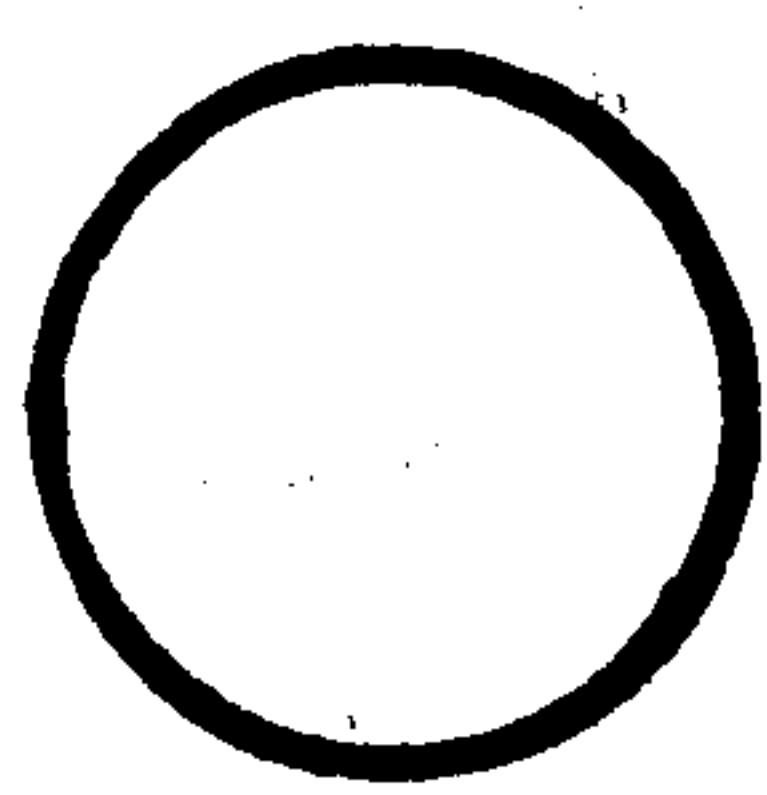
۱- کاتې = تيکي - چرپتون

۲- کوتې = د داني کڅوړه

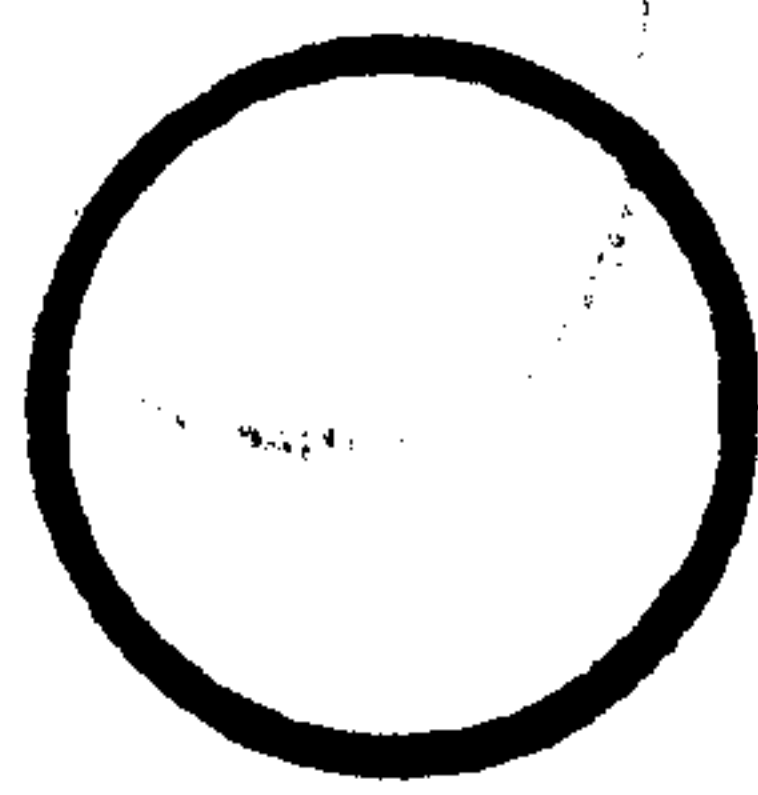
يوبري ديو جنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برېښنا اوتالندي که
چې دلوی خښتن د لاسو سره ښايي
شاخلميا! خان په داسې کارېندي که
په حجرو په جماتونو کې تورتم دی
د ديوې غونډې لښه دې په تندي که
د مېړه د خوی آواز له خلقو بېل وي
څوک به يې څنگه په ټولنه کې کوندي که
چې دخپل عمل لاره ستړې ستړې کړل
څوک به څنگ هغه وکړي راژوندي که
له غوجلې د څارو به څنگه وځي
چې په مينه مينه څټ ته غوړوندي که
چې يې وين د زور يې له چانه وي
هنی پاڅي بې وسان په ډاک کوندي که

۱- لاره = لور

خپلې غوټې ته د غاړې
 له خپل تنه پلواښه شه
 د خپانده ابا سين خپل
 لکه غاړې په ساه شه
 د کړيز سختي په خان کړ
 پسته باز په الواته شه
 په خپل خان قيد ونه کېږده
 زرغونه شه او بيا شته شه
 پولې راښکته، پانگې کېږده
 بيا په زغابنت لکه مېړ شه
 د خښتن د لارې مل شه
 له خښتن خښي لارغه شه
 په ريلوچي ورک نه شي
 په لوښه لکه واښه شه
 د ختيځ له الا الله -
 لا اله د پر پواته شه

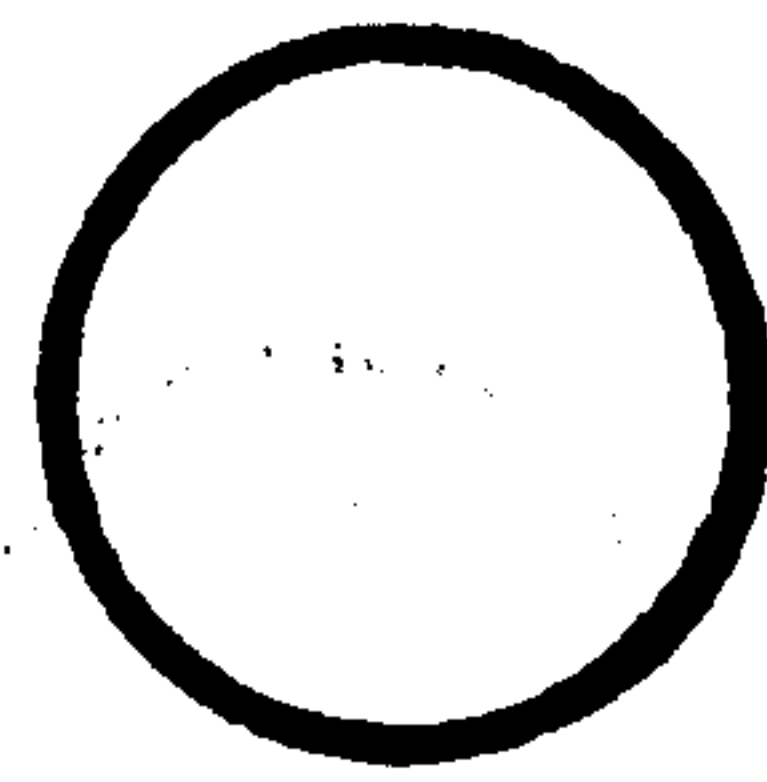
۱- پلواښه = مروړې - پلگواښه، ۲- پانگې = مير- ډک - مرام
 ۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

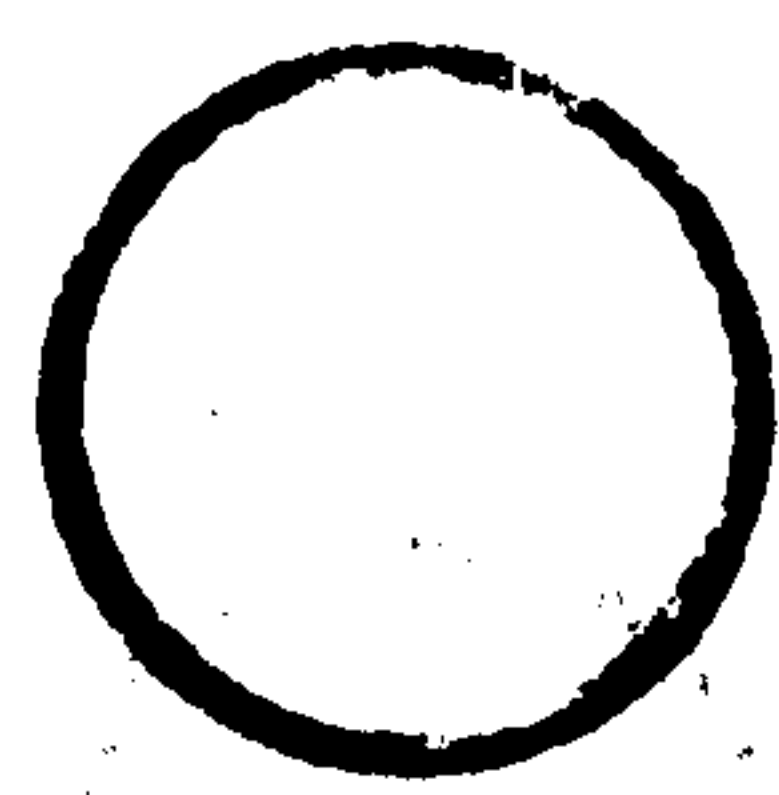
په ټولنو ليوکان گډ دي
 هروگري لوی اوکر^۱ دی
 لولنکر حکه په نیش دي
 درناوی چچا په دوستر دی
 ټول په تومنه آدم زاد دي
 شوک تاله، شوک تالانگر دی
 چچا درنه ده^۲ یې مله^۳ ده
 دهغوسوی په سر دی
 ډاکندی دی د بې ننکو
 شوک یې مور، شوک یې نهر دی
 هر ټولنه پانگه واله
 د خان بدوله اشر دی
 عقوبت به غرغنده شي
 ډاچي نن دکیا^۴ سوسر^۵ دی

۱- اوکر= اولال، ۲- ده= گوند، ۳- مله= ملگری، ۴- دکیا= لوگی.

کوونکی، ۵- سوسر= د دېوسپیاکو او د چچا نری نری لوگی کوي.

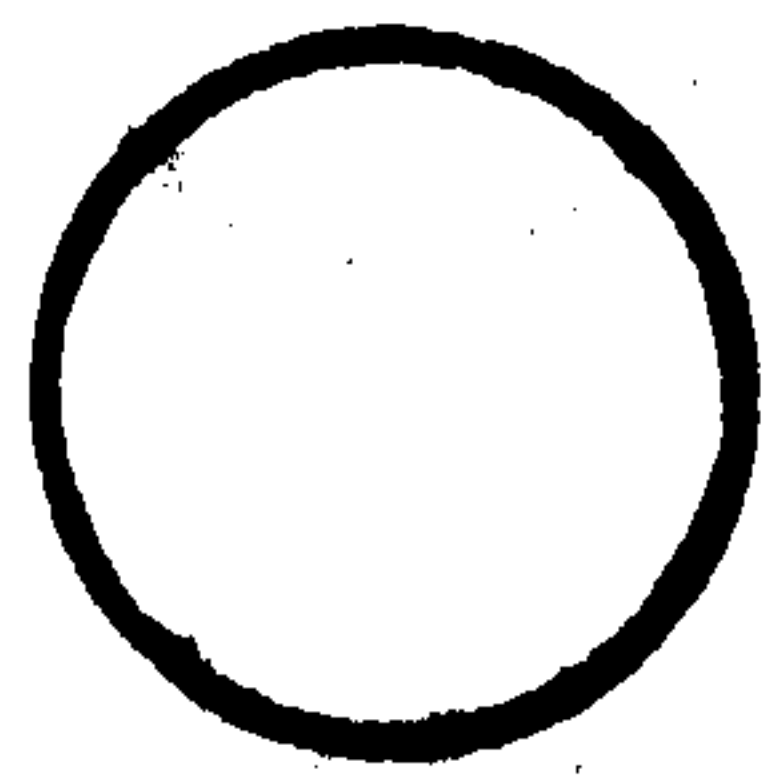
چې ښانه ښکې بلې مې
وابه نه خلی تورې خستې
په کڅونوې پسړل شي
چې څوک ونغړي سکروټې
خپله گټه ځانن څه ده ؟
چې ستایي د نیکه گټې
دیو ماته ، باقی سوی
د تور گټ سوی دیوت یې
نه نښتر او نه چنار شوې
څه د تورو خاوروخت یې !
دا میدان د تپروتورو
ستا مصرې تورې دی سمې
چونک ايو یې پاتې شوی
وې انکار د درنې ستې
حق ننګانوته وریتېږي
دې ننگ هرکله بښې
لات منات چې گزاری څوک
شي پخپله یخې گټې

خرې، خُک شوي، خيالي نه شوي
د «لا» شي خني شي نه شوي
د جس ترغي نه نامينده
نل نچه شوي گني نه شوي
تسه شخوله - خالي تيکي
ببل توره، توپري نه شوي
له حجرې تر سري راغلي
لاپه «زيم» سري نه شوي
له مذهب چې ملستل دي
لدي مړيني شروندی نه شوي
انخاره کې چې دي پروت دي
هنه ستر آدم زي نه شوي
مينگيري درته آسمان دي
خکه باز، باتورزي نه شوي
هر آدم چې دي فرعون کر
پي بلواک، خانوکی نه شوي

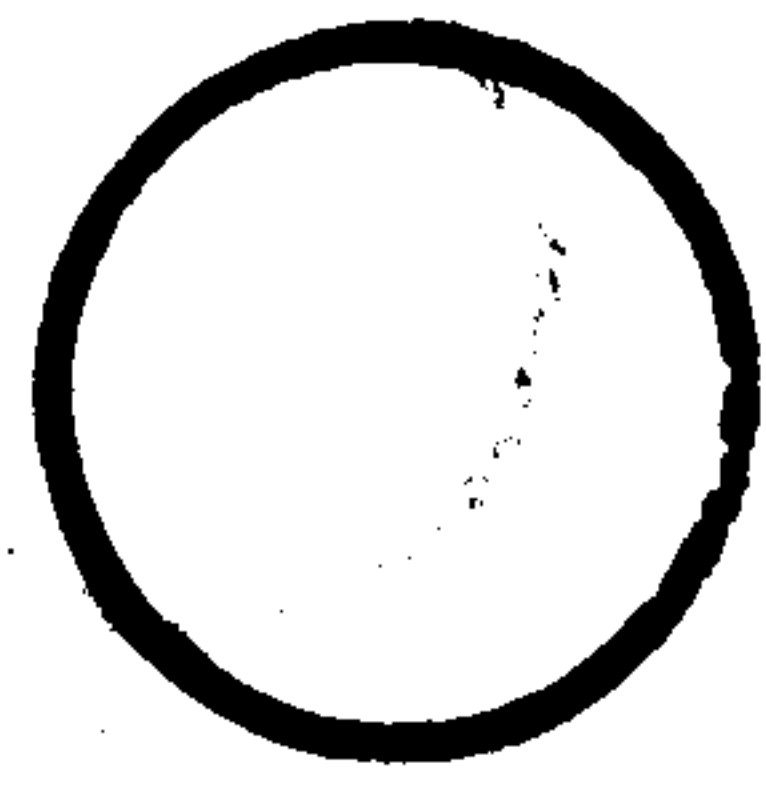
۱- انخاره، انخور، زري - نقش

۲- خانوکی، خانواکی

د وگړو سالار پردي
خړسواره چې شا هسواران کړي
د کوڅو لارو کسودري
ځلن ستوري د آسمان کړي
گوکوشتان داو موختو
سندان سري اتلان کړي
لور او کوز سره يوسيال کړي
اروپيچ واره يوځان کړي
چې سړي پي نه سړي کړل
راغوزار هغه بستان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازار وران کړي
چې جس من پکې قدر پري
رادرهغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تېول
پريښتيا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدی - په غوښتو پرتو

په میړو کې د هر کسونه راټوکېږي
 سره پوینو د لاله پکې جوړ ده
 ننګیالي دي چې د لوی خښتن په تارې
 پورته کړي د نړۍ ټوله باره ده
 ته تنزری پي، دنیا ده د بازو نو
 دېرې حکه د ژوندون دی اډاره ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونایي^(۳) په ټپور وند دی، ښکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزی غشي دې هروختي په سردی
 په دیدوان باندې دې اړه پرې وړې ده
 صبار ښکه د شولان کتوته مېتي
 که دې نن کتلي قام لرو اوکړه ده

۱- باره = مسؤلیت - ذمه واری - پړه، ۲- اډاره = وړانده - کتې - لوتې،

۳- هونایي = ښکاري، ۴- دگزی غشي = دورې پری کوزار،

۵- دیدوان = شیش - خیرکونه.

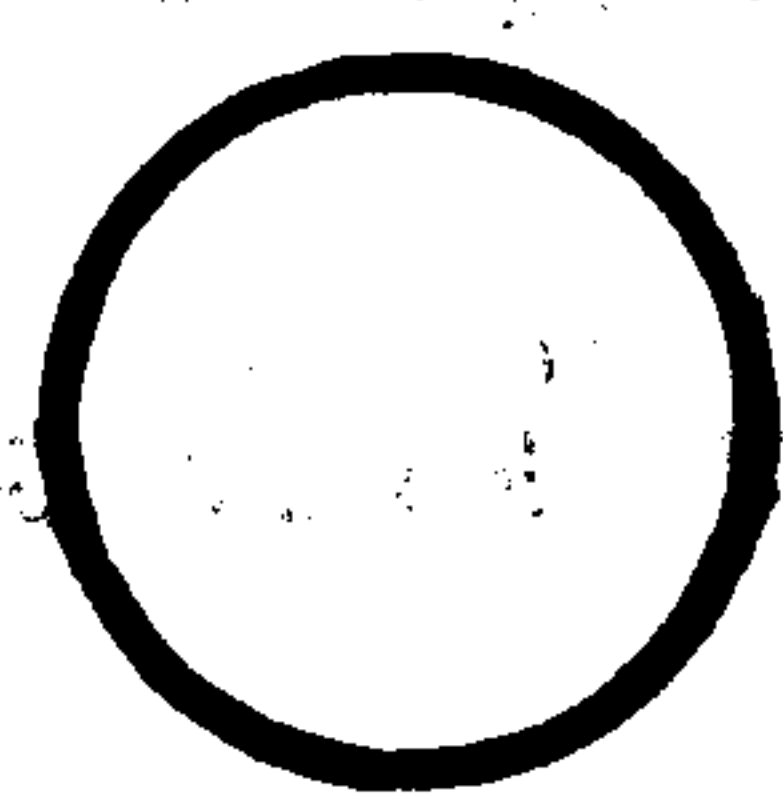
لکه خلق هسې ټولنه
لکه کورن هسې پي غار
لکه اوښ هسې پي سوري
لکه پښه هسې پيزار
لکه باز هسې پي ماري
هسې باز لکه ميشکار
لکه بزيره لاوڼ هسې
لکه سر هسې دستار
لکه توره هومره کټه
رښه هومره خومره کار
داوچت الوتوپانکي
دشپروپه مقدار
دديروي رناتر کوره
نمړپه ټول جهان اوڅار
دبي ننگه په زنگ دپروي
ننگيالي نه لري سار
چې دلاري اوښکونه وي
په هغو جوړه پي لار

لاڙي ڊبرو ڪري ڪاندي
يو منصور خپري په دار

د بي مٿو وار خند پيري
دمت دارو وي بي وار
د زمره نه اخستلي

سورلندي شي ڪله بنڪار^(۱)
د آتيا نوسر باري وي
په ملخانو ڪرمار^(۲)

ڪليمان نه شوتول عمر
له خدايي چارو و نه ڪار

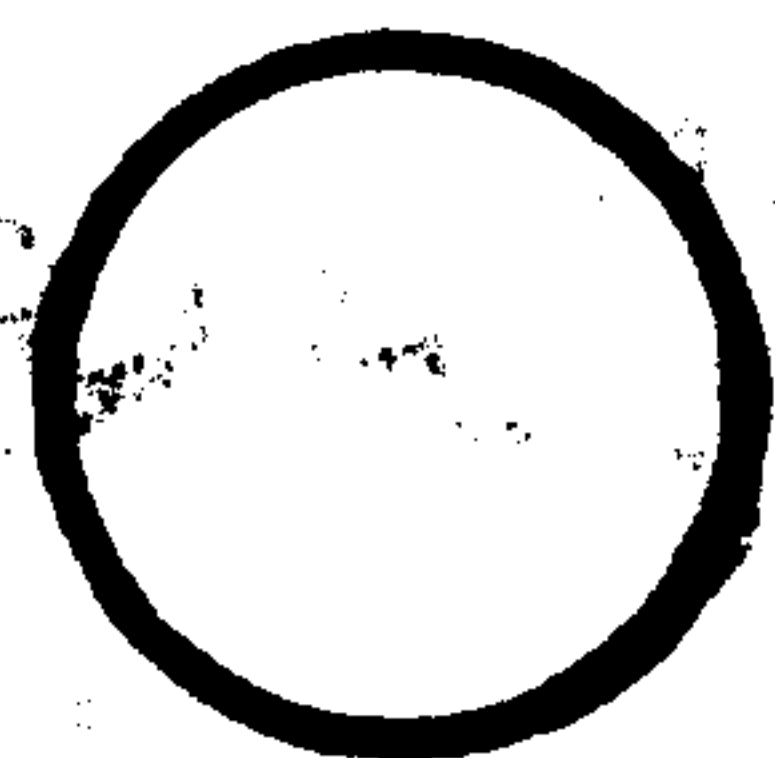

مذهبونه دي پوچ شوي غر^(۳) بينونه
مذهبيان دخيلي ماتي بيرغونه
دهغود^(۴) راتاندون طمع عبث ده
چي مذهب بي رواسته ڪرپيدي هڊونه
په هغه سالوچي خان لڙ دور پيري
دي عبث دانخو و نوڪر اوونه

۱- سورلندي = گيدر، ۲- ڪرمار = يوغودي، ۳- غرين = يوتيڪ

۴- راتاندون = بيارا غبرگيدل، ۵- رواسته = وراسته.

له مذهب پي چي تودي وينې کتکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنگرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لگولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډلانو تنستو کې
 کل ډيوکي دي د علم د پيوستونو
 له مذهب هک خلې ټول ريزکي شي
 ريزکونه کله کېږي لوی کارونه
 ټکی ټکی د کتاب نن هم هغه دي
 خومذهب ترې نه وینکلی دی ساهونه
 چې ترخودغه مذهب او داملای دی
 وي تالابه د تالاقامونو خونو

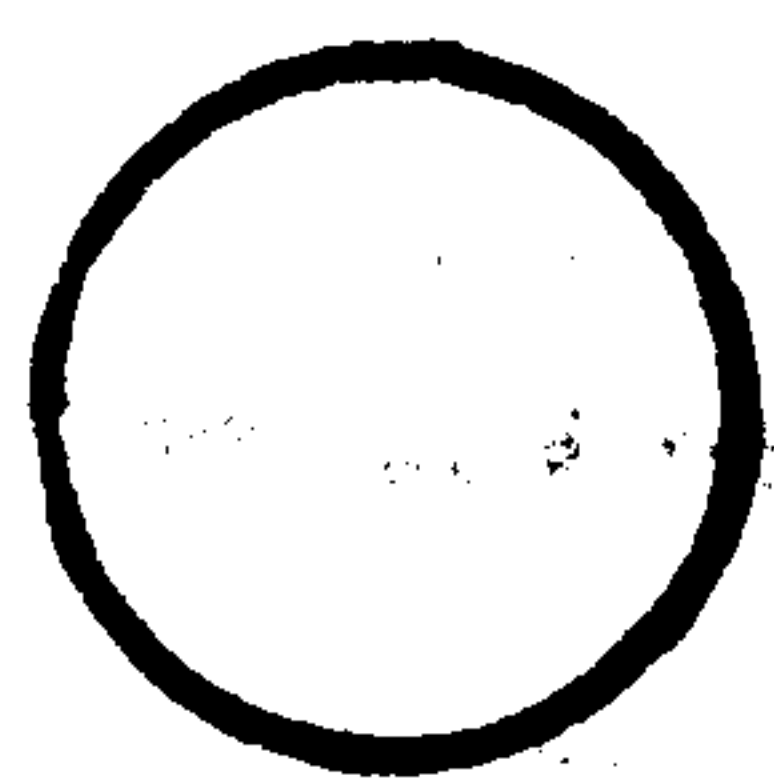
پوخ سنگردی شاه مردی ده
 توربازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان رغورنې
 یوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی

۲- کل ډيوکي = دکل ډيوکي

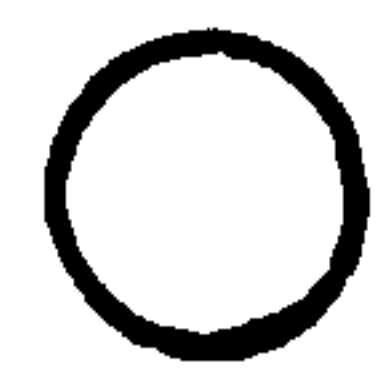
له فطرت دې پرده ده
له فطرت دې سرزوري ده
کليمه دې سره يتوب دی

سره يتوب دې سره سکی ده
د بل غم هم د خان غم دی
دا پښتو، مسلمان دي ده

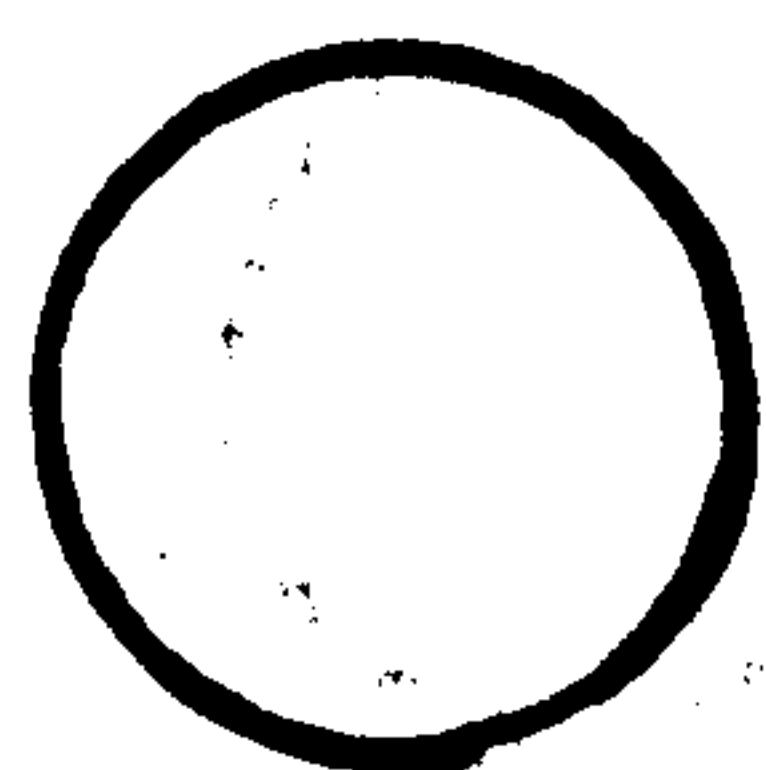
په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که
داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که
دا چې خاوري يې له مخه نه چانه پري
د سپوږمۍ په دود غونه يې پرېږدي که
وړونه وړونه سر غوښي په چاره کړي
له ټولینو شروندونه وړ که گوند گوندي که
شاه مېړونه له زرگونو ستورو تېر شول
بډې رابڼکه خپل ملگري گرېندي که
دهغې بې ښکه خلقو مرگ وادی
چې گزران د بل په سوي گرېندي که
د پسرلي درنه وړېځه شه په خوی کې
خان وړښت، کله برېښنا او تالندي که

شاه حلمي چي د آدم په تنک اوچت شي
«شاه پلکونه» بيا ز غمل په مال تندي که

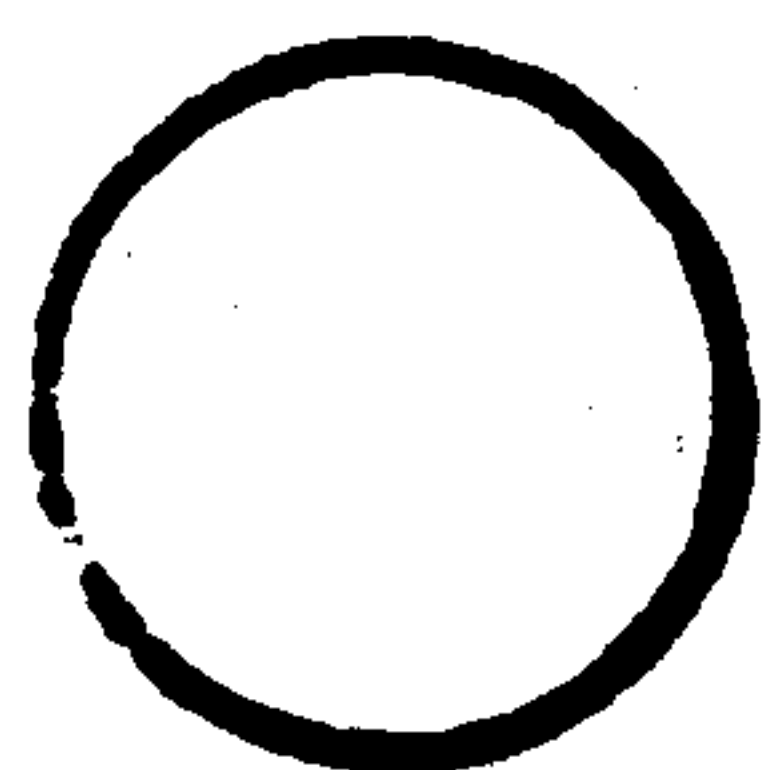

درهند و خلکولاس تپول نرده
دسترگور و کاگیره تلل نرده
د ايلتيا نوکلي وړانول نرده
د اسمنانو پيسول نرده
که اوندي جوندي د دوپړک وي
ديکرنگانو غوڅي کول زده
مذهب له خايه راغور زول کړي
کتاب يي خاي ته برخه شول زده
چورگورگان هم کړولي کړي
لکه باز کله اوچت وهل زده
چي فرعونان يي موزي کران کړي
نوکليمان يي توره نول زده
د آذرانو بتکورکي بتول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيان = پساتيان - وړاني پيدا کونکي، ۲- اوندي جوندي = مرغړونکي
چي غوڅي رهنې نه وي، ۳- دوپړک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هېڅ بڼې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

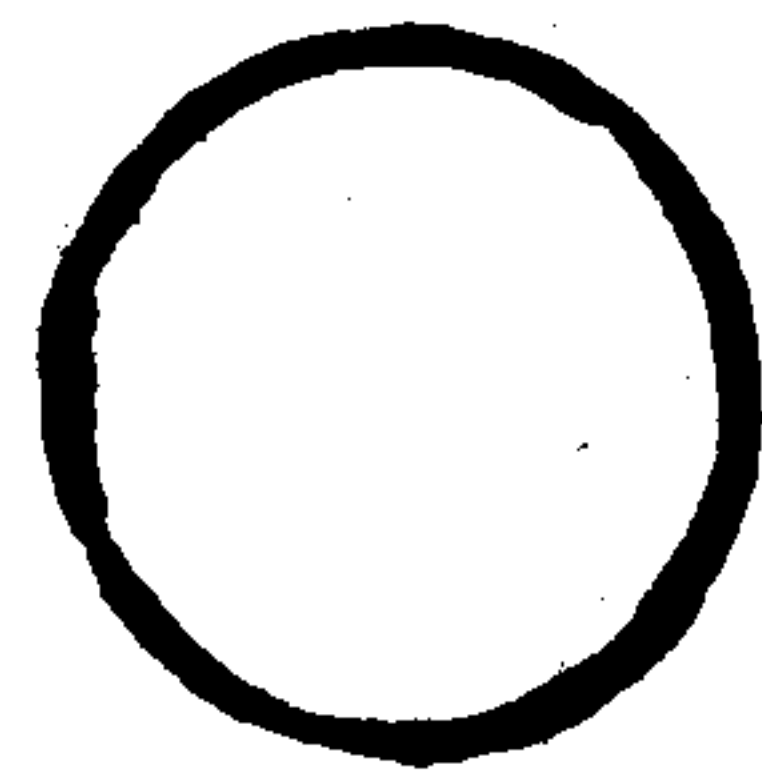

د باتور په خوشه پړو خپلولو
منځگړک او غلیوازنه باتور پري
دیوټ په لرېدلو ټغلیو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بدایي
له کیکړه د نستر پیوند خوړوکی
نستر هیڅکله نستر نه پاتې کېږي
چې په پړو کوډي وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پري
چې د زهر وړک لښتی پري را سوزوي
دغه سوي چارونه نه تاند پري
د قرآن وړه رتلی عقیدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هېږي
د تیرو سړه ملستی بڼا پېرک نن
درنا په تکی مرگ ته بیرېږي

شاه حامي دی نوی حُمله آسمان غوارې
د زوړ پشوي په حای نوی جهان غوارې
د خپل «زه یم» سره نګي پي سلامت یه
مرئیتوب نه - ملکیري د یزدان غوارې
ننګیا لور غار ماته اطاعت ته
په لټون که دهغه دي خو حان غوارې
په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
یو غځیزې حیکرور، حوانات غوارې
کشالي غوښتني نورې د آدم دی
شرونده نه نوی تفسیر د قرآن غوارې
په لښکر د لښتینکو کټې نه شي
د شروند ستونځې مېرني قهرمان غوارې
په یو ماره که کاوړ شي، سوديې نه شي
چې ژوندي وي یا نوی ماری زمریان غوارې

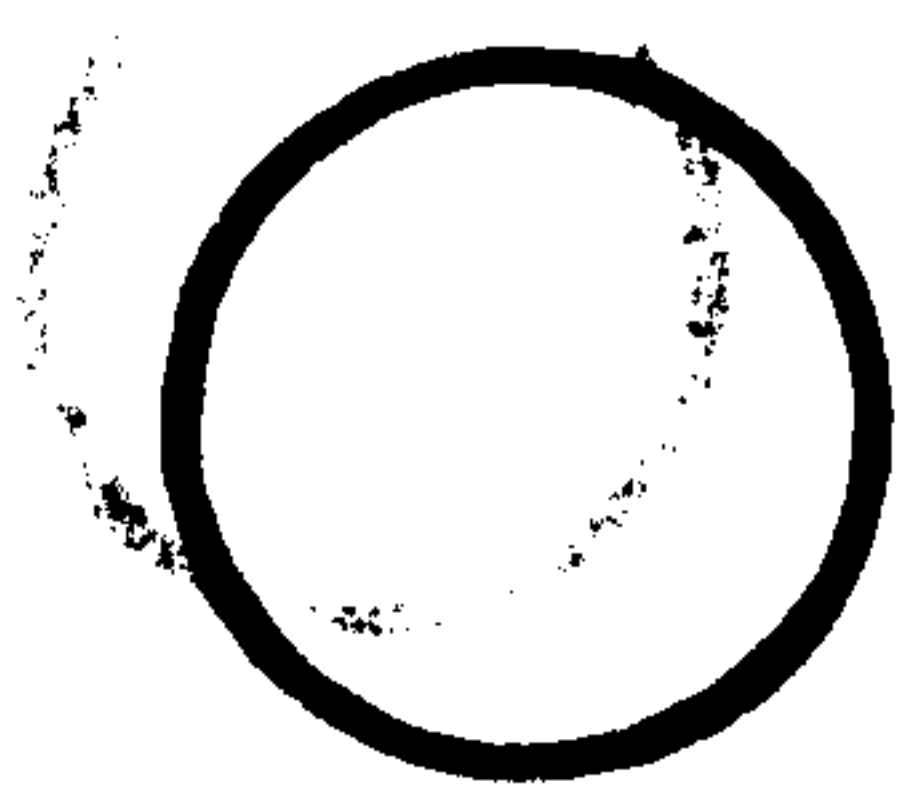
۱- یو مخیزې - چې مخه یې یوه وي - دیوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
 چې نه پر اوچت اوچت ښکاره کوي
 ښکته له ځمکې نه تر نمر ستور تليز^(۱)
 کړاوي کړي، يرغلونه کوي
 لوگيز^(۲)، اوريزه^(۳) که يې لاره نيسي
 له الوت کله پر هېرونه کوي
 سر پر، کړاو دي ټول د عقل چې نن
 بريښي د ژوندی تومن څخه کوي
 د آدم کار دی کائنات پر نړول
 برهغه قام، چې دا کارونه کوي
 چې په فطرت يې ده لتي اړولي
 د هسکو سترگو معاشونه کوي
 عقل بهير کړ غور ځنگي د شعور
 ويرو سړاني ټول مذهبونه کوي
 پياده له عقل کوم وکړي چې دي
 د بل مټازه دي سوالونه کوي

۱- ستور تليز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوگيز = دکازو ريځ يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنګې، فطرت په ترڅې

تشي ځاندرې وي، زور يې اوبه وي
عقل يې شل وي، هڅې يې ګټه

په غټو کورې، ولې سرانده
نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

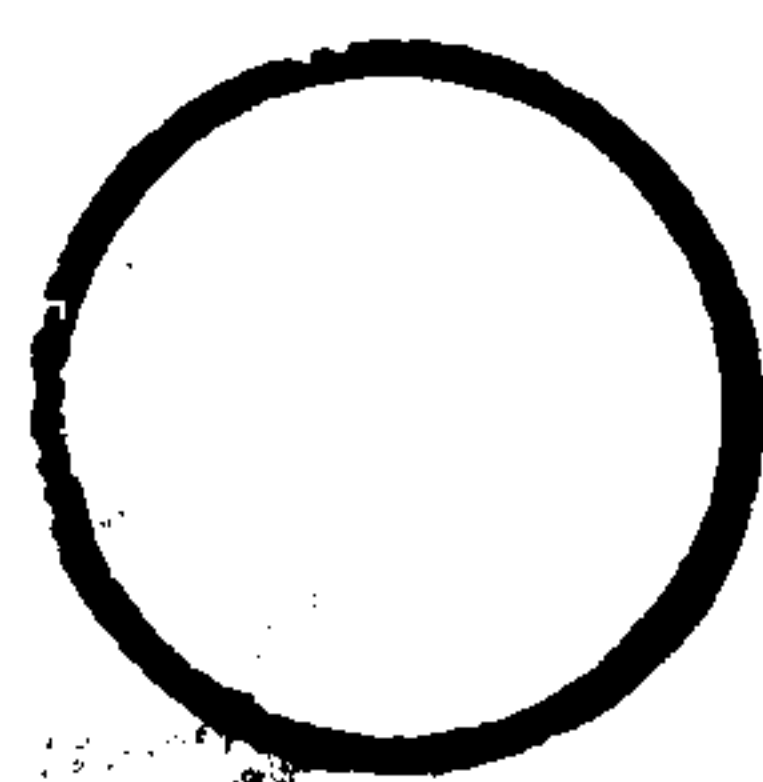
اونه پرې وړانه که چرې نه وي
د ځوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا برې وي، نه يې تراخه وي
په تن په زړه يم» د وارو نيستم شي

ځوراک پخساک پخواړه او خښه وي
په زړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خودمېره وي

چې يې راغونډ کړې وارې کړي
د يو ګنجکې د ازرښت نه وي

دل و گین و دل و لیمون نه

اورین ستوری را غونجی پری

ستور تلیزی سروهي لا

کائنات لا پراخ پری

که یو ستوری ورژ پری

نوی سل را و تھوک پری

د شروندون زر غونبدوله

نوی حمکی سادین پری

چرته شروند دی په بخسینچه

چرته کچ ، چرته حوان پری

د زرها ستور و میروکی

د شروندون غری غری پری

یوه ستا دا حمکه نه ده

چی ساه دار پکی هست پری

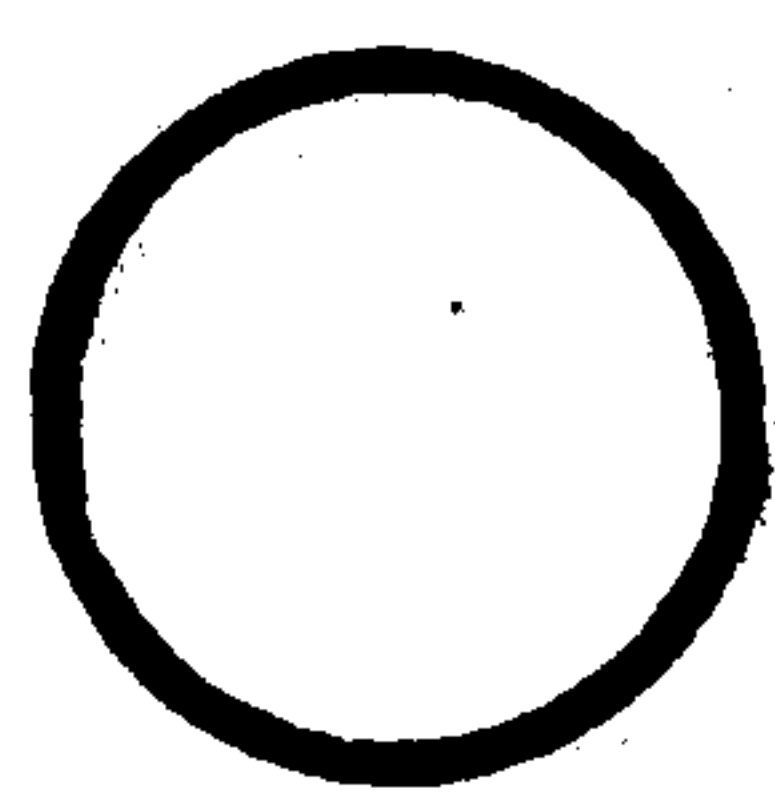
شخړې حمکی بنکته پورته

ستور تلیز وکی خرخ پری

هغه حمکه ستا دوتردی

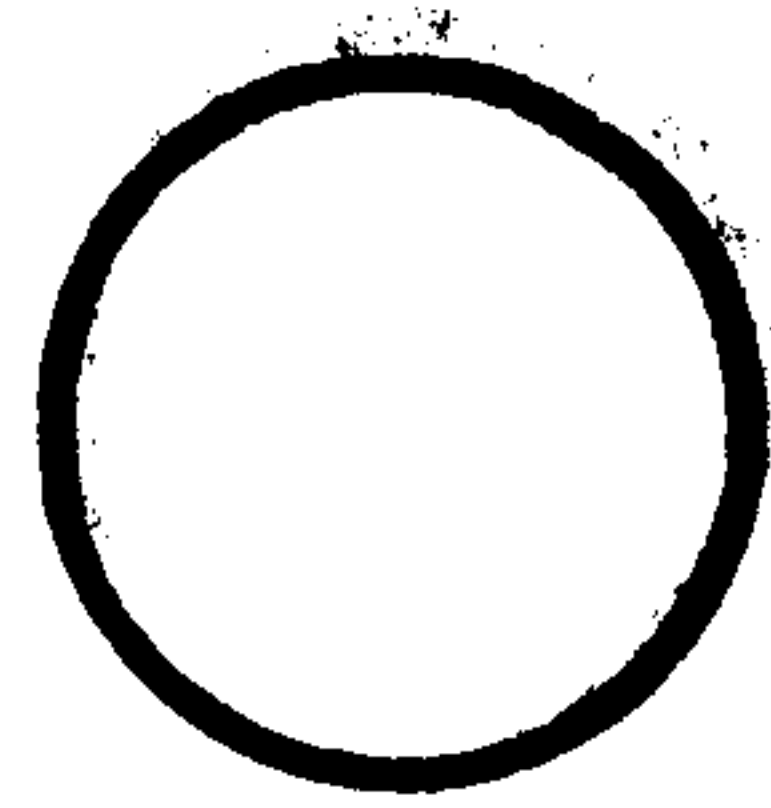
چی دې لاس ورو سپری

عقوبت به له دې ځمکې
درته کېدې په سر کېږي
د مېړونو ستور بېرې دي
له سپوږم ستورو تاوېږي
د يونوي کور لټون کې
د آسمان لارې چاڼېږي
عقوبت دا ځمکنۍ به
ستورک زو ته ورسېږي
د ثروندون خومره رازونه
به په ډاگه وغوسه بېږي

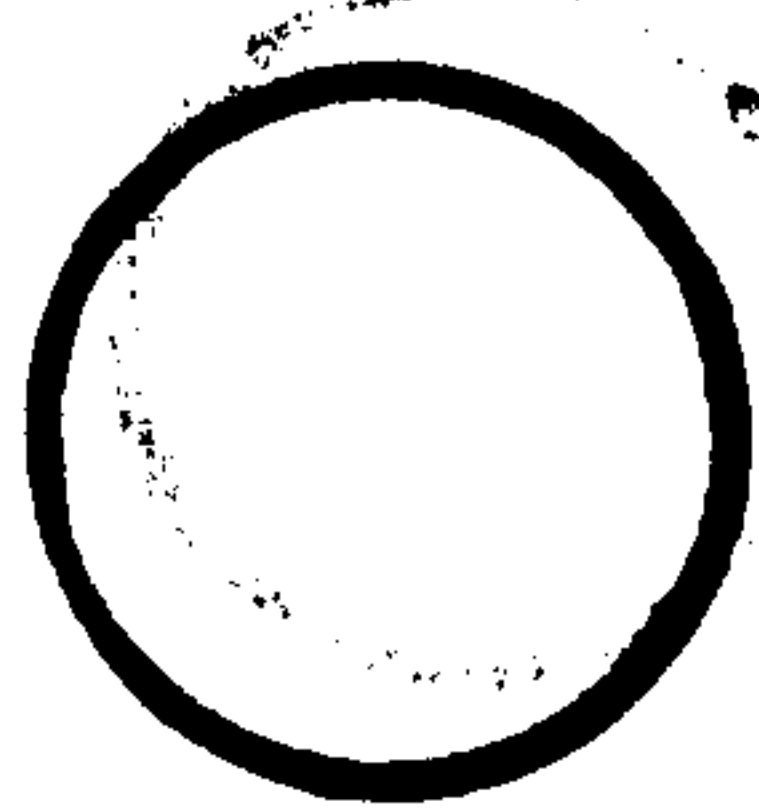

قیامتی پائنده هغه اوښتون شي
 لاالاسرو چي کله يې برغون شي
 دعبرت مري يې کړجي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور بښوشي
 داولس ويني نه بښونکي هله وړک شي
 دربريا^(۳) اولس چي کله په پاخون شي
 داو يار لې خلي هسې ولاس نه دي
 دمردی کارونه مير په شواخون شي
 چي په سين داوړاو وينوشي وړپورې
 قافله يو قدم غلې دشروندون شي
 که هر خومره سنگرونه له خلن تاوکړي
 عقوبت دحمکې تبي هرقارون شي
 چنېشنې^(۳) عقيدې چي غاړه باسي
 دهغو خلقوتولنه مريستون^(۴) شي

-
- ۱- قیامتی پائنده = تل پائيدونکی، ۲- دربريا = خور- نثلی- خپلی،
 ۳- چنېشنې = چي چناسکې پکې شوی وي، ۴- مريستون = هديره.

د دوران په نرلز لوغرونه وارغري
په شگلني ديروکي خه له وياړه پري
تلناوونه يي رواسته، موبڼي خوړلي
چان کېږدي کې به ترخوپورې اوسېږي
د پرلښتر په چورلندو ځمکې له تللي
کچه ډيلي! په خپل خبرخه غلطېږي
د سورسين چپې دمه وينکه له يادو
اي فرعونه! چي کلیم پسې پاڅېږي
د ملخ خانگ سر دې ملاشوله دوه غبرگي
ته لاجي د آتي بارته لاندې کېږي
لااله بتکورکوته ښکړپوکل دی
که موږمن يي تروروستي بت به جنگېږي

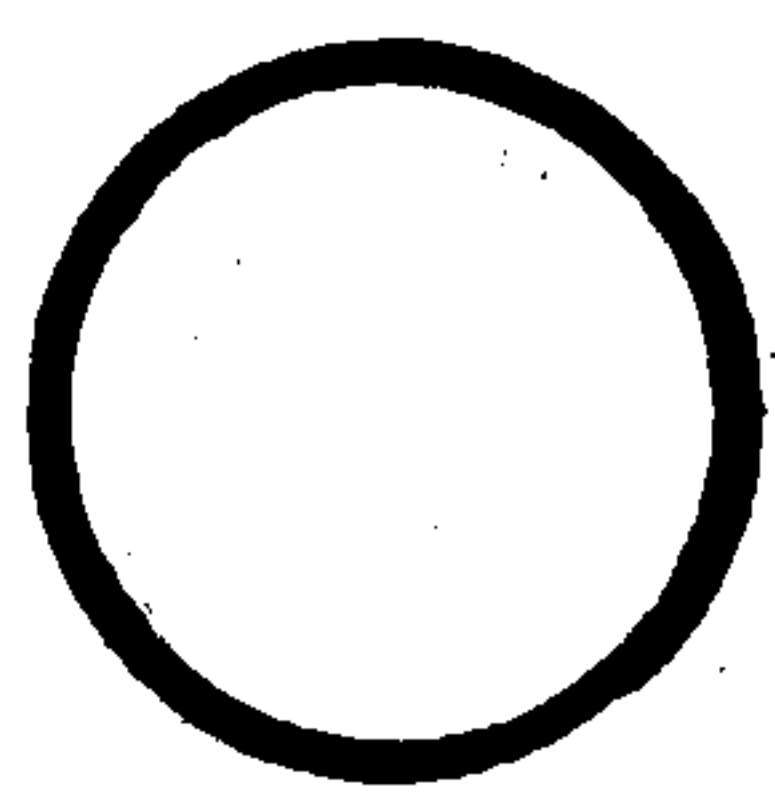

کلیمه پي چي په زړه باندې سنگر شي
 هغه قام هغه وگړي اوسپن غر شي
 کلیمه دسړي برش د شين زمري کړي
 لږو بروته دگه ونخپور لښکر شي
 کلیمه لکه بوته چي د اکسیر وي
 مس حوټان چي ترې نه وځي نوهر زړ شي
 ننګيالی په جهان پتي راتلی نه شي
 دوی دهرې سرخېړې وتلی سر شي
 دهرکورانغري تود، تیاره شي وراکه
 مېړني خلبي په هر لوري چي ورا شي
 له تونګه د عیسی چي مړې و خوري
 که دخټو کوکوستان وي په وزر شي
 د مذهب د مدرسې نه هیله نشته
 چي یو چيني هم دبدر لېچور شي

۱- لر = کوز

۲- سرخېړې = د جنګ غالی سړي

۳- تونګ = شکور

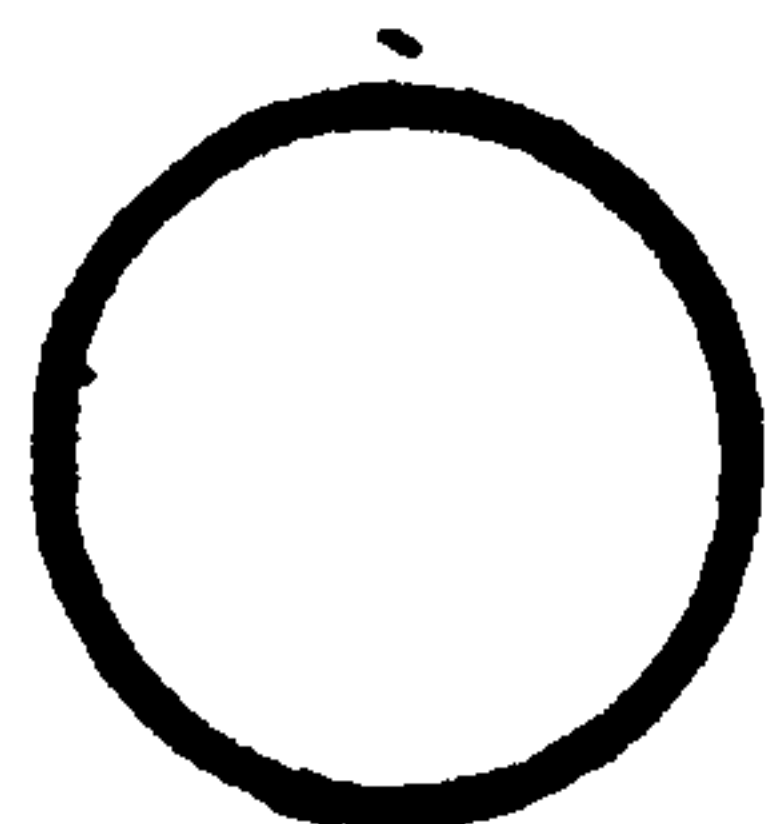

دغليم دبريد اوچيڻغي حاجت نشته
 لاس ترگريو وچي پخيله سنکروال شي
 دکور قام بدخور منځي په خان ناتاري
 په تبغه که باتولان وي تش پيڄال شي^(۳)
 تانک دکتي، ديرغل يې دلاس وځي
 چسپي د چار اتلونکي توري نه اتال شي^(۴)
 حلمي وار په خپل اصل دي لالونه
 درونرلو چي شوک نه وي کوټي لال شي
 جماتونه، مدرسي اوچيني د پرشول
 خوله چاهغه بانگونه د بلال شي

چي دخاوروله کالبوته
 اوده «زه يم» برسپرون شي
 په اجل ياندي جل راشي
 بنيادم ولاړ شي تلن شي

۱- چغه = اږه ، ۲- بدخور منځي = بې اتفاقي - اروپيچ ، ۳- پيڄال = د
 باتورغل - غريبازه ، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار .

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پرانستی ده هرچاته
بودد هرچاهم په قدردخیل توان دی
دا په تاده جوړې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کره تېرې اړ په مټ دي
مټ کول د بنیاد موپور په خان دی
چې پ زده د سور کووینو کښې دي
دهوهنې ګڼڅه کمې پدې جهان دی
د باتور لمخې دنیا ده بېله بېله
یو د خوږې، بل د لوړې وښی خان^(۱) دی
چې سرمزی د نوښت^۲ یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وښی خان - وږی انوونکی، ۲- نوښت - پیلات - ابتکار

چې د "زيم" ټول رنگونه

يکمانه شي يک رنگ شي

لکه غونډې چې چېرې شي

ابا سين شي په غورځنگ شي

سل مخونه يې چې يومخ شي

"زيم" هله خان دوران شي

کائنات کړي د پنبو لاندې

سلاکاره ديزدان شي

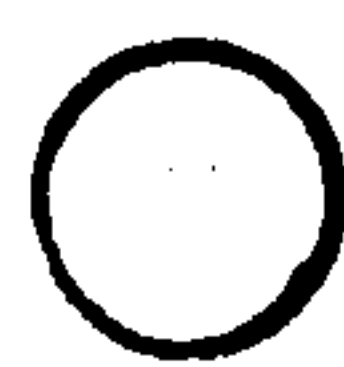

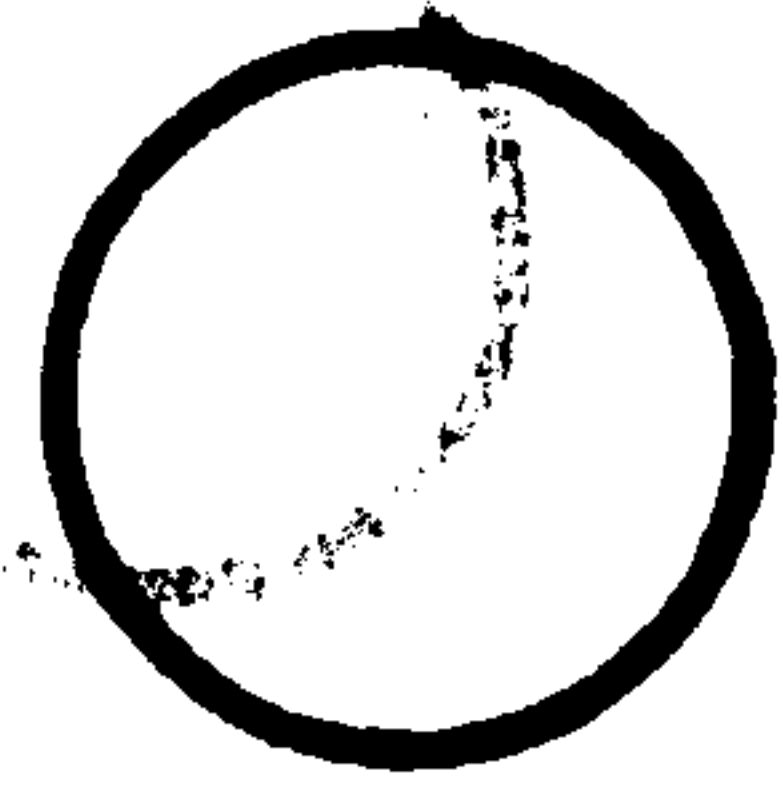
چې يې "زيم" په تنه کې

لکه بُت سلگون سرې وي

آدم زى شي سل لاريزى

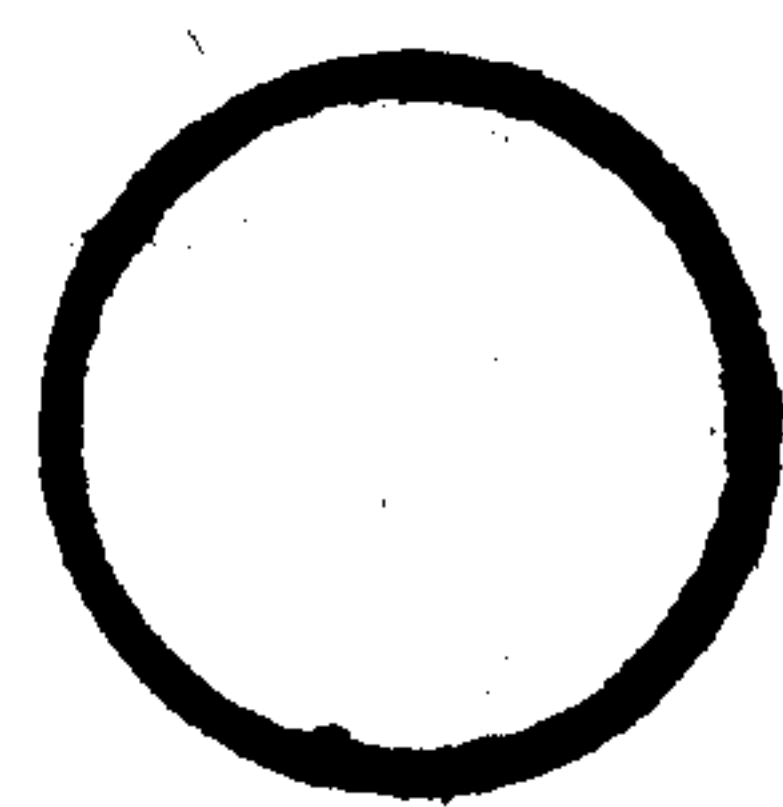
له يودره سل درې وي

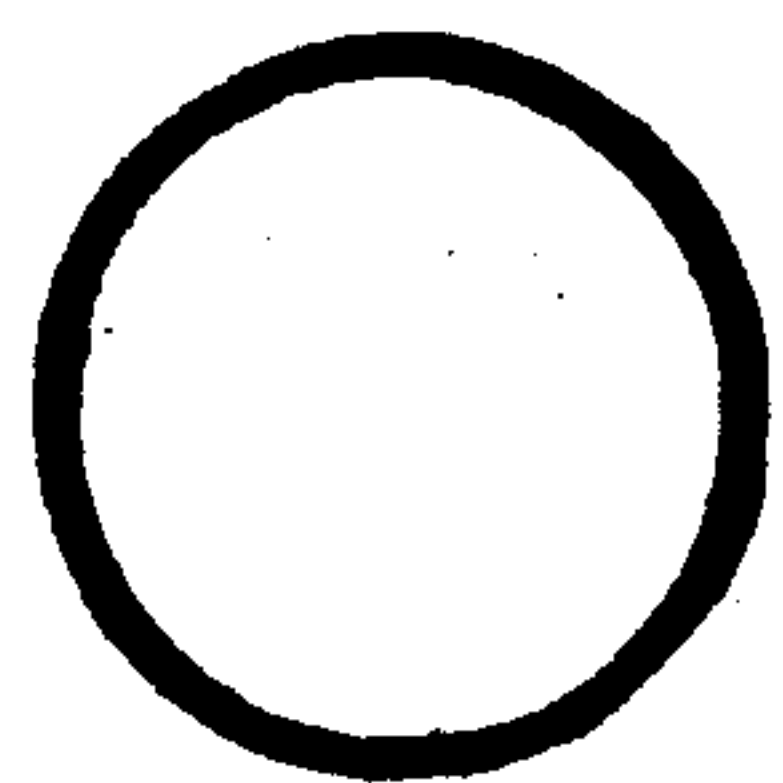

دتوريال زړې راخېژي په سوسر کې
 دهورې هڅې و باسي لارې غږ کې
 تور برينونه يې پخپله غمازگرشي
 مېړه کله پتېدی شي په لښکر کې
 "ستورونا" کرښې دځمکې کرله ماته
 ښخوي بيرغ د ستورو خپل دوتر کې
 مرجونا د نهنگانوله کاله نه
 ملغلري راپند کړيدی خادو کې
 زهري خويه په يوماري ورپرېوځي
 بله ماره يې نيولی وي نظر کې
 مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
 دغه توکي دمېړونووی سنگر کې
 هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
 چامونډلی دی کړوسکی په کيکړ کې

۱- ستورونا = (په دې دن مرجونا) د ستورو ښکاری

زردار هغه کور کښان دي
چې شروندي بنياد مان خوري
سرخوړ په پټه يې نه خوري
ښه برسېري په ميدان خوري
د بې پر سه کلو خلک
خه ملا ، خه دوتريان خوري
يو وري يې په شا پرووي
بل شني لښتي بارگيران خوري
د باطلو لار جوړه ده -
په برمت يې بې کسان خوري
روايات را پاڅېدلي
په حملو حملو قرآن خوري
د آدم په بدې ورځې
کليمان واره خپل خان خوري

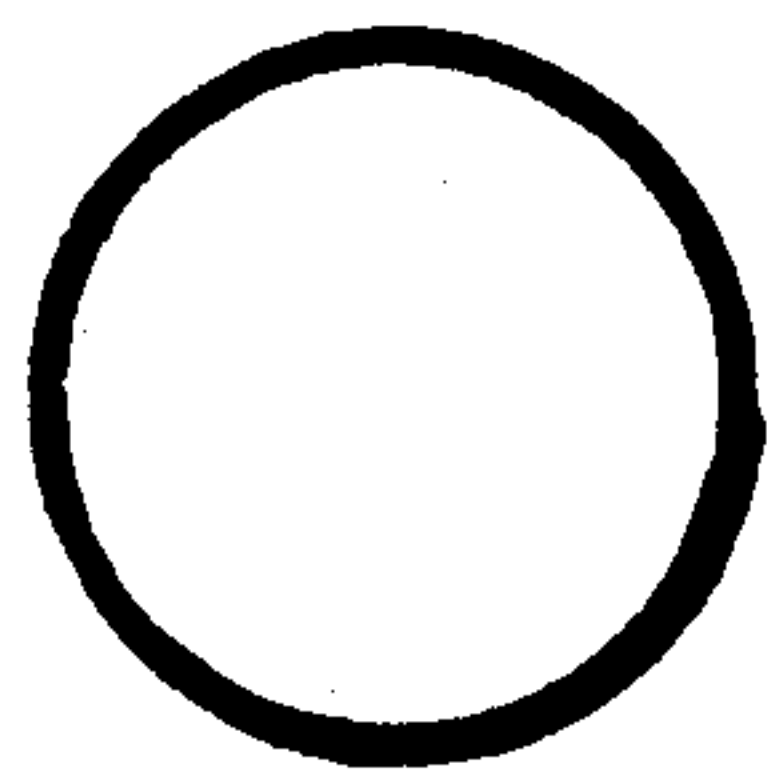

چې په منډه د هود د يالوڅي
لارې خپلې کړې کړې وي
چې په څرخ باندې سورې شي
د هغو تورو لاشې وي
چې له اور څخې ونه ځي
نو هغه پټې اومې وي
له چپو چې انگوچه شي
پولادي هغه سيلې وي
چې جنګرې ژوندانه وي
د برم ډکې پې شلې وي
چې د مټ جمال پې نه وي
د هغو ناندري کيلې وي
د باتورو هڼې کوره
څه که يوسو تنې بڼې وي
چې وهي د تنګسې تورې
په هغو که تنګسې وي
چې ثرياني پې تاو نه شي
نو هغه ليندې پېرې وي

چې وهي د تنګسې ستوري
په هغو ګله تنګسې وي
سپوښې، ستوري، ستور تېلنيزې
د مېړونو برآستي وي
د سر هڼکو غورځنګونه
د تاريخ زردړينې وي
د اخلاص د شاه سوارانو
منزل لوی، البرې توبنې وي
چې منګل يې د زموږ وي
د هغومارې سګې وې،
په لاسموباندي غرونه
د مالوچو پاغوندي وي
پروناوړې سسنگر بايلي
وينې سترګې پليتي وي
دوزنګ تېنګي ګڼ پريزه
چې د بدر ترپيسې وي
د مېړونو لوی لاسونه
خپله تودې اوبلي وي
د ګيدرو په نصيب کې
د زموږ پاتې دوزنګي وي

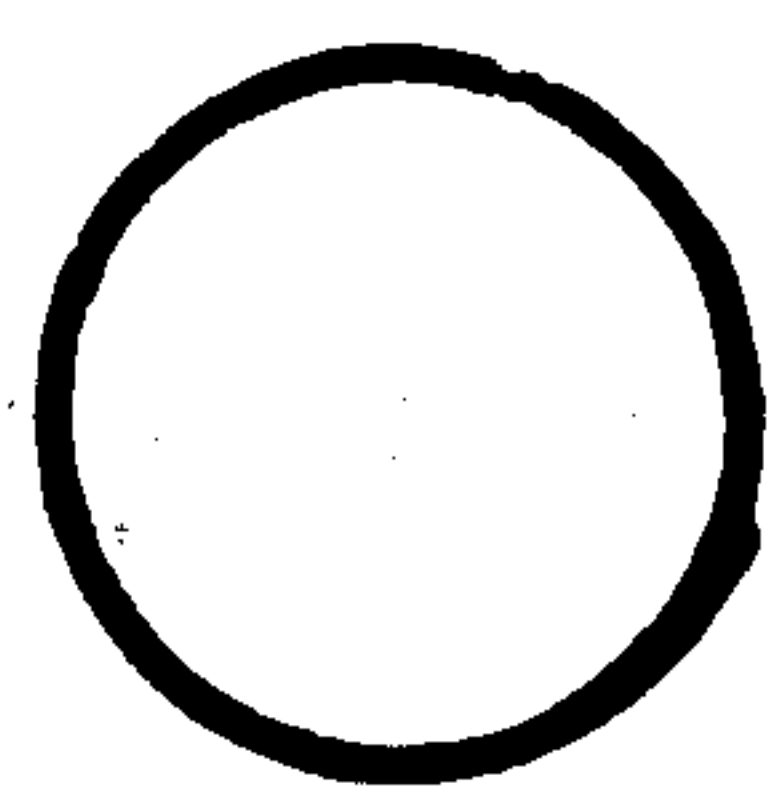
چېاې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پوې
چې له شونده ماتې وخوري
زورې توله په موسلې وي
د مرثواکو مسئلوکې
هم د مرو مرېني کيسې وي
کونې هم خان سره کونکې
چېاې خپلې پښې کړې وي
د يوسروغ د سيالۍ نه وي
د هندوکه پرگنې وي

قام دې دې تورو تورو برين کړي
 دغه کمال داوسواک^۱ دی
 هر دليت خپلې دلسې ته بڼه وايي
 دغه دستور د دله بازی دی
 پلويان راوړه، ناحق به حق کړي
 "قامي جرگه" کې ستول د ليرې دی
 چې "جرگه غړي" ټول شته منان وي
 واره هېواد دی ونډی ونډی دی
 کاواکه درومي واکمنې دلسې
 څوک يې دمنځې دکاواکسي دی
 د"سلا غونډه" سپېڅلی لار ده
 ولې هله چې دحق په تارده

-
- ۱- اولسواکي = ديسوکراسي.
 - ۲- قامي جرگه = پارليمان.
 - ۳- جرگه غړي = ممبران.
 - ۴- سلا غونډه = دشوري غونډه.

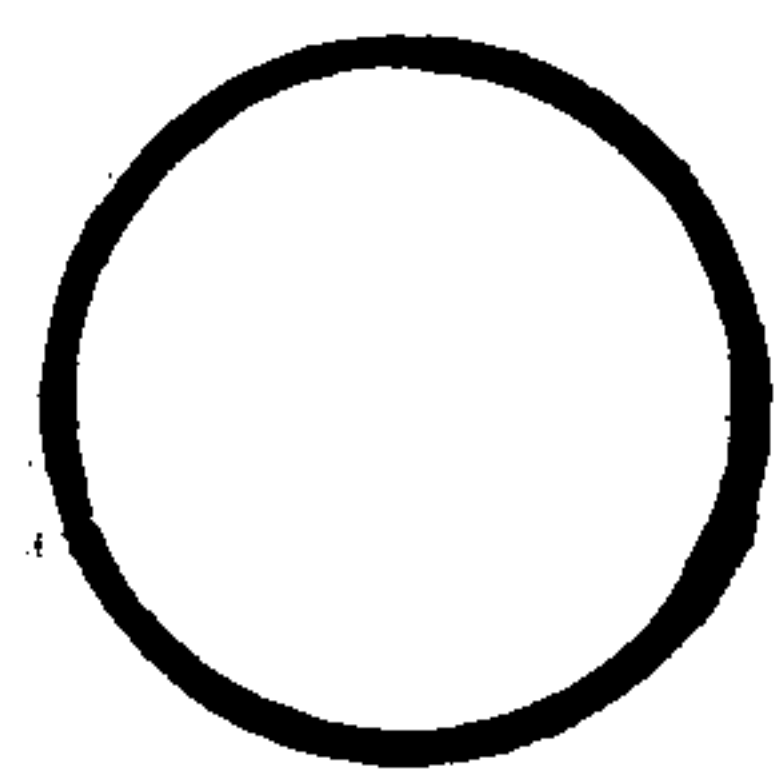

ولي هغه چي د حق په سړي ننگ دی
 واره شړوندي يې د کتاب په رنگ کې رنگ دی
 چيلی نه اوسنکی په سمخو، په لغمونو
 بېل تور د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنگ قامتو" سړاوینکلی
 سالاري يې په نړۍ پورې قلنګ دی
 هم د علم په دنيا يې بيرغ جګ دی
 هم چاپېره يې د بڼه سرپټوب دنگ دی
 هم يې کټه، هم يې منځ ملازی ورګړه
 خپل پردی يې په نماغځنه باندی رنگ دی
 د زیارت خوړدو ته ناسته يې کتابه!
 ستا کورلاری ولایت د پلي لنگ دی

منکران په دلیلونو منکران دی
 او ملادې د لیل مذهب امام دی
 روښان خیاله نه کافر دی، نه منونکی
 د تسپو سرګردان يې له ناکام دی

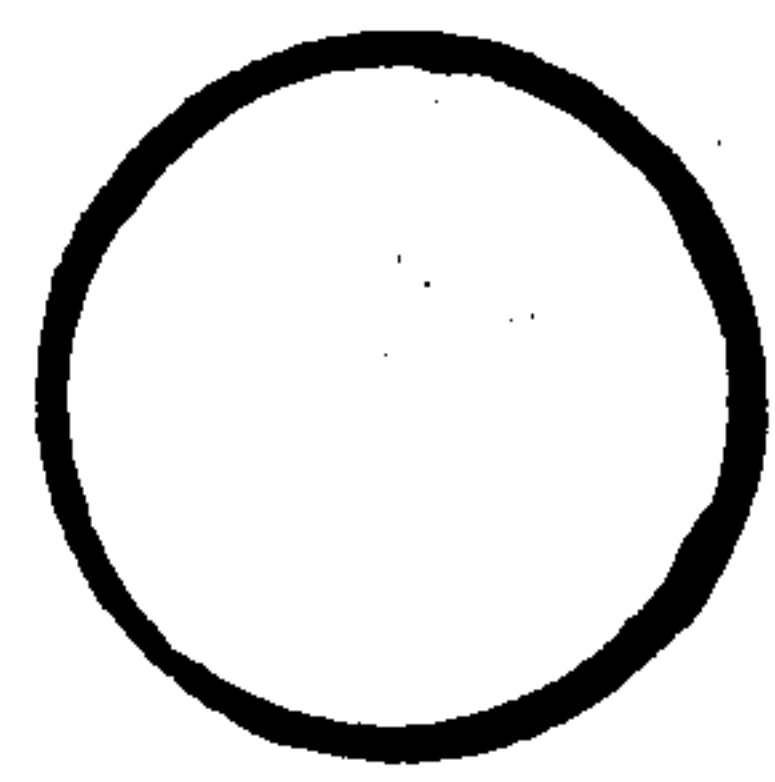
هغه خرنګ به د بل کاسه کړي ده
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهګري ترې ته پوي، خي په دده
 چې ملا وړ ښکاره کړي کوم اسلام دی
 لښتکی له لښتکی مفکورې زېري
 خان وګور په جهان دې خور سام دی
 مذهبونه په کړي د نښمنانو
 د شته منو د خوندې ګټو شام دی

خدای شروندی مال پي میرات دی
 خه بې کچه ناروا دي
 دي د ټولو چې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 داد لا د دوران سردی
 دوتريان چې په کړې با دي
 د هغو لېچې تا وېري
 له پېرونه چې په غلا دي
 له نرما، له زمای نه
 پساتونه په دنیا دي

۱- خوندی = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

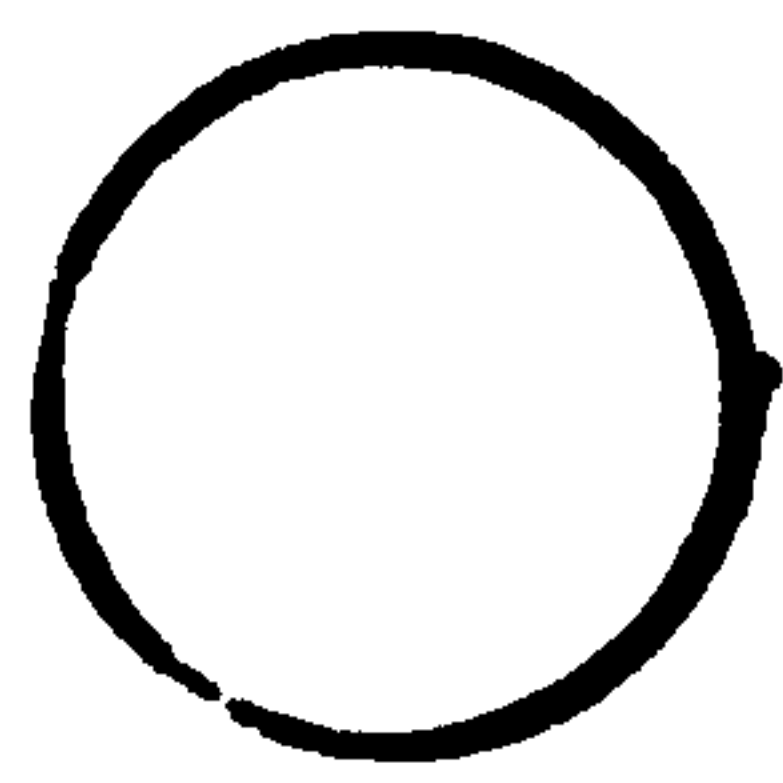
چې لـسـيـن تـرې لاس نیو کړي
شاه مېړونه د اِلا دی
امانت دا ولېا دی
چې له تاڅني سواد دی

چې د حق او د باطل د غره راشي
د بې لارې پلارنیکه په لاره مه شي
چې تور^۱ یې د بتانو لړ ولوي
خداي دې وگوماري ته هغه مېړ شي
چې یې غل غدوله ویرې بلوسنه کړي
په مورچلو د قام وینس هغه لیمه شي
چې مرثروا کي ولسونه پرې رغېږي
که یې سل خله توکي، هغه تارخه شي
څه زرغی زرغی کوي چا قهرمان ته
که ملا و تړې، هغه تور یال به ته شي
غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي
چې د نمریشان پرې سوړ په ایشېد شي
چې یو پلارگنی ومانځي اولس ټول
ته به هم دا ولسیاسو په ول^۲ شي

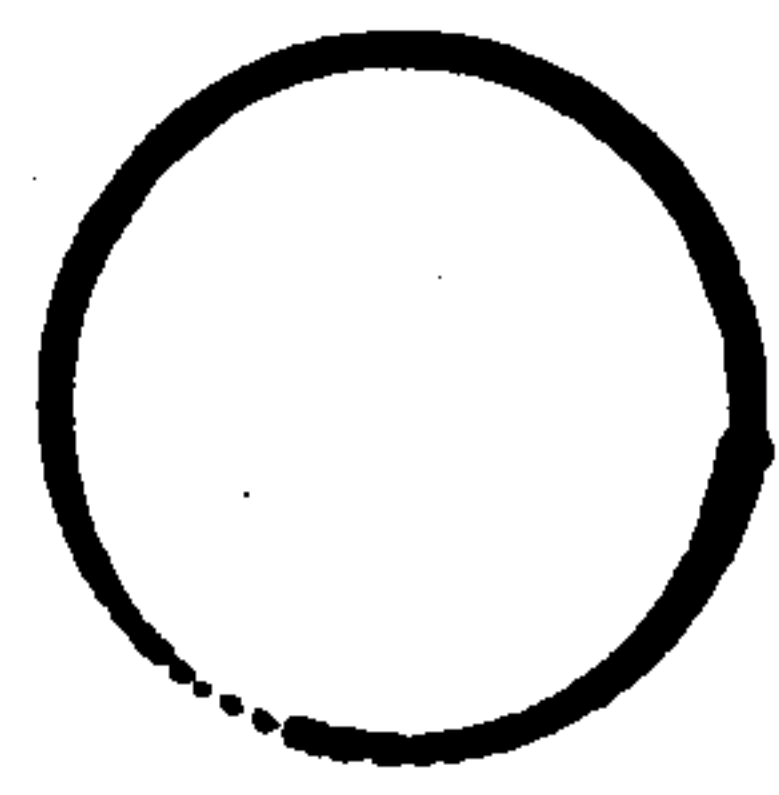
۱- تور = دستور - قانون ، ۲- په وله = په ډوډۍ - پېښه ورځ

چې راشپېل دې په راشه د آسمان ښځه
بيا به هله دسړي په نوم باله شي

چې د کړاو تندي خولې خولې شول
د قام جوشې بيا پلوشينې شوې
د سربندني کرامت وکوره
د ازغو غېږې کلوړي يې شوې
د پلار خېږې دې کائنات دی واره
کاش چې دې تورې بيا پلرې شوې
بامورزي خپله به راوړي وړي
که د پروکې دې ما بښي^(۱) شوې
غراو راغه يې شيخ ملي ونيول
چې د زمري سترکې تندرې شوې
د توراني لېونې کړيکې سره
ځانکې غرانکې سندري شوې
چې بيا په رحل دې کتاب وخاته
دري بې ارزه دې نمرينې شوې

۱- مابني = يوغر

کليمي لرو شروندي زړونه پکار دی
 اور له لوتې په پند کله پيدا کېږي
 په خوبزلن کې له بخرکو توغېدونکو
 تر آسمان شربه کوونکي اور تاندې پېږي
 چې پانودتې وچ، خيلى تراوستې شي
 په کېدونو وېرو شېبونو راتو کېږي
 د مذهب په گڼ خور لولختو لهر و
 د سره سوري د قامونو نه جوړېږي
 هک ځلمى بويه بيرغ د محمد له
 داپه خوا رولشتکونه پورته کېږي

مړه يوکې مذهبونه
 لارېانه شي رهنسولي
 د بوديزم انقلابونه
 آذر نه شي راوستلي

د شروندون او بزدي کيسې له
 له موجود ځنې پشسا به
 کائنات به چا نول وي
 تر لويگينې پورې تلل وي

○
چې په هغو شرعوننگ کړي
چې پرې کسړې وي وختونو
گویا خان لرو توزینز کړي
د کورونو، کفنونو

○
د باطل سره په جنګ کې
نه نیم سول شته، نه سرشته
د خلیل مټ دې تود اوسه
د آذر چې بت کړه شته

○
درندو عقیدو ښارګې
انقلاب رابرسېرن شي
د زېږو خدايا نومخ چې
ولسات ته کرغېړن شي

○
بتان شي د حکمې تبې
بتکورونه رانسکور شي
چې د زېږونو په ورشو کې
حق زرغونه شي، سمسور شي

○

خيلان چي له تولىښي
د خدايانو وركول كړي
نولومري د دې خدايانو
خدايي وړپوچ كول كړي

○

كليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار كړي
چې بي لارې ولسات ټول
د دليل په زور په لار كړي

○

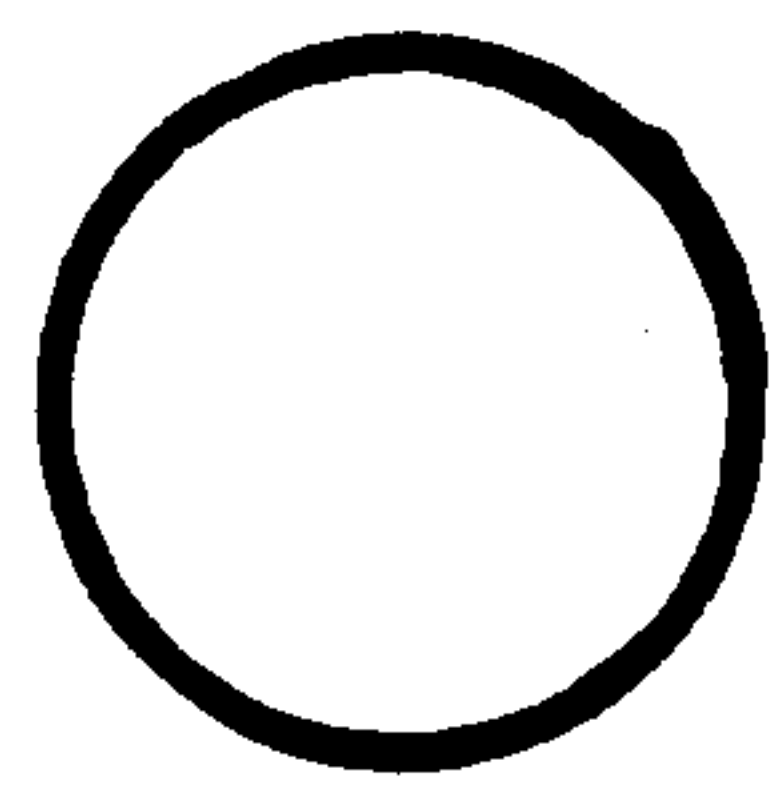
د كلیم د درنې پرگني
خلفي ويا واره زبركي
هم بي كته ، هم بخښنه
هم بي مټ ويا هم بي ستركي

○

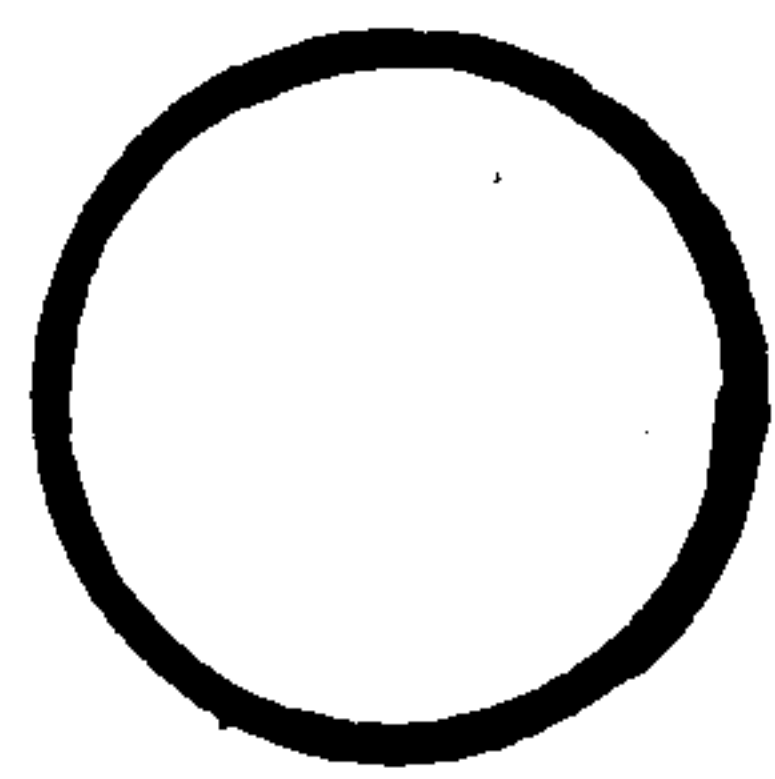
چې دوخت اړي كړي كې
چاي تينگ لكه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مټه
د هه پرگنوسر و

○

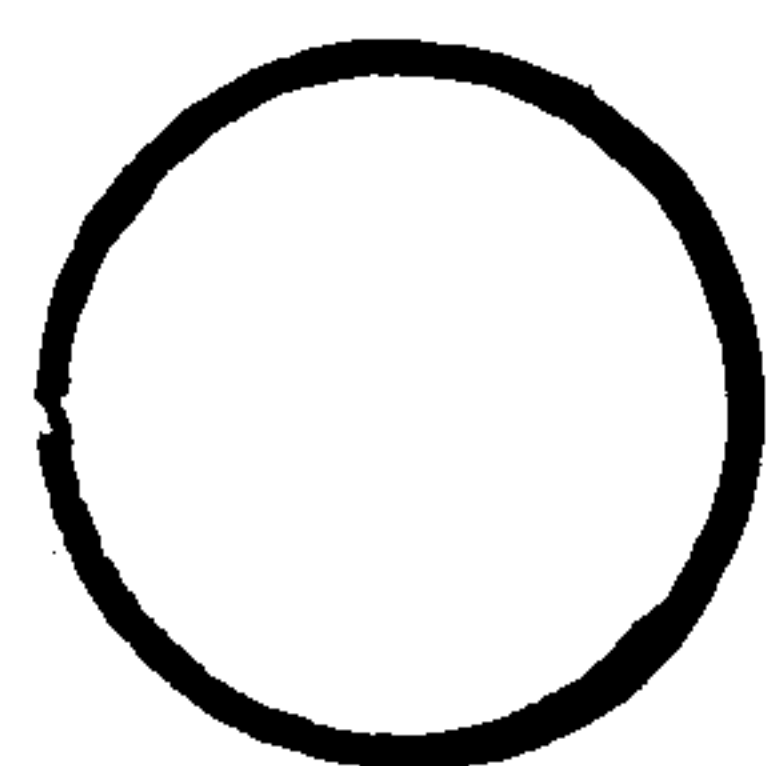
۱- پرگي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار اور اور کوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشا لوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړیستل
دل يې چې سپونږی ستوری کرل پښو
لا تراوسه لرې له خپل د که يې
لارې کله مارکس، کله روسوسره
کله په یوې کله په بله خې
درومي دي نیلې د بریو کوسره
وینې اوسنکې و چې شي لنډې کښېني
عقل چې بلد شي الله هوسره
راشه دکعبې درشله ونیسه
مل شه ای خیر که کلیم زوسره

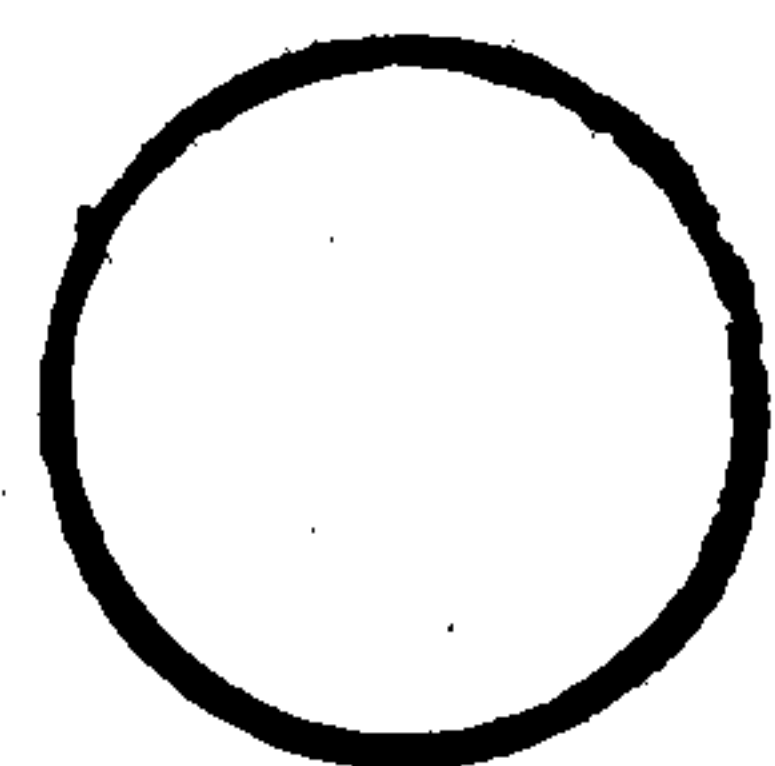
آدم ږي له مړيتوب ځني آزاد کا
 د "ماکان لبشر" سبق وریاد کا
 چې د بل د خولو وېزم تي راڅپري
 دهغو ماڼو کړکچو خور بنیاد کا
 د آذر د بت خانې لږولو ورستو
 شري وړ! ورځه کور د خدای آباد کا
 چې صبا په غرقېدوشي کلیمه وایي
 د دوران فرعون نه! نن د ځای ریا د کا
 په لوڅرو کلی پټ، په وینو ډوډی
 د کوچني فکر سالار دې څه فساد کا
 د مړي په ځای څښتن چې زور نيسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

له کړېوانه د فطرت یې چې لاس وښکته
 هغه قام به زړه غاړه کښد کچلول کا
 لا لا چې یې توره شي د تېولسني
 هغی ډب به یرغلونه د منگول کا

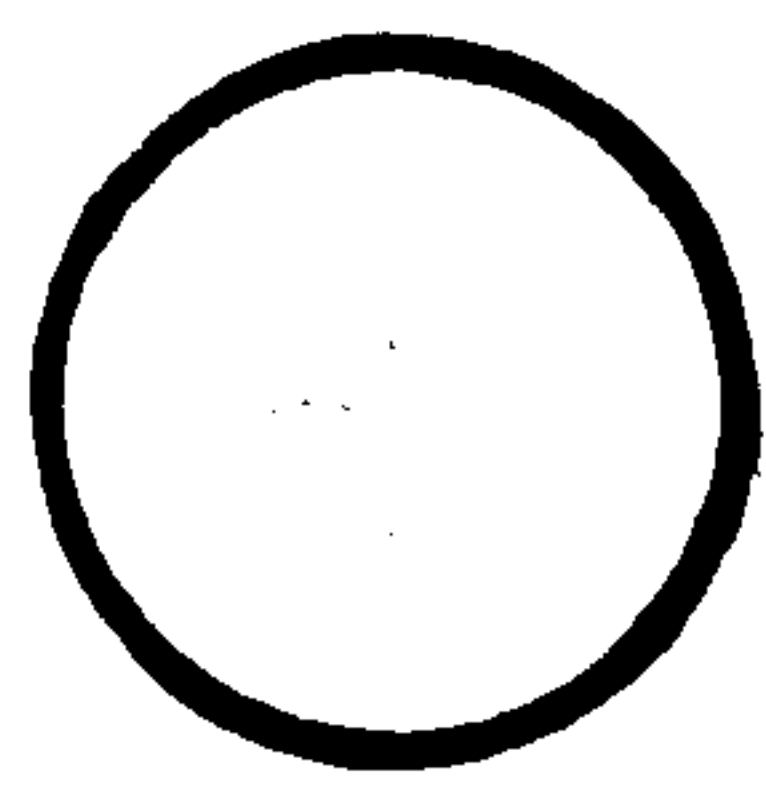
«(ماکان لبشران یوتیه الله الکتاب... ثم یقولو للناس کونوا عباداً لی...)»

حق باطل تورې تورې پېښ دی تل راغلي
 حق به نه وي چې باطل سره نیم سول کا
 دېر قامونونه دې غوندې اوبو وړې
 په سین غاړه له بار کېر خوشی پر زول کا
 هر سپدلی په خپل «زیم» شاه مېړونه
 باچا هی زرخون د خاورو له کنډول کا
 دا کافي یوازې تېرو خلقونه کړې
 خلق اوس هم په ژوندونو لونه بخول کا
 د دې کلی خلق ټول سرېځو اړه دي
 په پوډو فصلونو بلوسې خپل ته شپول کا

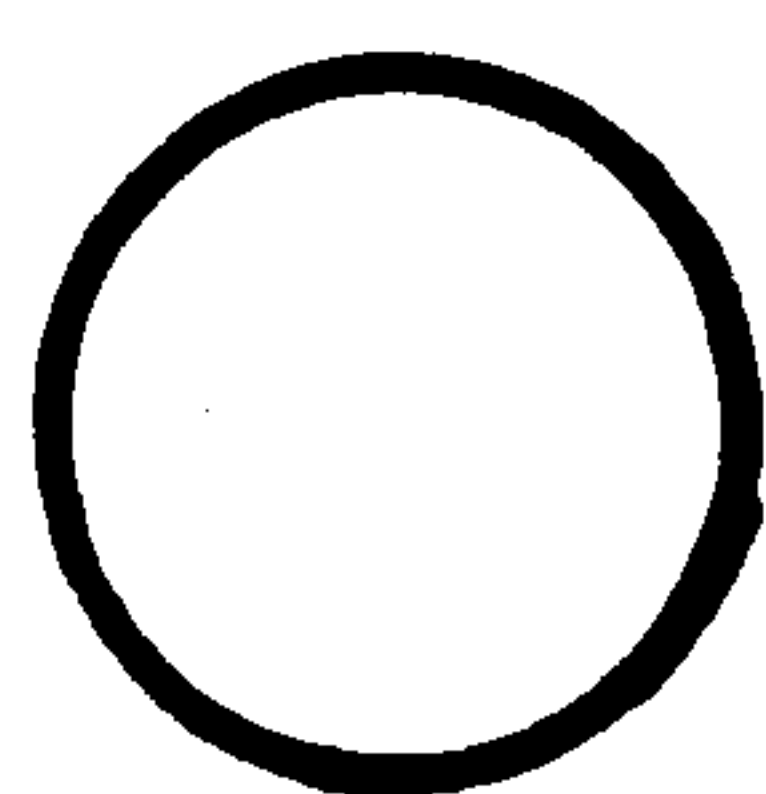

چې ځانکړې سود پسې پې شي وکړي
 په ټولنه کې سوراوړ په غرغنده وشي
 د شته منو شته مني چې څار وکړي
 انقلاب د نیسمنا په راتلو وشي
 چې بې وس دې دوسدارو د سیالۍ شي
 د زرداره تپې دا کله پیر نه وشي
 دوتریان د لولنګر غمونه نه خوري
 له لېوه کله زړه سوی د شپنګوشي

زرداري د پردو وینولوی اغیردی
اغیرلی عقوبت په چاودېدو شني
الا ې داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چې ورو ورو په کمېدو شي
هغه کار چې کلیمانو ته ایتال دی
هغه کله له مارکس اوله روسوشي

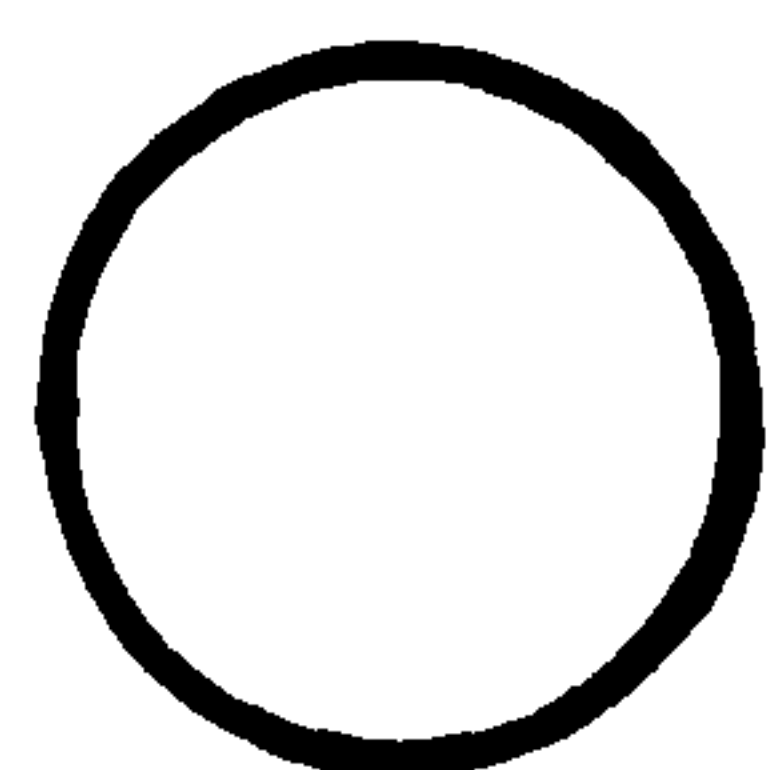

له دستور د باتورانو چې بې دک دي
خود په جاله کې پیدا يې منځگيرک دي
چې يې شروند د خدائی لارې په لاروي
هغی سیال دی، هم خبرن، هم خپل وک دي
دمېرونو لار د آسماني لاره
من غرو ته لارې تل د دوپرک دي
له ساده ایمانه څارې فلسفي شه
څښتنان چې دلرو کی دبتک دي
شپنکی کوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت اړم په غوښود کېدک دي
دننگيال وارې کارونه، هلې ځلې
دنېمنو، بې اسر و په کومک دي

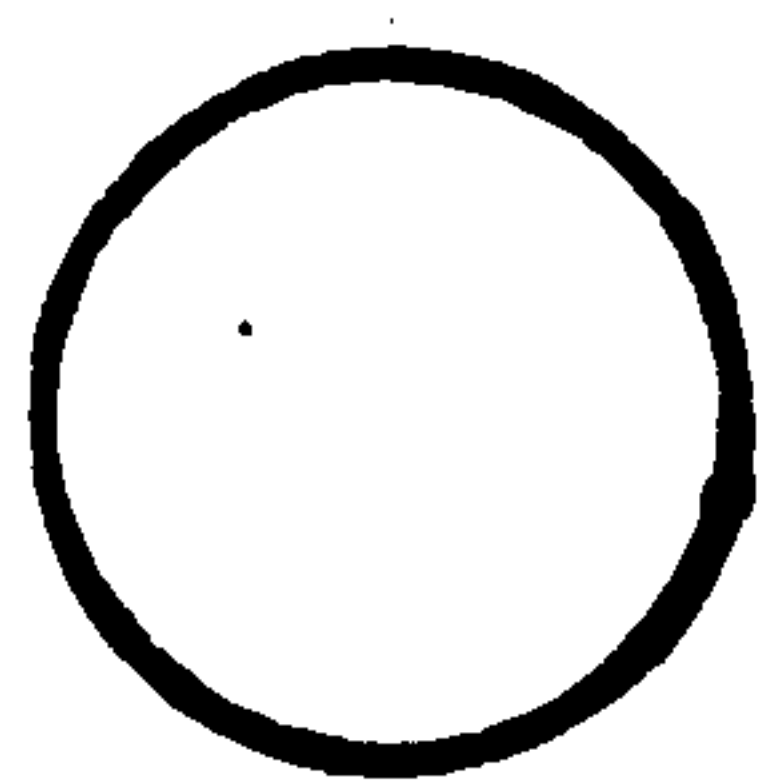

تورخنکلي پري بري راوگلي نه شي
 چي د بدن د حنين توري تر ملا دي
 الاجي غوندي دانه راوري يوځاي له
 شاه حلمي له شاه حلموکه شاه شا دي
 ننکيالي د سر زهروکي د تور سرو
 ننکيالي جگي شملې دا وليا دي
 فرعونان يي چي په مکر کوټ بکار کړي
 زړکول يي بيا کارونه د موسي دي
 يو کتاب وچي امت پري ټول راټول وو
 يو کتاب دې، اولر ټو دوه اويا دي
 هر دليت دخپلي دې دوزي وايي
 اوامي خلق حريان، چرته رښتيا دي!

-
- ۱- تورخنکلي = چي تور خنکلي لري د باطل خواکونه .
 - ۲- لرهوه = گوندونه - دې .
 - ۳- دليت = د دې غمري .
 - ۴- دوزي = ثنا - صفت .

د نراښې تنگسې کرښې کې
 شړونده کله ځان پېري
 شړند غز پېري، اوچت پېري
 نرازه خوږي او سمسو پېري
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پري "زه یم" شېراز پېري
 د وجود دنیا تاغیر خوږي
 "زه یم" کله تاغیر پېري
 د خښتن په لیکه "زه یم"
 خپل قامت وټه رس پېري
 د زازې ځاندره شي رنګه
 "زه یم" هر کله پان پېري

ډله د خدای ماتي خوږې نه شي
 څوک چې ترې پرانستلی نه شي
 تور به ستاد موزیکي تور وي
 دمېر تور پخېدلی نه شي

نرازه = (لکه وای نرازه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگید پرېنځي دى هر چا و خوږى

د زوى پرېنځي شوک خوږه لى نه شي

که بت خان د پلار نيکه ده نو هم

خليلان غلي کېناستلى نه شي

چې يې بيرغ د الاهو پرېنځي

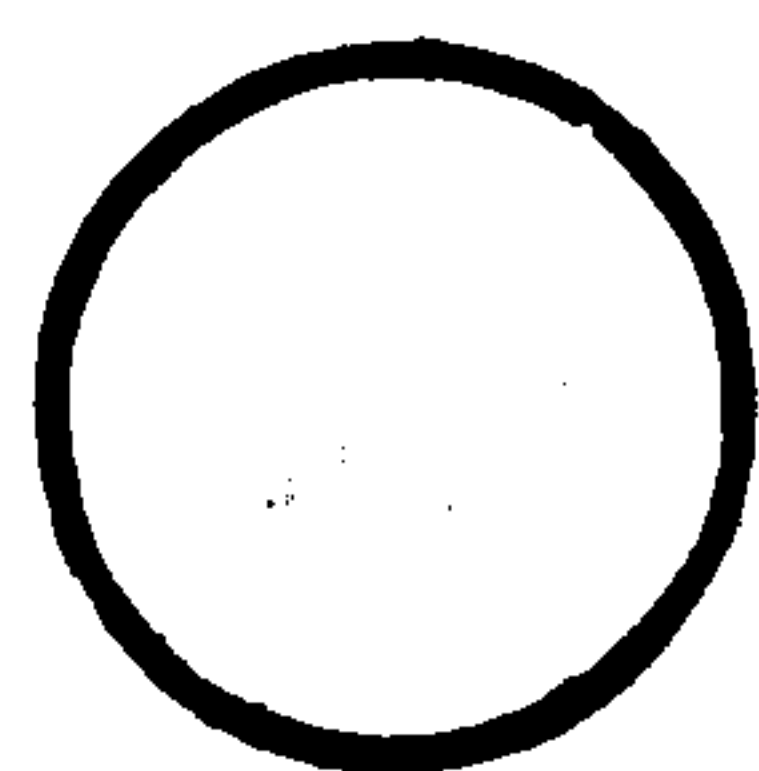
شوک په سنگري ودرختلى نه شي

زمانه هرڅومو که غکې ولاسه

له کليمانو مخکې تللى نه شي

دغیر قامونو دکت پښې ته ناسته

تا عزت داره شوک گڼلى نه شي

د خيکو نو خاوندان چې اړ وېچ شي

رسوي به شوک جاله وايه ځو درته

خاني سود چې مدعا شي دوگره

بيا شوک اړوي بلرونه پردي ورته

په نرناړکې تسپې وپييلې خلقو

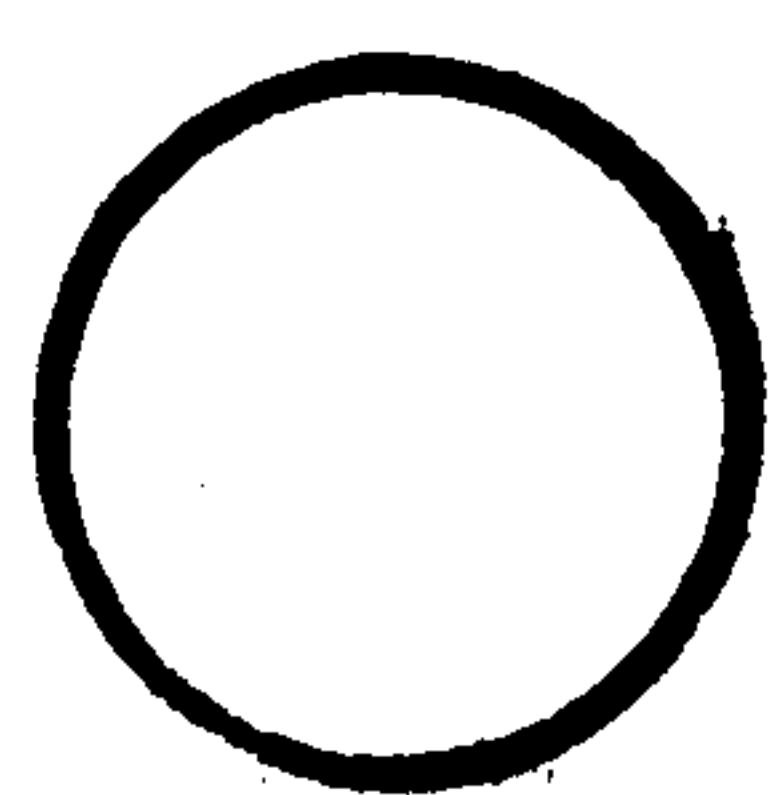
يو مخينې مسلمان چې لارې شي چرته!

د خليل نوم د ثواب دپاره اخلي

شرونه دې ټول نارې وهى آذر ته

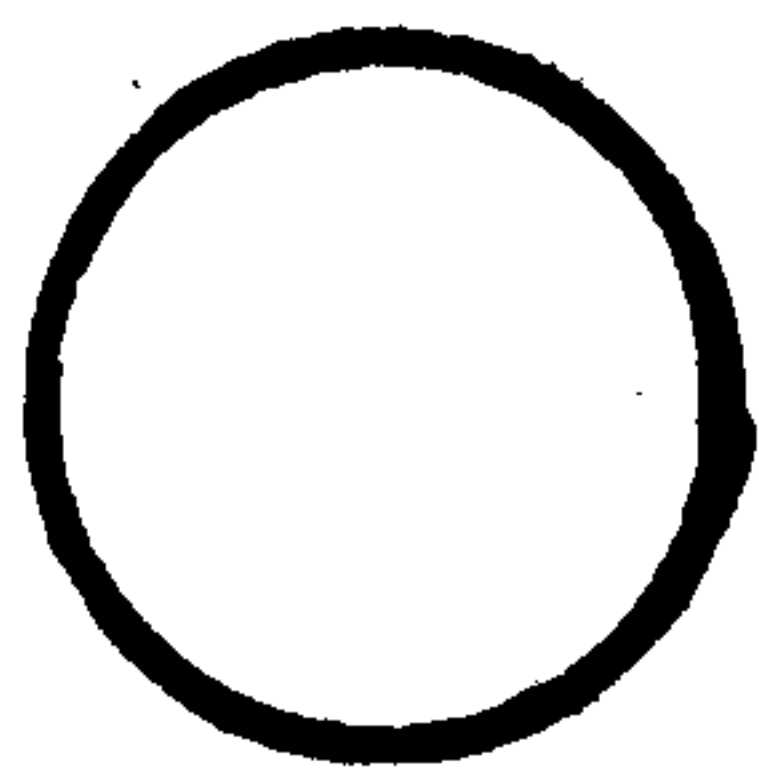
د خيگ و شنان

خدای دې تران د مهنه یات د شاخلوکړي
چې په نړۍ ورکېوتې دي لوی غسرته
د کلیم د پیرې خلق هم هغه دی
نیمگړتیاوې چې د خدای رسې سرته

بیا پینځه د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیرې بیا ورولی
دا جنده د کلیمې چې چرته راپي
دا د بدر له میدان راغلي ستسولې
د کعبې په توره کته لوظ کوونکو
د سرو نو په بازو غاړې خلاصولې
صدقه د وینو سرود پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکۍ خبرې کولې
د سمسور فصل رښه پیمانه کېږي
د تش توري پیماني کله چاکولې
سندرې خیرې غوڅ کا خپلې غېږکې
که اوبه د الکه و ورځي خټولې
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خوکه سترگې لېونو بیا وغړولې

۱- خټولی، چې د خټو له وېکې وي.

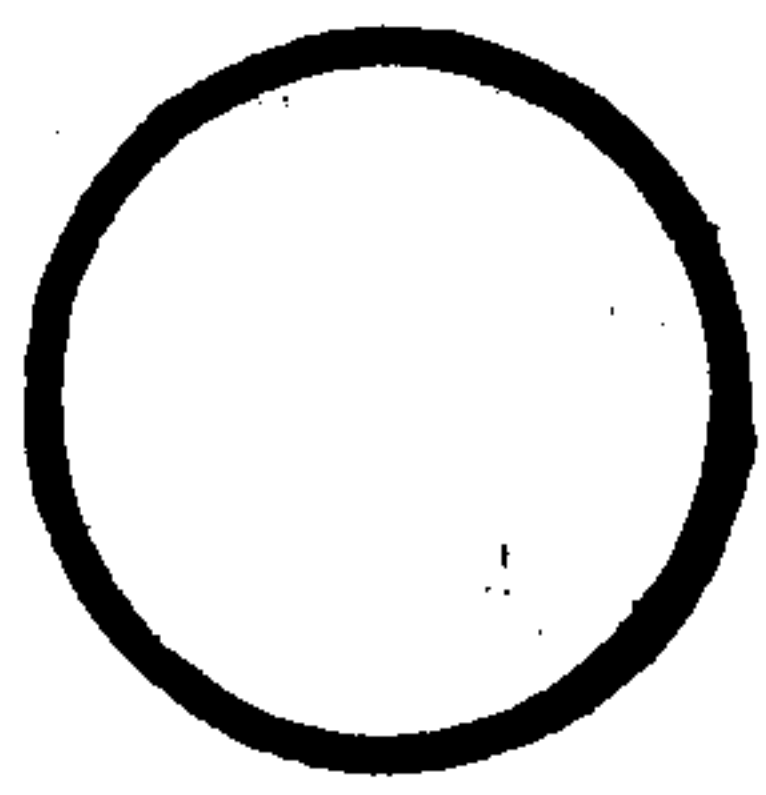

پڅه مه شه د تور يال دمردی توره
 دمنکړه لا ولاړ دی سنگرونه
 د شروندی مفکورې خپله دومره ځواک وي
 بې لښکرو کړی رالاندې هېوادونه
 انقلاب د کليمې راغلی نه دی
 ځي راجي بورې بورکي انقلابونه
 يو بيرغ د محمد^ص به تل رپاندي وي
 نور د خيلی دی باد وړي بيرغونه
 هم پورنگ د کليمانو پوخ تلن دی
 رارځي پري نور او مه او پړه رنگونه
 سرچينه يې چي شي وچه، دنده او شي
 په غرمبا روان ا کاو^۱ کاو سيندونه
 د تاريخ په اوږه دې پلني هديره کي
 بې له شناختي دي پراته د پړاوسونه

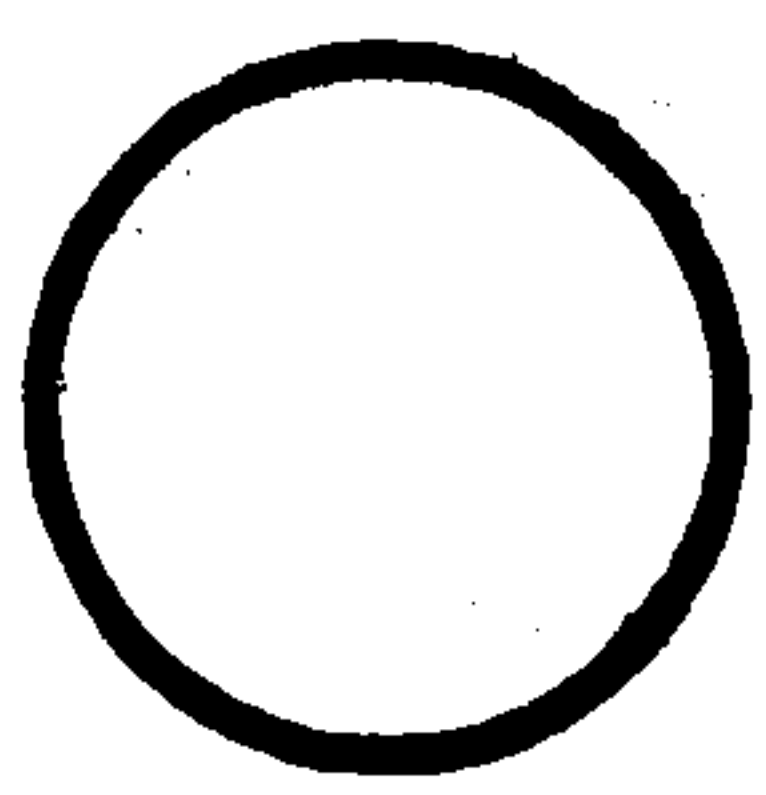
۱- مفکوره = نظريه - فلسفه، ۲- ځواک = زور - قدرت،

۳- د خيلی = ټول - سراسر، ۴- ا کاو = بډم - ډک،

۵- شناختی = خاږی

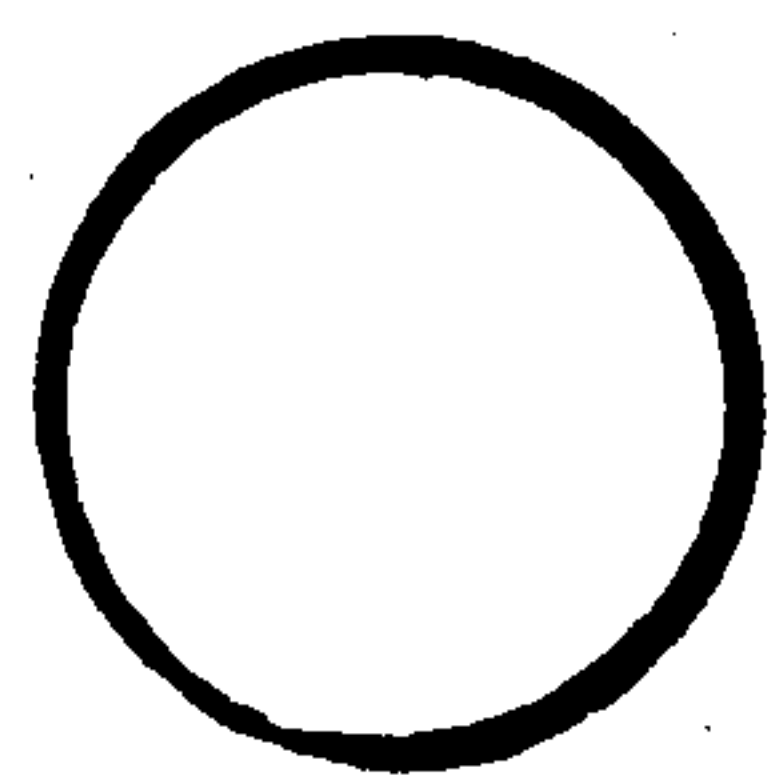
دهوقامونوبنه^(۱) د بښې شي
 چې ليندي يې د خلوشه روڼي پرکې شي
 چې يې گدې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو دخپلوکې کوزې جنله يې شي
 راسمني د مشرانوچې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې^(۲) بڼې شي
 لاشه تورې بنياد م تشې گاتې شي
 چې په برخه يې بې ژونده عقيدې شي
 د شادوغوندي پيښې کړې د قامونو
 چې يې جس د نوښتون بڼې بڼې شي
 چم په چم دی له خاورينې ډيوې کرځه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملې سره بېل بېل کړي
 نرمانه د شروند شاربل کړي
 دمېړه لاره يې وه وي
 چې څه کاندې هغه تل کړي

۱- بڼه، رنگ، ۲- بڼې بڼې، ريښې ريښې، ۳- شوملې، تروې، شلومي.

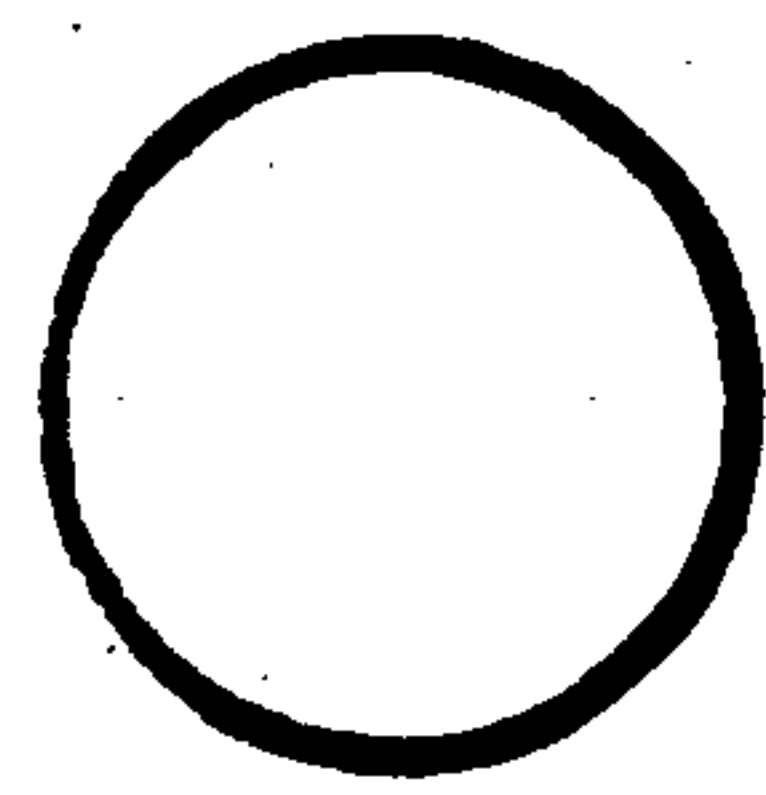
چي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبي ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چې دستور د کليم خپل کړي
 دړه يونيم په نېره وړي
 که آسونه د پرتې خل کړي
 د بڼې وړخې په تکل کې
 خلق تورې هم کال کړي
 د کالاکوټرو ته کوره
 چې په نمرېسي غيل کړي

د باتورانو نوغې دې خورکړ
 د رته دي پاتې تش پيخالونه
 دلېه موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتونې کارې دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي بازونه

۱- شهزاده = ليکياولي د کتاب نوم ، ۲- نوغې = اصل - نوغې خورول - بېخ
 ورکول ، ۳- دلېه ، غوښه - طعمه ، ۴- سود = مينه

چې پرې ادې وي د باقورانو
نه ښکاري هغه دنگ نښترو
له خدای اگاه شول او نه له خاڼه
طالبان وايي کوم کتابونه؟
غرابين زنگ شه، اوتورې پڅې
پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگړي کور په غورځو وپورنو
نمري له يو بل را شو کول کړي
کارونه واړه د لاس بري دي
څوک شي سکون دلی او څوک سکون لکړي
دشته منانو د ینکان راپند دي
د نښمنانو ونډې ویشل کړي
يو پښور هم خپل نوځي نه خوري
آدم لکيادی آدم خوږ هل کړي
څوک په خمچو پسې رانده شول
څوک په اوبز مکو کې شونډه^(۳) وهل کړي

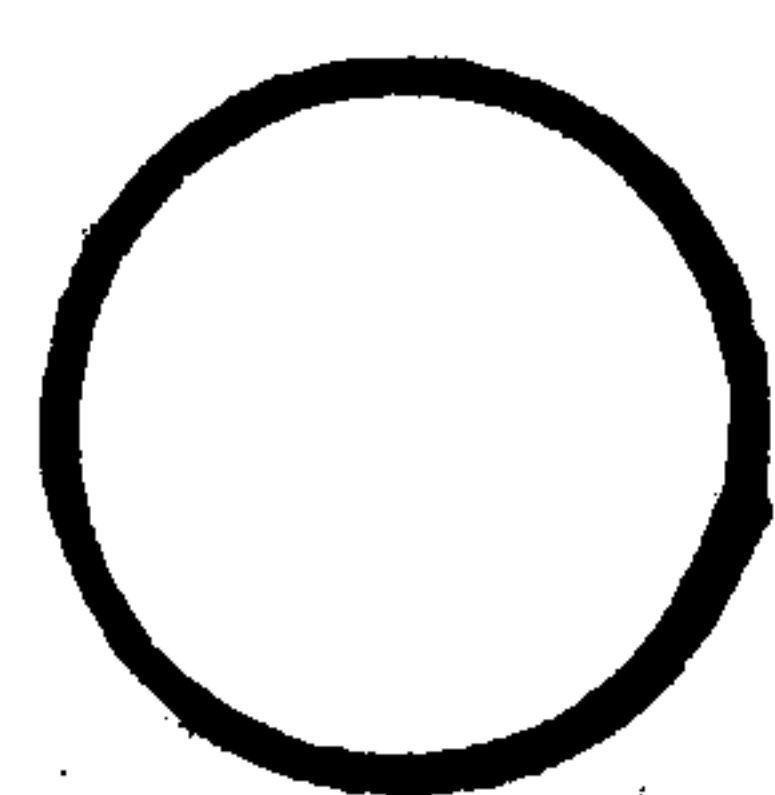
۱- خمچې = د نرو جوړو دودې - خوار خواره، ۲- اوبز مک = غوړه زېړه خوراکه - شاهي
خواره، ۳- شونډه وهل = لکه څاروي چې په کيا په تشه خوله ووهي، ولې خوري يې نه.

د قبر خای د لولن کړنشته

حکمک وال حکمکې را انفارل کړي

د ورهتو غوښو د دوزې خپشې

خالق آخر به منځ ته کېدل کړي

د حکمکې منځ چې په بله واړي

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپور او پلي سره یو سیال کړي

هغه ریښتیني کاروان سالادی

وارته دې خوله زرغې زرغې کړي

نن را اوچت شه هم نن دې وارې

مېړه د عقل، غوښې د ښکار خوري

د عقله پلي پخپله ښکار دی

هرسې حانته ترخه توپزي

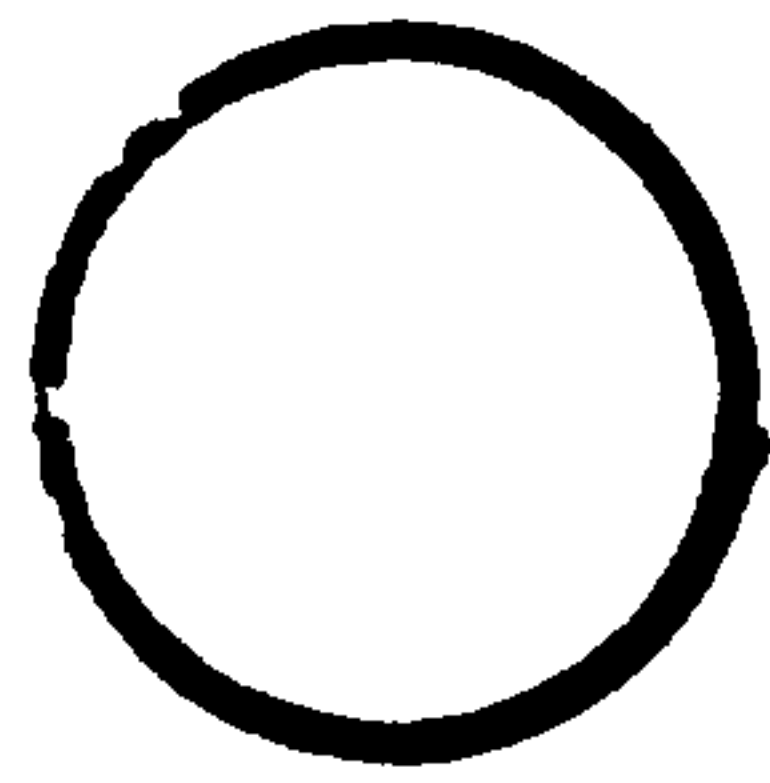
یو شمېره دی، نور ولس خولوی

کلیمه وايي په شرنګ یې نه دی

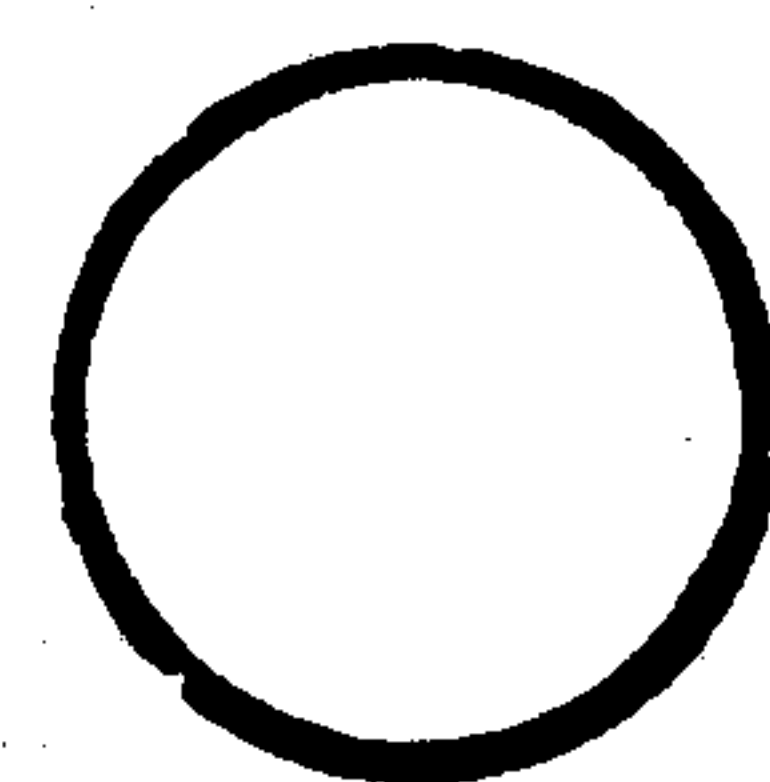
یو سړاوبل سر عالم یې لوری

د ننه په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنګ بهسار دی

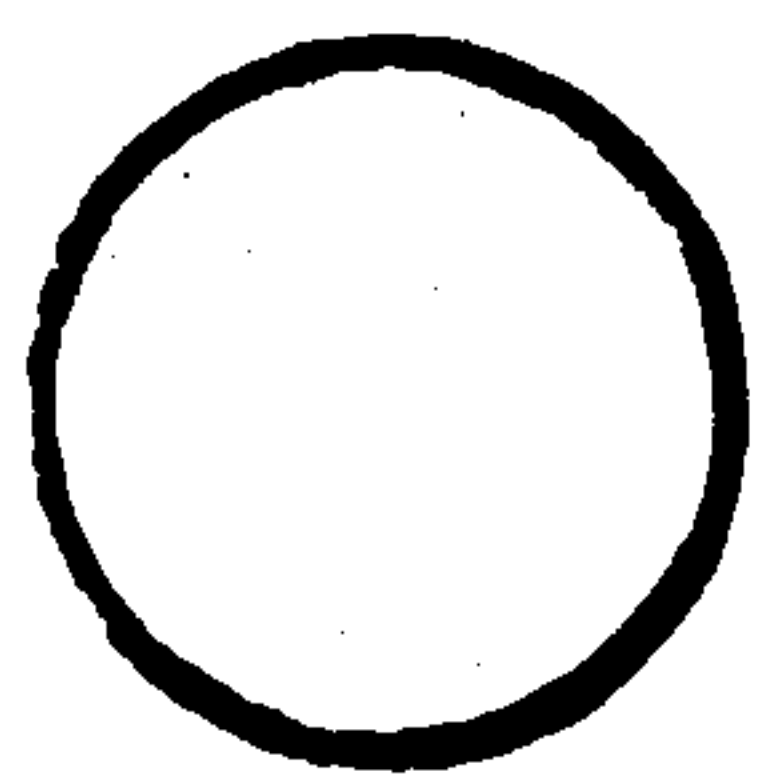

شروندانه ڪله پلٽون ڪله گهروندي
 ڪله مل شه دٻولي ڪله بئيل
 ڪه دٻي زور دنه پاني بدلولو نه وي
 ددوران ڪو خري خوره لوشه بدل
 درناوي اوسپڪاوي په جسواردي
 ستا په لاس ده ڪه گني اوسي ڪه نل
 نشه توره گوري لار ڏکتي نه ده
 تورياليه! چي خونہ شولي حق مل
 ساد، هغه چي په خولي ڏندي خوري
 تيار خوردي دهمه ولسي سا غل
 ديکونکو گل پاڪ وي تل له ويري
 درغلان او دورنگان وي په زلسزل
 ته ويه وي چي ڪوچي ماهيون بارڪي
 اوس وهي بهي دايلبند شمال اوربل

حقتولني حني پرته هر نظام کي
 بنيادم له خپله حايه راغورن پوري

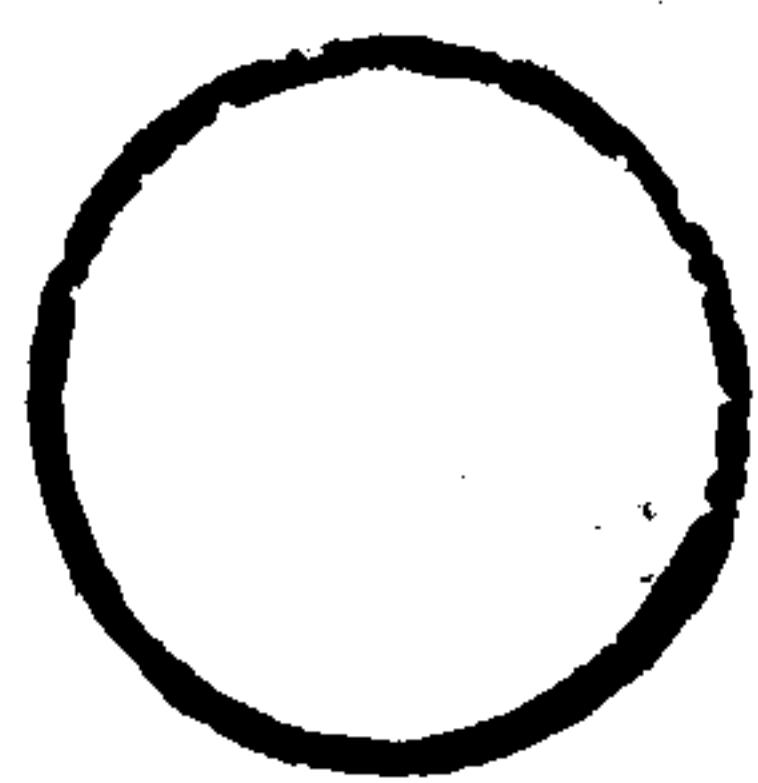
دڪوري دسري ٻٽوڪري دياره
 آدم زويي بل آدم وٽه ٿيٽي پري
 يوشته من دي چي ٽولنه کي ٽولوڪي دي
 نپسمنان خوڀه جڻج شوي تل اوس پري
 دنا چاروڪت باندې ڪٿوي باندې
 د چار منوڪتوي بي گتي پڇي پري
 د بي وسو د خولو پي تر موخا شڪو
 دوسدارو ماڻهي رنگ، خبي ٻٽوڪري
 درناوي چي پي موري يا پي دوتروي
 لونگر به پي ڪنجهه خود ارز پري
 بي اسري آسمان ته غوندي غوندي اري
 پي ظالم چي به لاکه نسڪور پري
 پي زوخر به پي غرونه شي ٽول ويلى
 پي لرمون دڄمڪي داسي اور ختڪ پري

بي ٽولني ٿرون دون شه دي؟ شند پسرلي دي
 بي ٽولني بنياد م شه دي؟ نه شي دي
 ٽولنيزه ژوند سمسور دسري جس ڪا
 د ٽولني مدعا وارو سسري دي

۱- موري = پانگه،

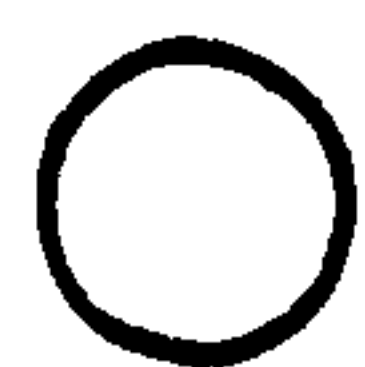
په ټولنه ريزنكي لوى قهرمان شي
 بې ټولنې قهرمان هم لښتكي دى
 چې ټولنه دې اډام په كلمه وي
 هله وايه چې خپلواك د آدم زى دى
 د ټولنې سره مل، د خان خان شاه
 چې ستا «زه يم» د شړندون خانگري شى دى
 چې ټولنه يې باره دارټيا^{۲۰} ناخلي
 هر بنجمنى خپل چاروكى هندوكى دى
 كلمه وارې نړۍ يوه كورمه كړي
 د يوې كورمې خوتل يوانگرى دى

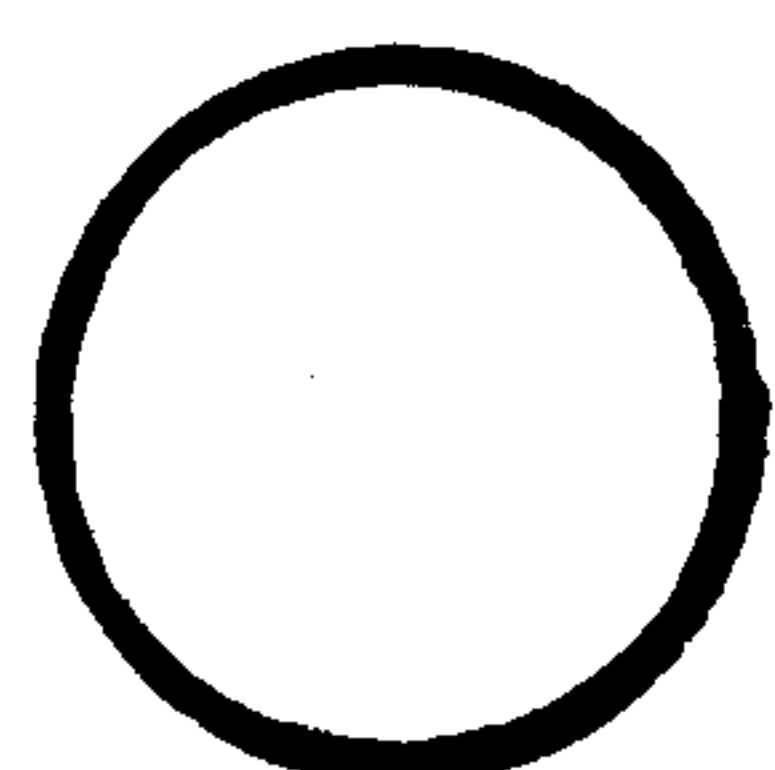
د ازغوله ويځه سترگې را ټوكېږي
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خړويږي
 سرې لښې د خپلا نو خوراكه وي
 سامري د زرو نو پټ غلونه را نيسي
 د منډو پيت پر ك هم په تپچه وي
 شرق نا تاريې د وختونو نيمه خوا كړي
 انقلاب چې يې په نيمه كلمه وي

۱- باره = پېښتى، ۲۰- اړتيا = ضرورت - نيگرتيا - كومه .

ارکجه چي نظامونه دنري دي
ولسونه خو خود يپ ارکجه وي

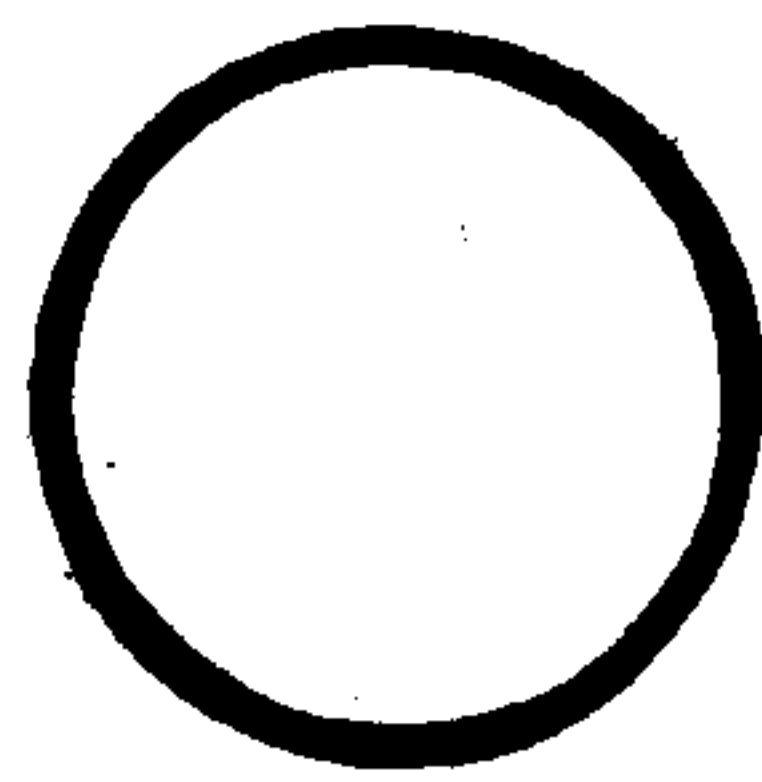
دشندي تخم کرونکي عقوبت وي برخه شسندو
خېزي خه کړي اچي نه موي خوکي وي وېزي له درست ونډه

چي د کمال او شړوندانه دواړه مرکات شي
سرلويي به دي هله په ولسات شي
چي نېستي د نېسمنانو نه غوڅېږي
اور دي پورې په داهسي خير خيرات شي
ولسونه په مېړونو شړوندي اوسي
چي مېړونه په نيش لکي، خود ميرات شي
شرعيت چي په اندول دخپل وخت نه وي
عقيدې واره دکتنې لات منات شي
د شړوندون پانې په خپلي سگي کېږي
هغه ورک دي اچي پيري يې په ميرات شي^(۳)
چي يې منده نه له دين نه له سادينه
د شړوندون خوا به په داسي ولس قات شي

۱- اندول = توله، ۲- سکه = سرمايه - راس المال، ۳- ميرات = Grace - لږه ورېځينه.

دهغي اوني ملا ماتہ عقوبت شي
چي پي بار له خيله توانه خني نريات شي

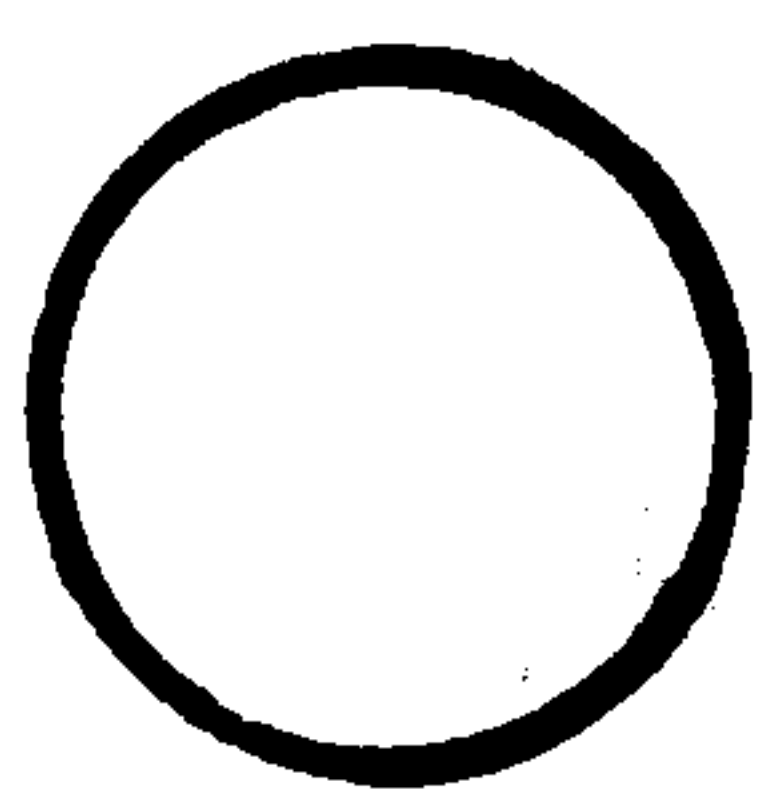

هر غورخنگ ته دوزنگان ورنه وځي
خان دي پوهه په دي تكي هر سالار کړي
تابيا کرانه دبهر دغليم نه ده
کور غليم په اتبار اتبار کونراو کړي
ددورنگو وي نظريه خپلو کتو
کله غاړه کي تسپي کله نرناو کړي
چي دننگ خبره راشي کور غاري شي
تش ميدان کي به ددو زوتود بازار کړي
تاته لا پي ديارى وهي سوکند خوري
شاپه شادي له دښمن سره روزگار کړي
دوه مخيزه شروند په نه شروند و ليکه^۳ دي
يو مخيزه شاه خلې يو مخيزه کار کړي

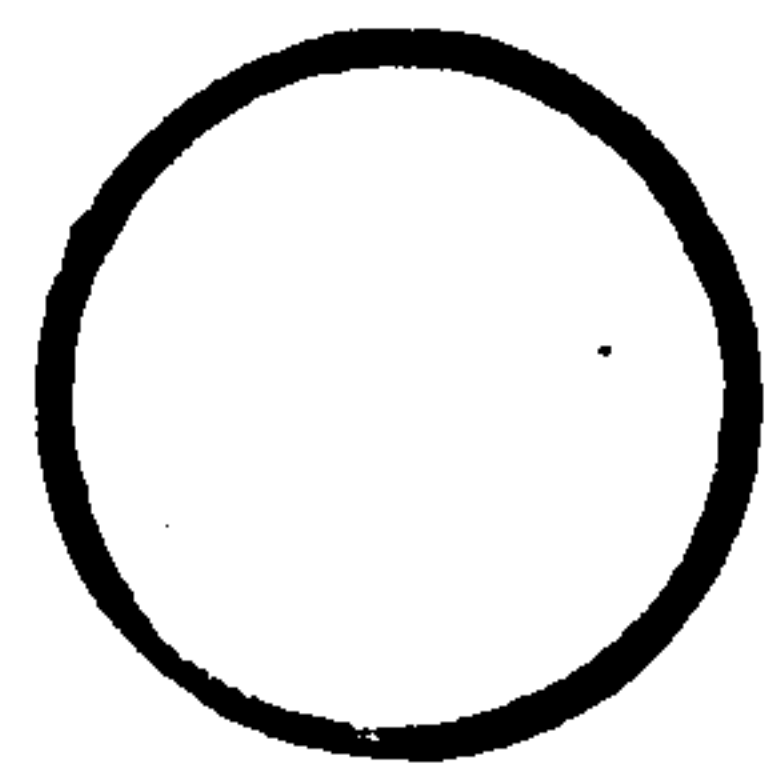
۱- غورخنگ، تحريک - خوځند

۲- دورنگ، دوپرک، دوه شري - منافق

۳- ليکه، حساب

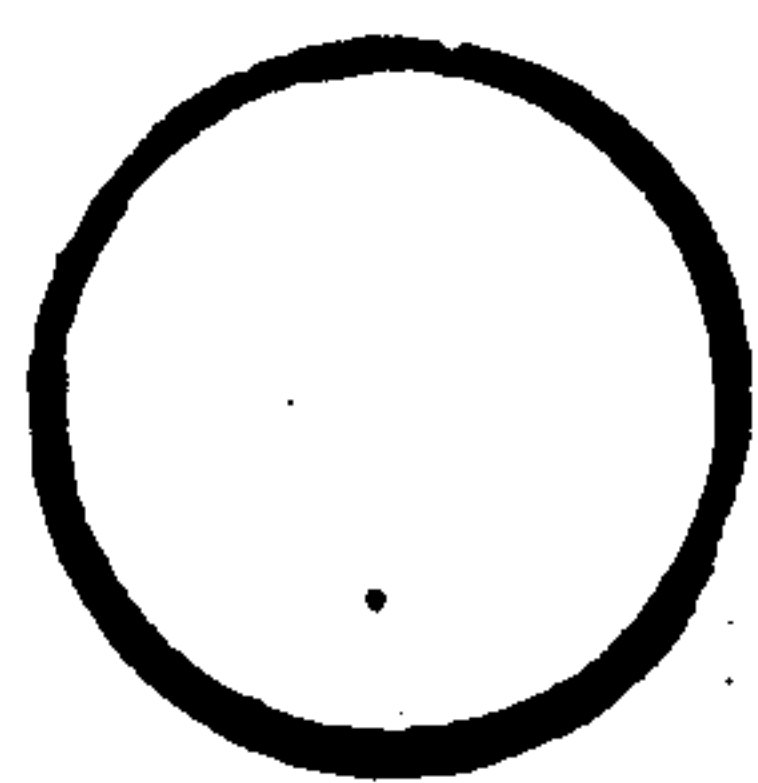
هم ځپل جس دی سره ټوب خاوري ايرې کړې
 د دوزنگ عمر په ځان باندې ستم دی
 څښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يو سړي د بل سړي نه په څه کم دی
 تر ټيټه د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور تليز و ته چې لاس شي رسولي
 ولي سوديې په کلونو د شرېشتم دی
 با توران چې د کونټروځای له راشي
 اې وپوړولو! نر هره چاودی دغه غم دی
 دې ټولنواو دودونو لښتکی کړ
 گڼی لوی له کائناته بنيادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله رڼايي ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تورتم دی

نر ټيټار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړ کول کړي

۱- تر ټيټه د ولس تر ټول، ۲- نر ټيټار د بل دود نه ناست.

چي بي جسه وي جابروته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابر را بغول كري
 چي دبل په سترگو ويني تولى وانده دي
 روغ هغه چي بي پخپله خيرول كري
 نه سري شو چي سري بي خدايان كرل
 چي سري وي نوبتان نسكورول كري
 چي بلزونه كري تنري، بازوان نه دي
 بازوان هغه چي تنري بازول كري
 ننگيالى د شروند نيمكري هم پوره كري
 او ولس په خدائي رنگ كې رنگول كري
 په ذروكي بي چي ستوري زرغون نكرل
 هغى خوشى لور په لوته تېرول كري

ډكي ډكي جولى خلق ئي له درمن
 برکت دي شه ننگياله په رشي
 بنا پېرک په تور و خمشو سرنسباسي
 سور پيا شه ختيخ رانولي پلوشي
 د بازونو با تورانو پدي قات كې
 تپوسانو جني غوره دي باشي

د دروغو، د ناحقونو لنډ دی

ترخو پښې راتینګوي بېرې مېشې^(۱)

لا لیدلې بېرې سترګې کلیم نه دی

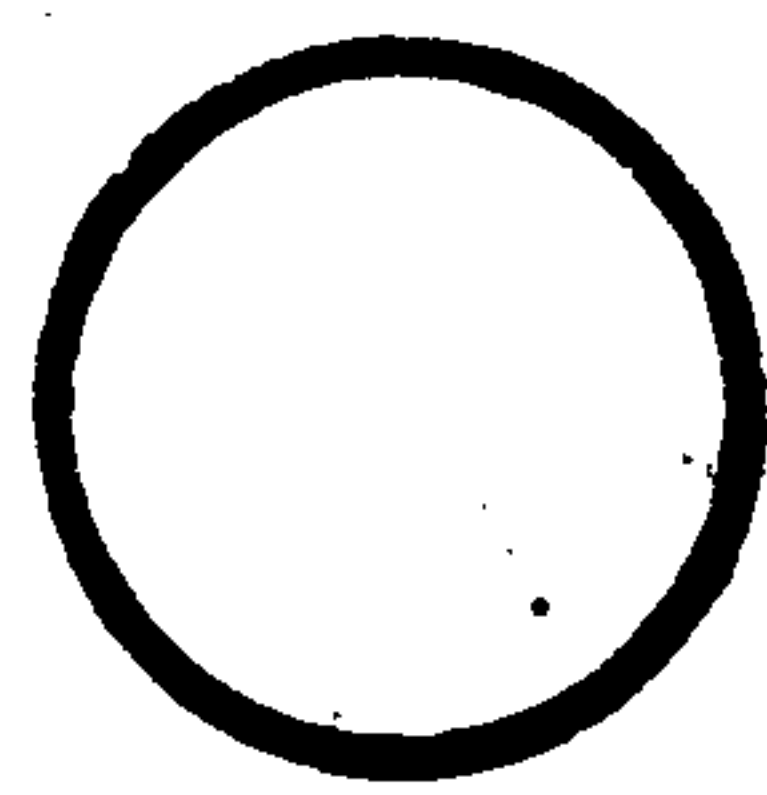
حکله ګرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وګه له خپل ځای رېغولی نشي

د باطل د اشد تونه خرخشې^(۲)

اروپیچ چې له نقشي دکا نناټ وي

په بل مخ شوی دنړۍ هغه نقشي

چې د نښترګه وېرېښي

غرونه واورې کاندې ویلي

حق بریال پرون هم نن دی

که پېښته خوګ په سیلي^(۳)

داوېد مخ کيل نه دی

کلیمه دکا نښې کیلي^(۴)

د نښتر د سیالۍ نه شوې

که په خېږ شوي دېرې د یلي^(۵)

۱- مېشېته = پروپاګنده = د نښور ۲- خرخشې = جنګونه، ۳- سیلي = ملا تر

۴- کیلي = کرښې، ۵- دیله = یوواښه.

بدخوک بدو ته نه وايي

خلق شوي داسې ايلي

چې رنځور باوږي وکړي

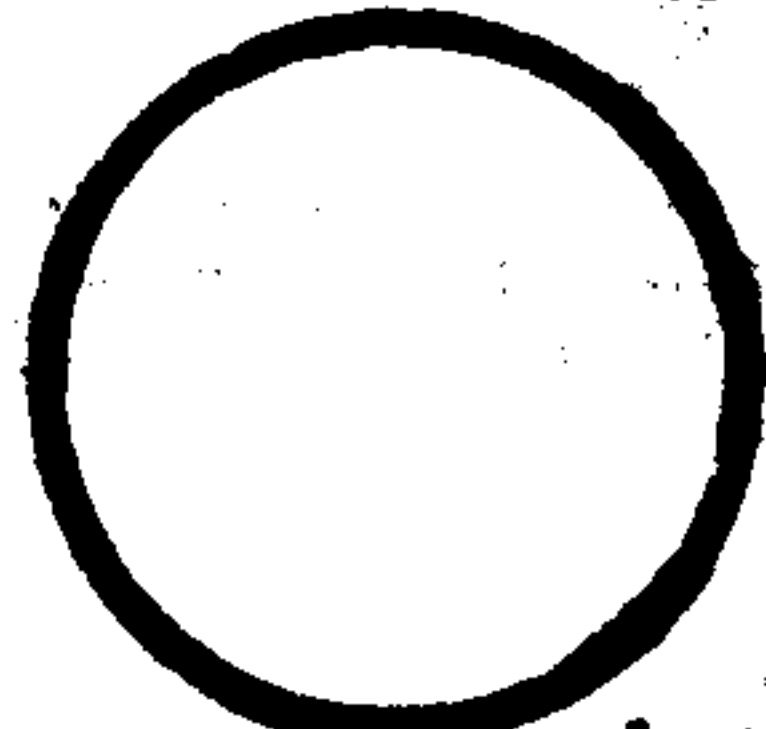
پوچې شي د دارو هيلي

له پولاد اصلي نريزي

خړي نه نريزي اصلي

چې نسترله بومه درومي

نه ټينگېري په يونيلي

لکه کس کړي په ځان غاړي

هسې قام په ځان ځاني کړي

د هرچا تبر له تن دي

خپلي سپينې خپله پرې کړي

هرڅوک قبر ځان له کني

هرڅوک خپلي جنازې کړي

غليان له کوره نريزي

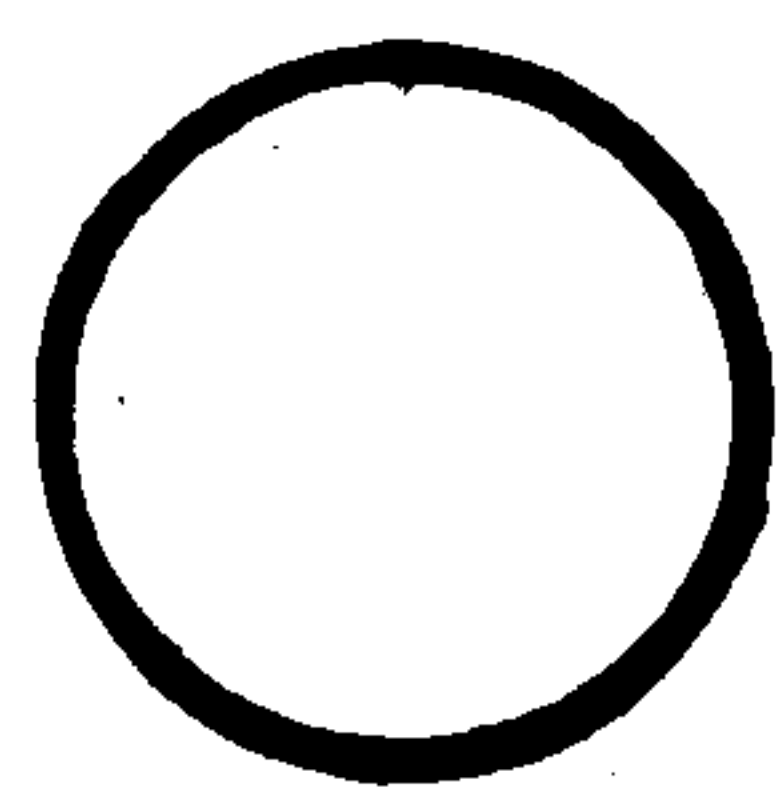
پلمه بازڅه له پلمې کړي

هرڅوک ځان ته تې^(۳) سرې کړي

بياي ځان باندې سرې کړي

۱- باويري: د ناروغۍ بياتاندېدل، ۲- کاني: شندې، غاړې، ۳- تې: دگتۍ تبخۍ

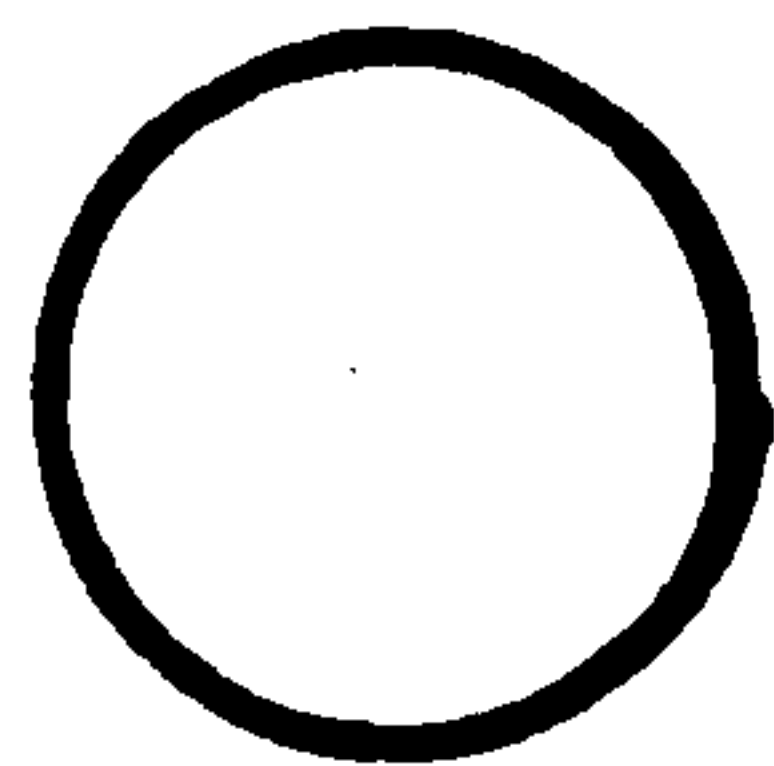
خپل عمل بری بښن دی
 خپل عمل په غاړه پسرې کړي
 څښتن ظلم تیري نه کړي
 هر څوک خپله د یوې مړې کړي
 د فرعون د کور له درنده
 کلیمان جگې نږې کړي

په مسور و با تور نه رنګوي نوکي
 د تنزو تودې وینې پي مسوروي
 د ننگيال کړي خپري ، مسور پري
 ميري واړه اوسنې خپري که سوسر وي
 د دوران تابيا دهغه چا دوس ده
 بڼه نښتو د شرونو د چپي نظروي
 د تاريخ ټول نښري پر کونه ښي
 چې مدام د ننگيالو موتي لښکروي
 منکران به خود حق د لارې تښتي
 د هريو لار به آخر پدي خيبر وي

۱- درنده = غولی - جوس .

۲- مسور = د نوکو نوزنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکیا کېدونکی اور .

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی باز دی وهنده اودامیشکار یې

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکي یې ټول عمر په لار یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینودڅه

هسې لوت یې اود حُکمې په مخ باریې

څه که خان په سرو مهرانو باندې نیسې

په نظر د صرافانو گټ بڼکار یې

حج، موخونه، تلوت کړې روژې نیسې

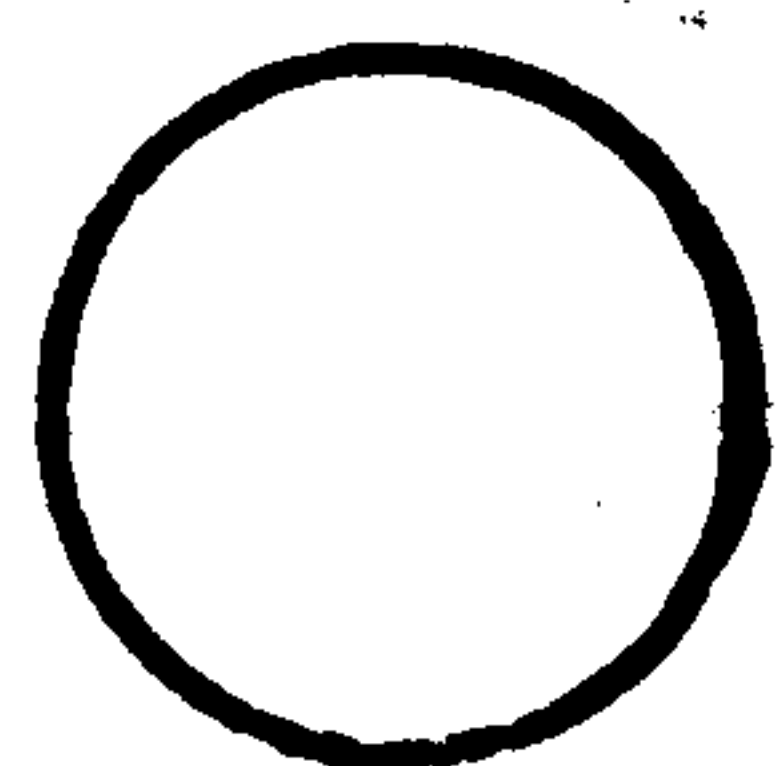
ولې اوس هم زرنار یې، بُت گزاری یې

لږه پښه ونیسېد فکر له خان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هرونډله کړنګونو به غوزار یې

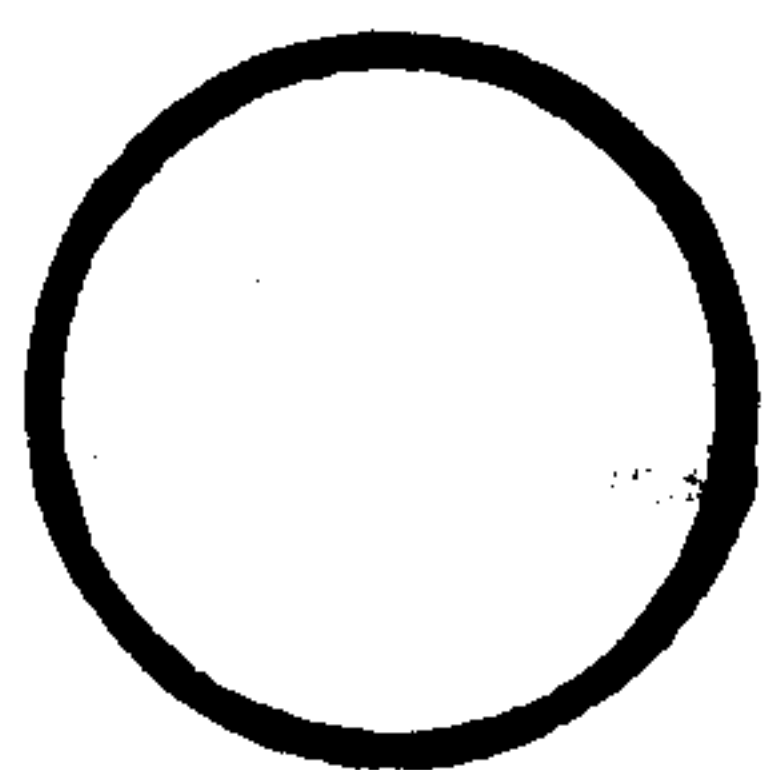

د غلیمانو په مسودونن

چې زارونه و، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړۍ ښکار کول، ۲- لوت = بې هډو کوځاندو.

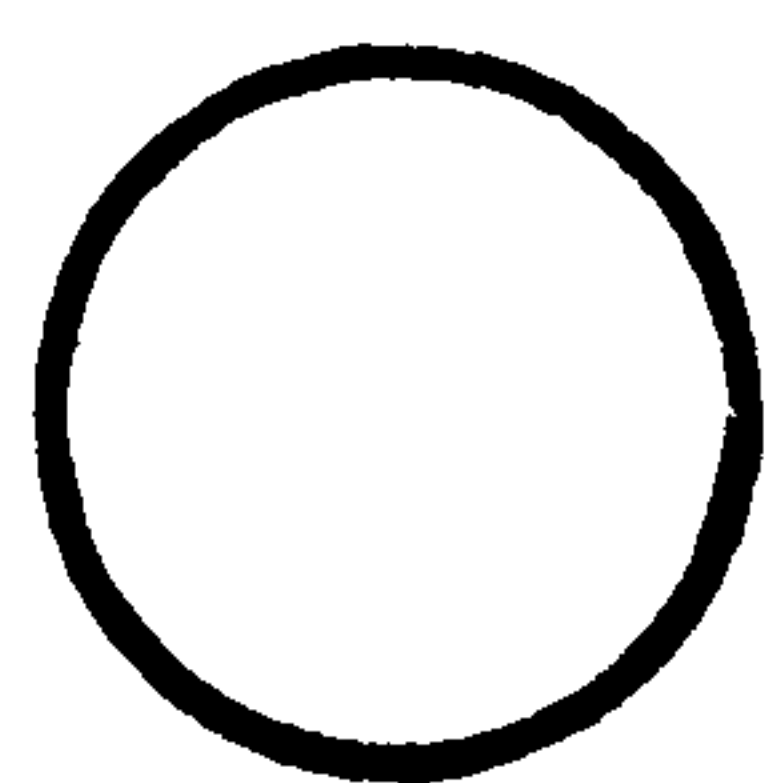
کتاب کبرلی، باطله کړې
 د کتاب مینځ نن هغه کیسې دي
 انځور هم هغه خدای انځور دی
 ولې پرې شوې پوچ کښېدې دي
 چې خلیلا نور رڼکې ولې
 د امتیانو هغه کعبې دي
 دا چې یې نړۍ د کلیمو حیثي
 چې ويځ یې کورې یې کلیمې دي
 د مذهب شړونکي لیندې په لاس دی
 حکم یې ویشتي تل موندې دي
 چې حق ننګي وه حلمي وغشې
 چې یې ننګي شوه حلمي درې دي

د باتورو دور تر لمر
 لږه ناسته یې په حاله
 د شړوند برېدکې، راځي پټې^(۱)
 د نصیب لیک ته ایتاله
 چې نېستي په هستي ماژي^(۲)
 څه به خلاص شي له زواله

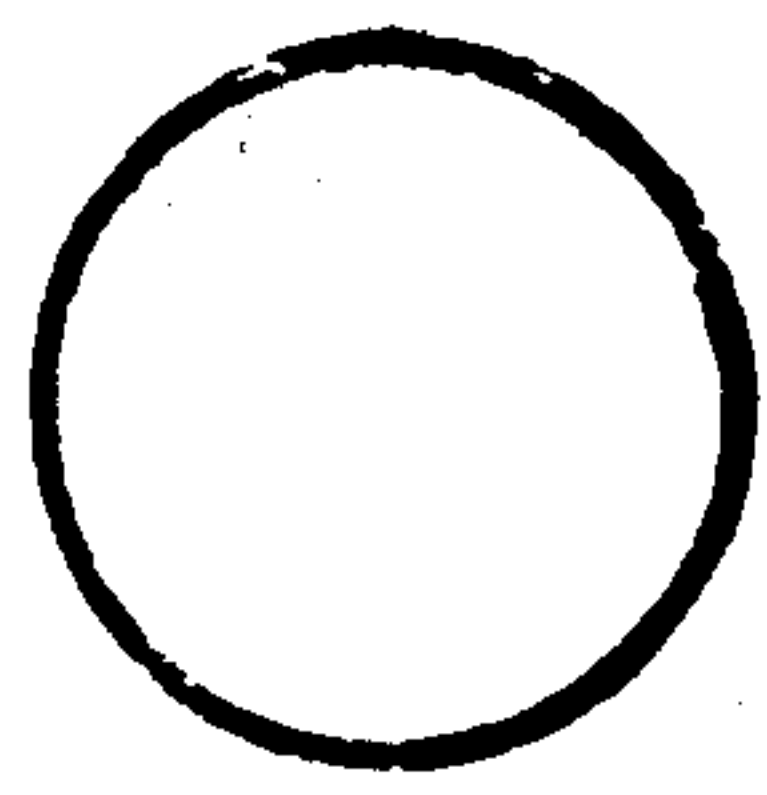
۱- برېد = سیالی، ۲- پټي = وروستی، ۳- مارل = حسابول.

چې پي چکړه کليمه ده
ولې نه دي ټول راتاله؟
بازداري دې خپله ستاڼي
په دېوال له تش پېخاله!!
په نړۍ باران پسخه شي
اوم غرن لوبښی کلاله!
د بل کتې ته په طمع!
هيڅوک نه کتې پ تاله

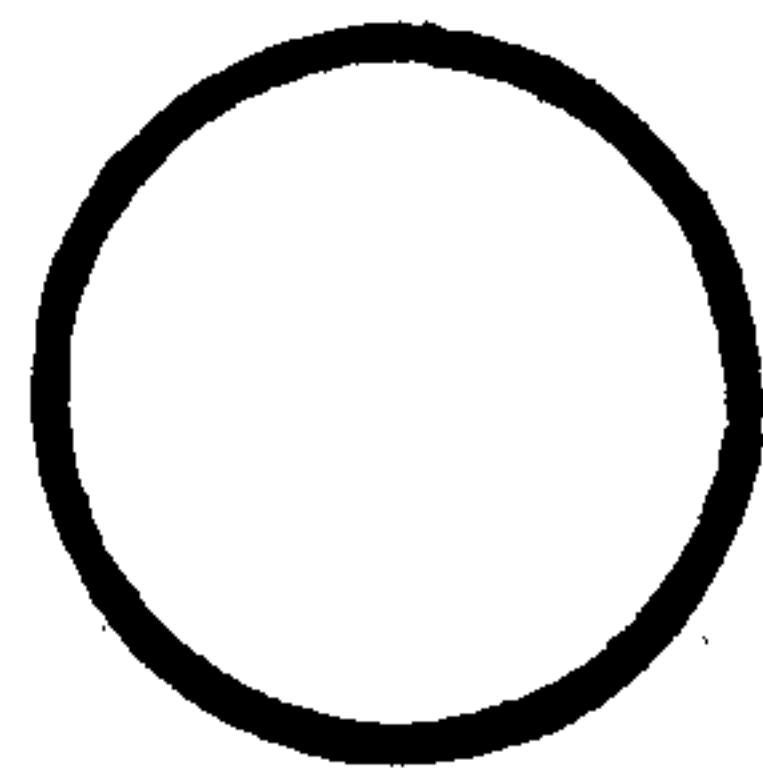
خوابه برسېره کا، تراخه به ورک شي
چاپېر ټولنه که هرڅو ترخه ده
تيرې به وي ترهغې خلی خلی
چې دې ديوت باندې ديوه خوږه ده
حجره، جومات کې پي رښتيا وويل
له يو مخيز نه ولسيا خپه ده
د رابياگۍ بورجل ته خان رسوه
که لار د سروغنو چاپه چاپه ده
د صبالره څوک د ب کولی نه شي
منه داوخت تکه تور شپه ده

په سپوږمۍ کوزښته مېړنی وویل
داد برنگ لارې لومړۍ کرپه ده

ښه عمل "زه یم" نرغون کړي
بد عمل "زه یم" نرنگ شي
چې په "زه یم" شهسري شي
دوه جهانه یې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه یم"
چې دوه مخی شي دورنگ شي
بیا د "زه یم" شروندانه دی
چې کالبوت دخاورو ورنگ شي
چې سمسور یې "زه یم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ یې هېڅ کولی نه شي
چې دخدای په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه یم" باندې ننگ دی
په خښتن که دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = سترسري - لوی سري .

کښيده پرې ستاعمل دی

که دې «نره» سرانخور دی

شور هسکه دلې هورې

چې په «نره» یم «کې» مسور دی

چې حوانکه یې شي تورکې

تش لمنی، هم مختور دی

ای د خېټې غم خورکوا!

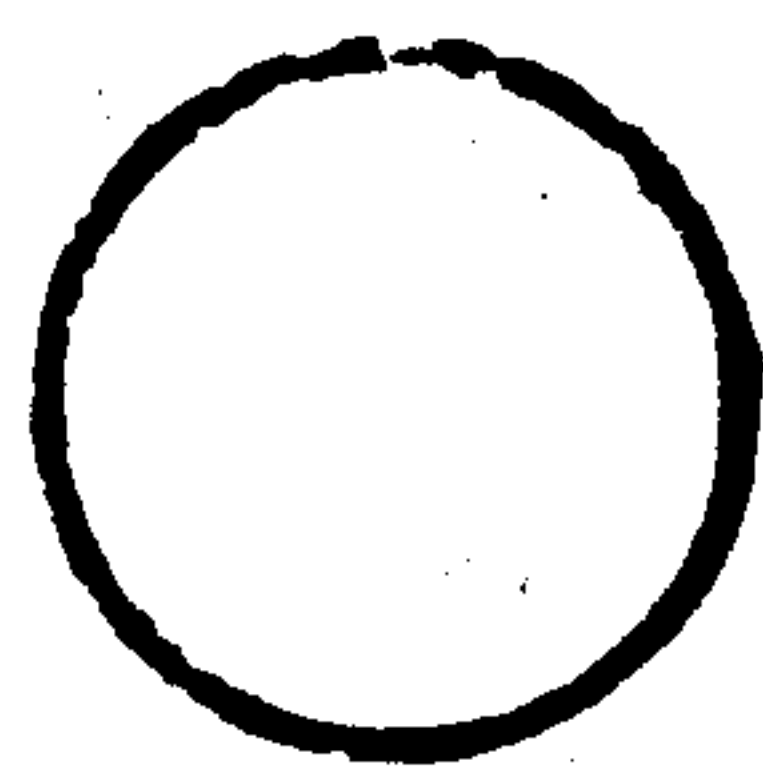
خېټه هم، خوږوندڅه نور دی

دې آدم، آدم په نره یم

بې له نره یم دا خور دی

چې د تش نس او د نوس شي

سړی ذات پورې پیغور دی

د مېړنو تېرو تورو چورنگ یوړل

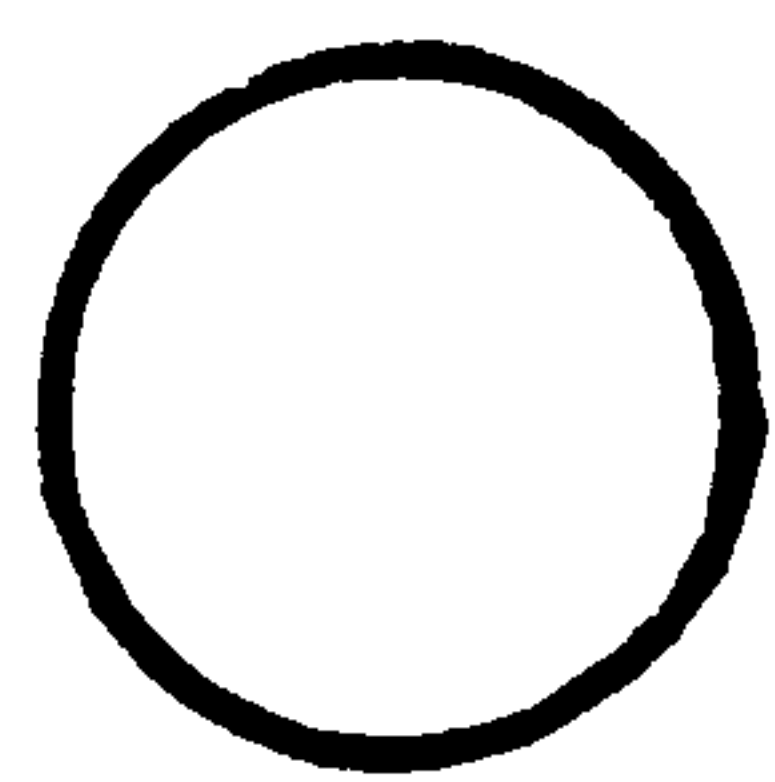
د آتی په امبالې چې غور مې پدل

د هغو څارو بڼه بڼه الوزي

سرچیه چې جړه باز ته نېغ پدل

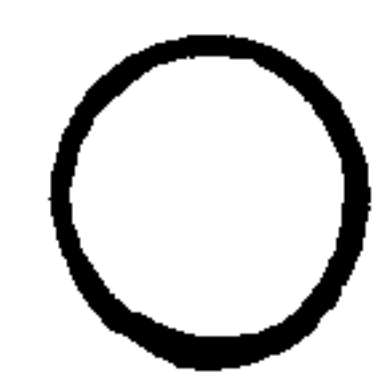
۱- حوانکه = د زړې یا تخم هغه شونې تیا چې زرغونه ترې کېږي.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق ځني ناحق ته اوږېدل
 چې خورلی سوکندونه يې د وفا وو
 داري يې ښی په اوښو وگرځېدل
 د هرندو کلی کې کړاني خر مېرې وې
 اولالونه په سوپياکو خرڅېدل
 دکليم په برخه دارنگی مژغواک و
 چې له واکه بې واکي ته پسڅېدل

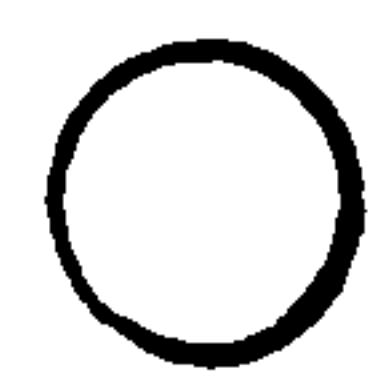

د مېړونو پولادي مټې سنگر وي
 تور برېښونه يې شملې د قام د سرو
 په پوره نو د جومات خوبونه نه کړي
 يرغلونه د باطل چې يې په سرو
 د مېړونو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري وارې يو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی يې په درستی نړۍ وروي
 د زهزم چينه به يې هم چرې تاندن کړي
 چې پخپله هروستی جلی دنښتروي

په نېزوکې يې دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پينګان لري هر خوشترې وزرې
 لويې مارې د باتورو په ځيګرو وي
 چې کاسيرو وي په پړونې کې بربنډ وي
 حيا خپله حيانا کوله خاډرو وي
 پردې بد شي دکټوۍ خپلې ننګولې
 بدې کړونې خپلو بدوله اشرو وي
 د مېړونو د څنګوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهرو وي

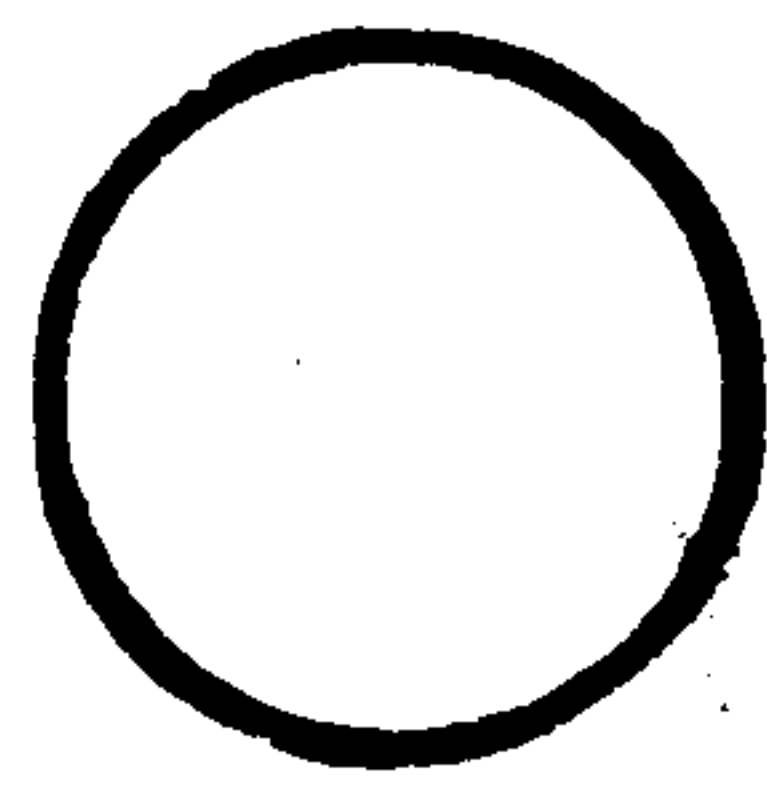

چې يوه يې مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سر کې کنجی^۱ لاس وي
 په توده کې يک^۲ جلب وي

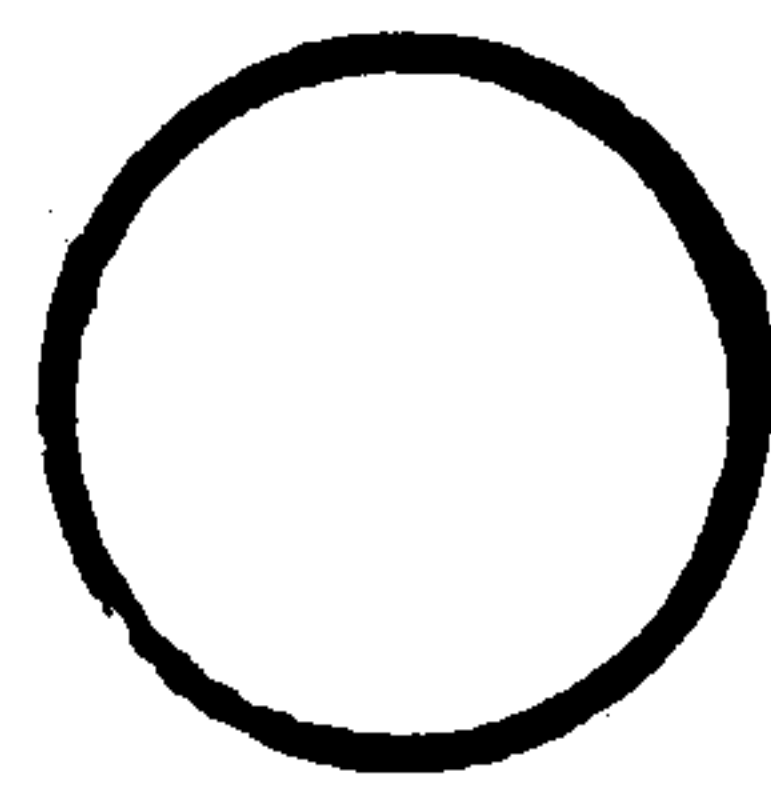
نه توره دکائنات ده نه د شروند دستور اولاره
 چې يوڅو دې په ول^۳ه وي اود نورو برخه خواره

۱- ننګولی - پنځکړی - لمده بل، ۲- کنجی لاس - خپلو کې کلک لاسونه ورکړي.
 ۳- يک جلب - چې آسونه يې څنګ تر څنګ روان وي، ۴- په وله - مارو - هوسا.

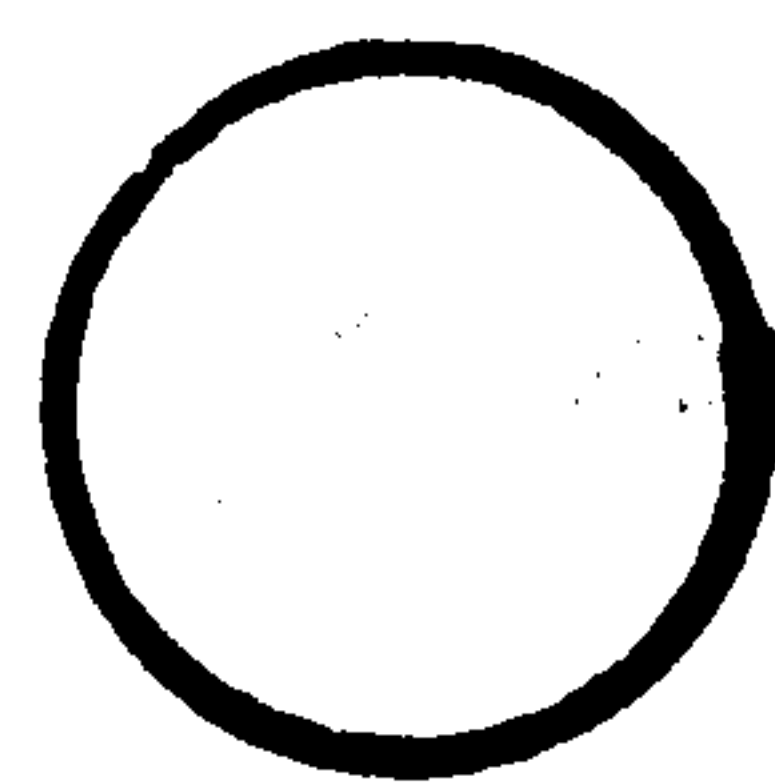

د مېړونو لار لومړۍ تورۍ وهل دي
 چې نړۍ په ولکه واخلي نو ویشگر شي
 د مېړه نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغې مېتې بلې را کابزي او سر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټي
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلعي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلقي خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند، ټول سربېری
 دیوې دونهې ترخه یو تېر شي
 برغوپوک وهه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجځی که لښکر شي

-
- ۱- لار= قانون، ۲- بویه= پکار دی، ۳- برغو= ښکر- تودم،
 ۴- بنجځي= درې خچې (په اصل کې دوې بوی سرغوته وائی).

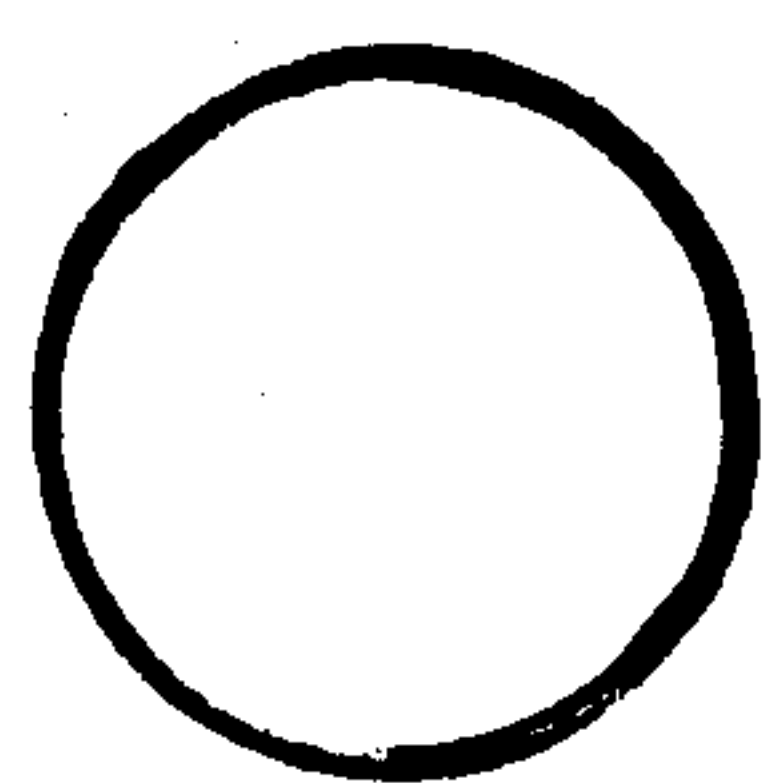

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کليم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هره غاړه مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوله، په لاس کي بمبل توره
 د سپرو نوخو هم دغه دوه کالي وي
 که لوی شي دی هغه منډه ابدالي دی
 په داڅه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خټه کي پي گډه بلالي وي

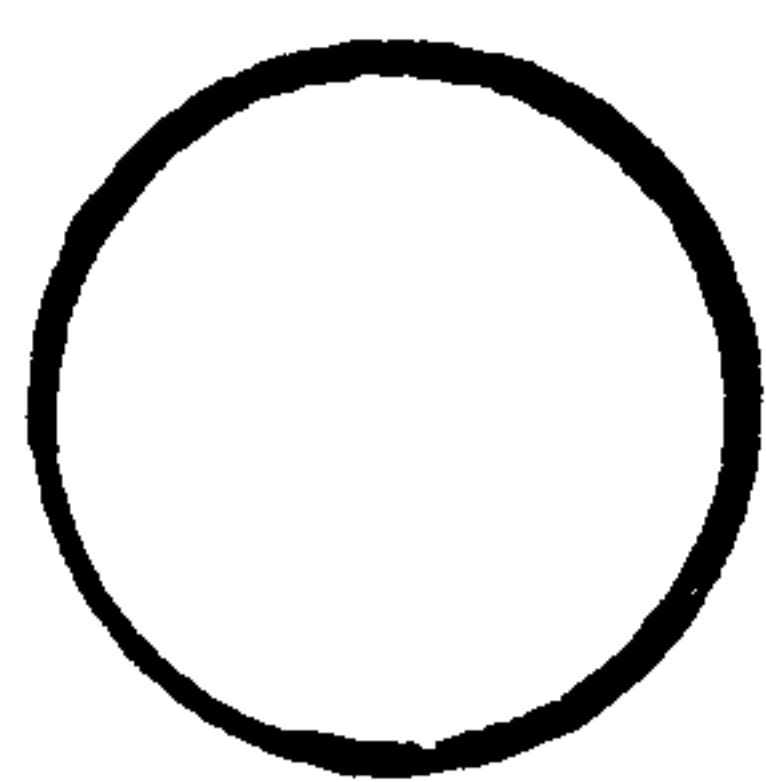
بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رڼا پوښي راغلله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل کوره
 پدې شخړو کې يوڅوکه کليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلرينې واخستلې
 دمېري له حايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خر سپاره درته له پامه وزېکان شول
 نرمریالی له خپلې ماري په شان شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ که ناکسان شول

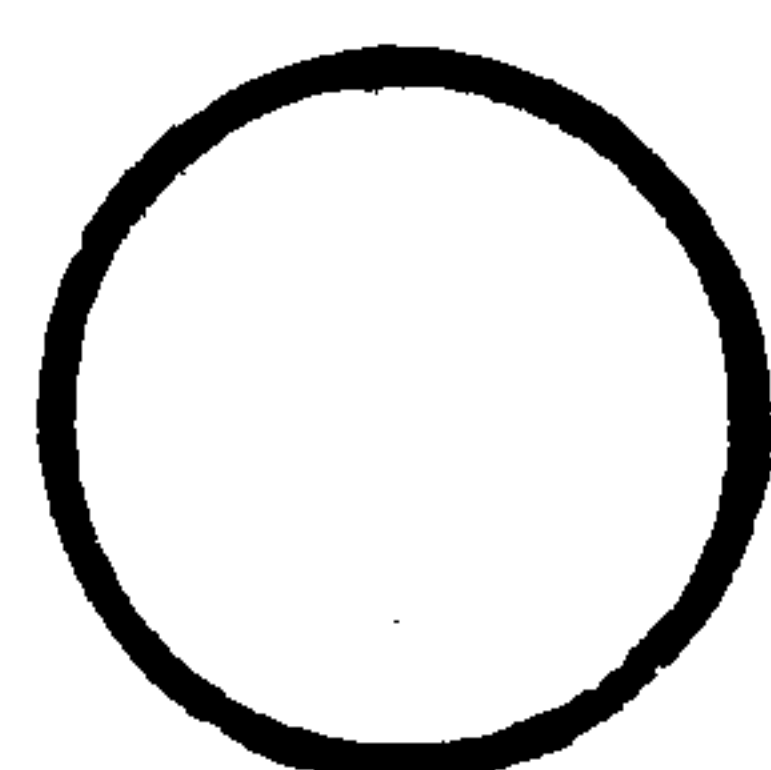
ای تورانکی اوردزې ونـولـه
 ستایوه کوکه ورکېدلی نه شي
 تېره شلونه دا زغـو که وي تل
 دسترکولاره څوک نیولی نه شي
 دگیدرانو په اور روکې چرې
 د زمري غورېب خطا کېدلی نه شي
 چې شي لاس بری د فطرت په لارو
 په هغو چرک را پرېوتلی نه شي
 دنن په گټه چې سې سودکړېدی
 د صبايي میدان کتلی نه شي

چې له دې ځمکې پورته شوی نه دی
خبر د بل شوي سرور نه شي
په شاه مېړه يې انگازه شوې ده
که يې بنجځی نن ليدلی نه شي

چې د لېچونو زور پيدا کړی توره دار شي
چې چنگېز يې وټړي نو هغه لار شي
چې وسلو متوسره کليمه نه وي
که د غر پشان تومن وي تار پتار شي
له دستور د کائناته څنگ وختی
د کند و انبار شته من قامونه خوار شي
بې وسي په دنيا لويه کوتاهي ده
چې د بڼکار کولونه وي، خپله بڼکار شي
آدمزاد لويې مېړانې شي کولی
چې د خېستې د غمونو نه وزگار شي
خواري بويه خوپه حقې لارې بويه
خړېک کله په خولو وينو چنار شي
ته پخپل بڅرکي ولې ناوېسايې
هم بڅرکي چې خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هیچری خیم نه خوری
که پری تیرد خزانو تر پیمار شیی

د باطل د ویرتکی خو کلیم ده

له نیمگرو مفکورو هیڅ نه ویر پری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ وړک وو

خود ته که سره تبغ نه ویزی کپری

نرېز پری ټول سمسور بدل شوی تونج کړی

تلوار گړندو! دیک پوار باندې تو د پری

پلویانو دروسو اولین! واورک

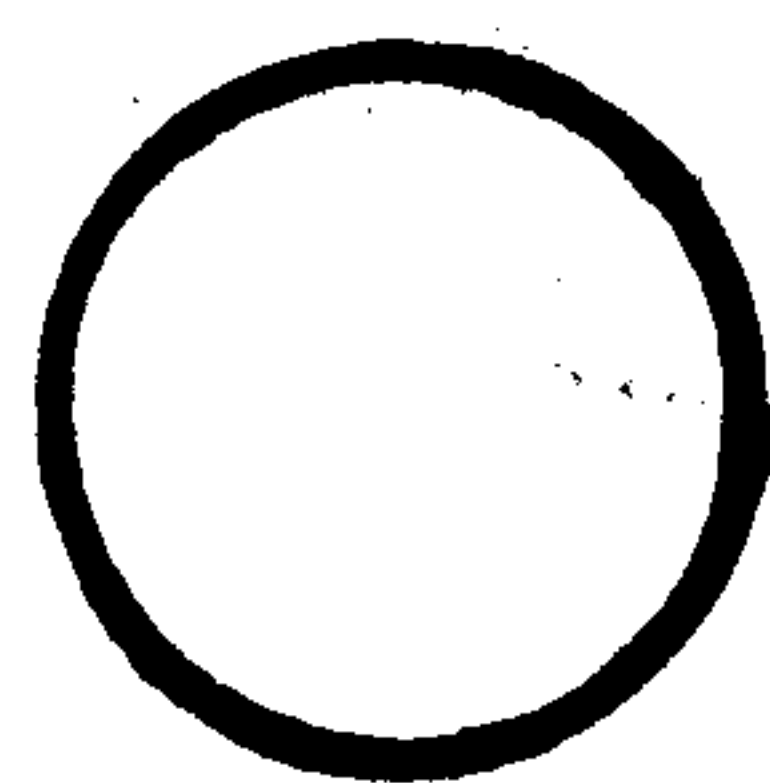
دانری ستاسوپه وړاندې به نور پری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پری

ټول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یو لور ته څنگن پری

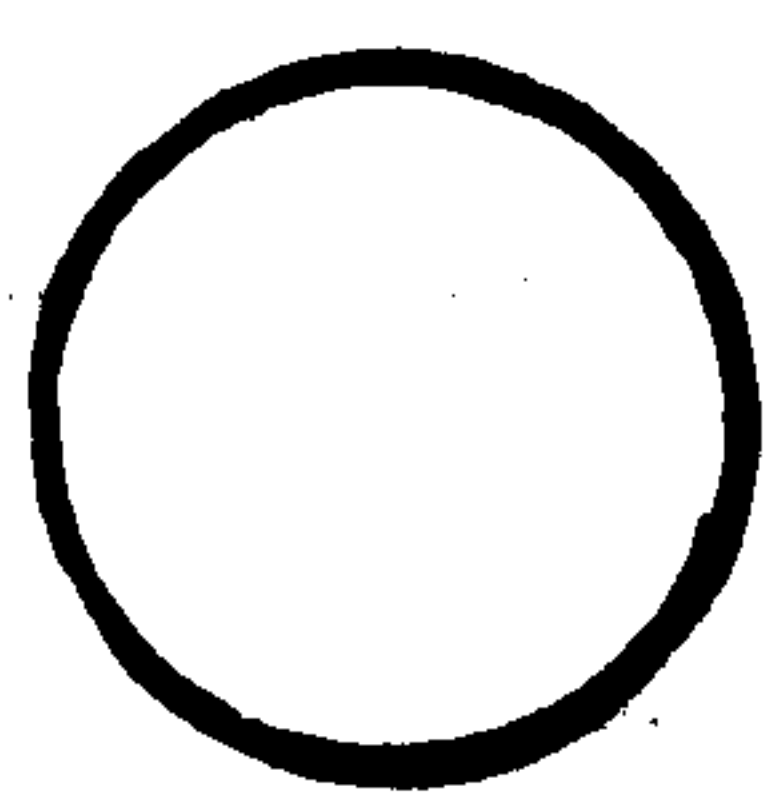

په شونکار د اباسین چې شوی پورته

ولې چې پې د مانگی سندونه کړه

۱- زېږېکا = زهیا.

تارها کونه د خزان نهر گونه تېر شول
 خود سروې شنه جامه يې زړه نه کړه
 چې رښتيا ويل دکومو خولو تود و
 بړه دار يې له رښتيا و بله نه کړه
 راغلل دېر انقلابونه دلې هوري
 ولي درسته يوسا لار کليمه نه کړه
 مېرني په مېرني پسې لوگي شه
 خراباطل سره توده يې سره نه کړه
 تېر و تېر و ته متونو او خونې هم
 هېڅ کچه د پتيا لوعقیده نه کړه

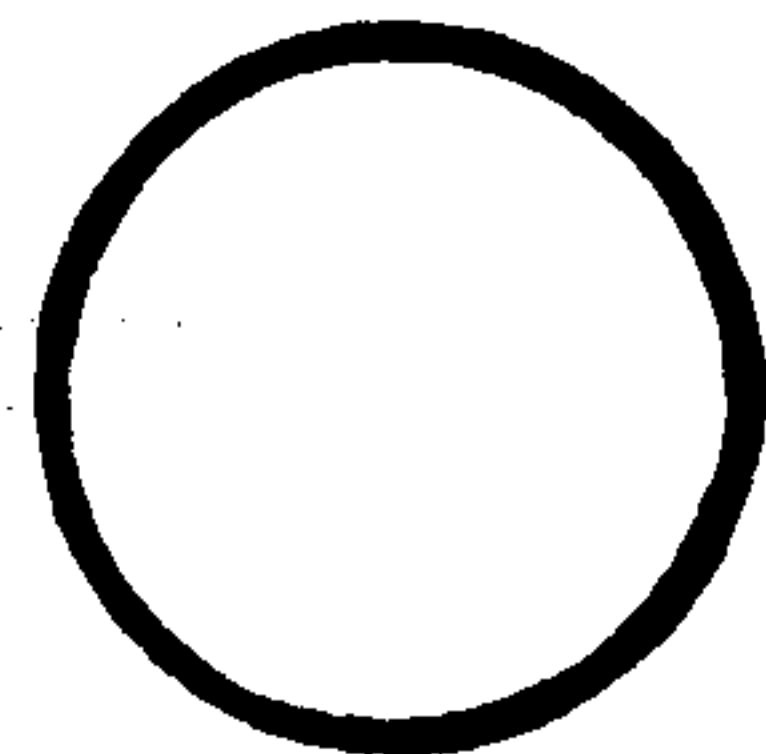

چې د سرو وینو پياشې پکې حلېږي
 شاه حلېي هم په هغولارو چلېږي
 سر سجده د جوماتونو په پوړونو
 د مېړه په یوه هڅه نه ارزېږي
 ککړۍ دکليمانووي تل هسکې
 ښکروړې ککړۍ ورته تیتېږي
 حتملان له زمانې وي پېرې غنکې
 خلق نور زمانې پر دود تېرېږي

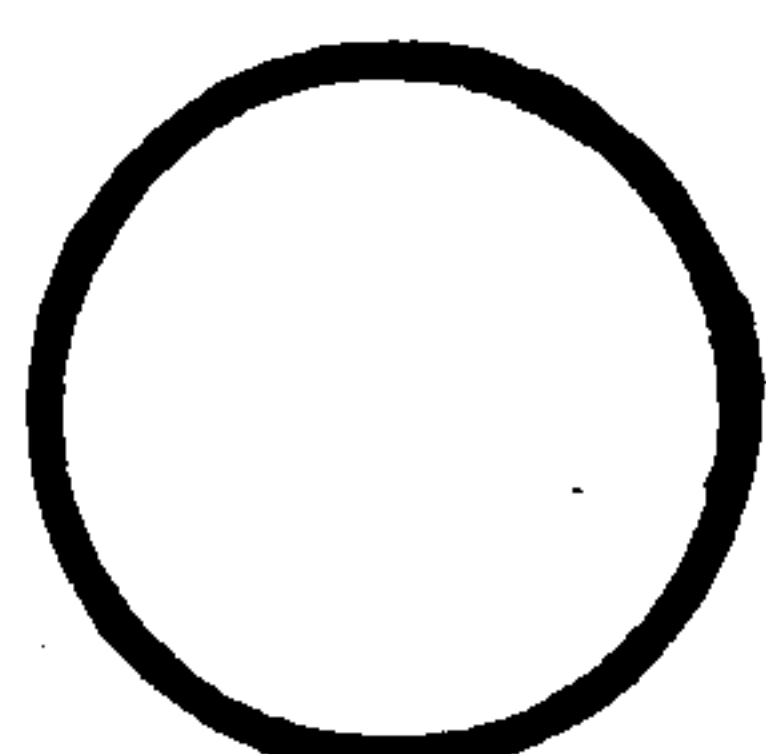
کليمه دکائنات سر جنګرېز دی

غل درغل به له جنګ غالي پشاکېږي

ته دې خپله غاړه خلاصه په مړۍ کا
دې ته مه ګوره چې کله صبا کېږي

دمېړه له متهو پاڅه دناحق جهان نسکور کا
په چينجنوروستو کرګو يود هيږه پورې اور کا
دا خدايان دټينګې نه دی ولې ته سترګې دبټور کا
دقانونونو نه دی حمکه دآدم تاليزه کور کا
دادغوښو تش لوتونه په خلقا دجسونور کا
دڅښتن په کښېدو کې
خپلې چارې دې انځور کا

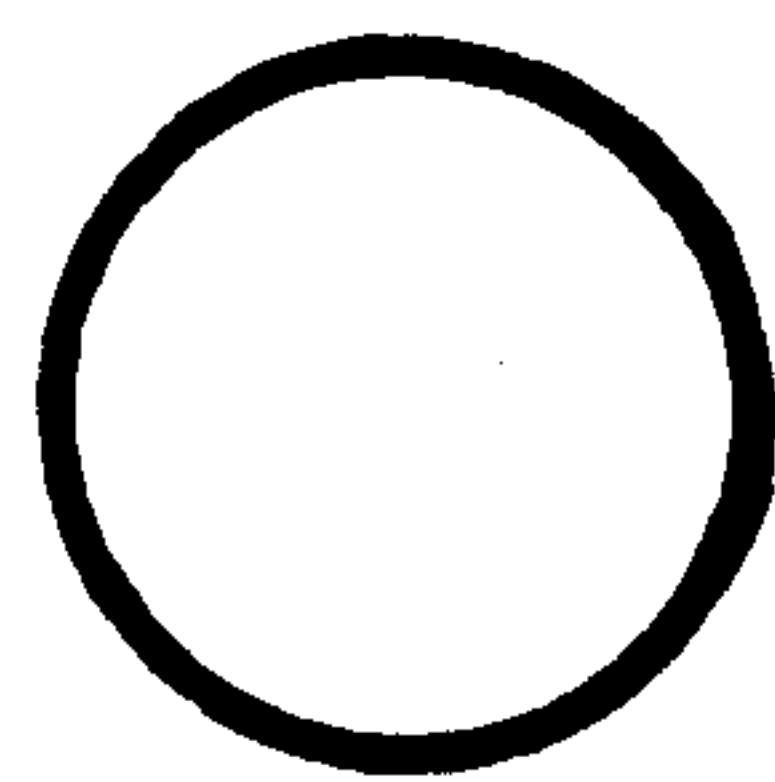
په تيرو تورو برغندځي
ننګيالي ځي په خپل منډه ځي
دمېړه دخولـو وړم
د سپر لوله ګرډه ونډه ځي

له خښتنه چې هم غږ وي
هغه کار هم کله شنډ شي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرگندو شي
د تسپو خاوند ته خير دی

که شي دارلره، لوند شي
وسپنيزې خټې راوړه
د کلپانو آخرگندو شي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډو شي

چې له اوره لاشه مومي
خټې ويره بيا له اوره
زړې مات وېوکی کورکړي
شي هماغې له شهکوره
په چرسو به ترخو سودکړي
کائنات ځنې پلن پسوره

د زړې ځای پکې ورک شي
چې ژوندون کړي جامه نوره

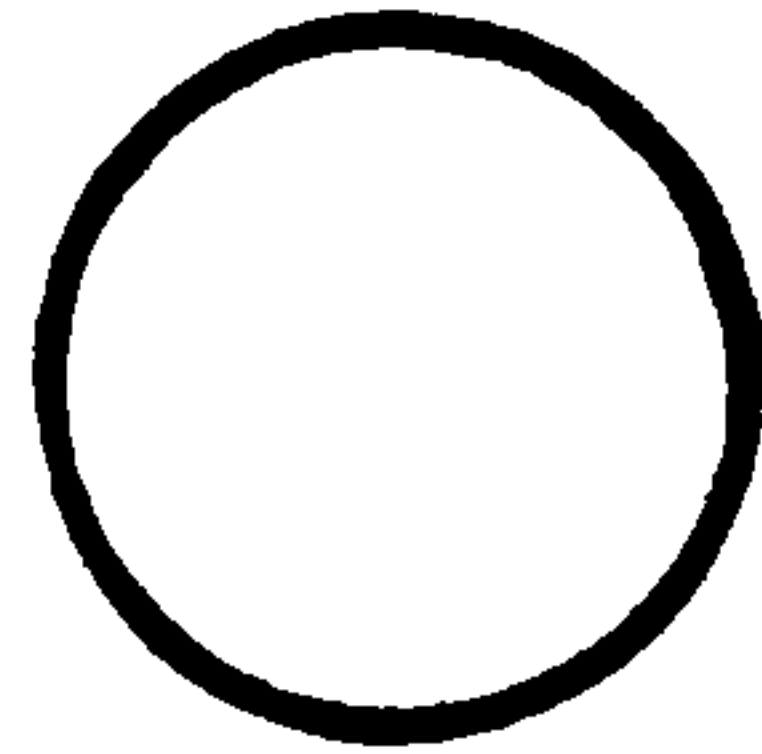
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرځيره تل پائېږي

خپر دې نشته سرځوره!

دفطرت په هنداره کې

له څښتنه ځان ته گوره

چې ځانمن دی هغه کس دی

چې ناځانه دی ناکس دی

په سيلاب غرونه لږېږي

څه ارزښت دې دځس دی

يو په لس، هم يو په سل دی

پياوړی چې په جَس دی

د هوسو د غرالې نه

د زمري ورتېره وس دی

په زرگونو دلو ستر له

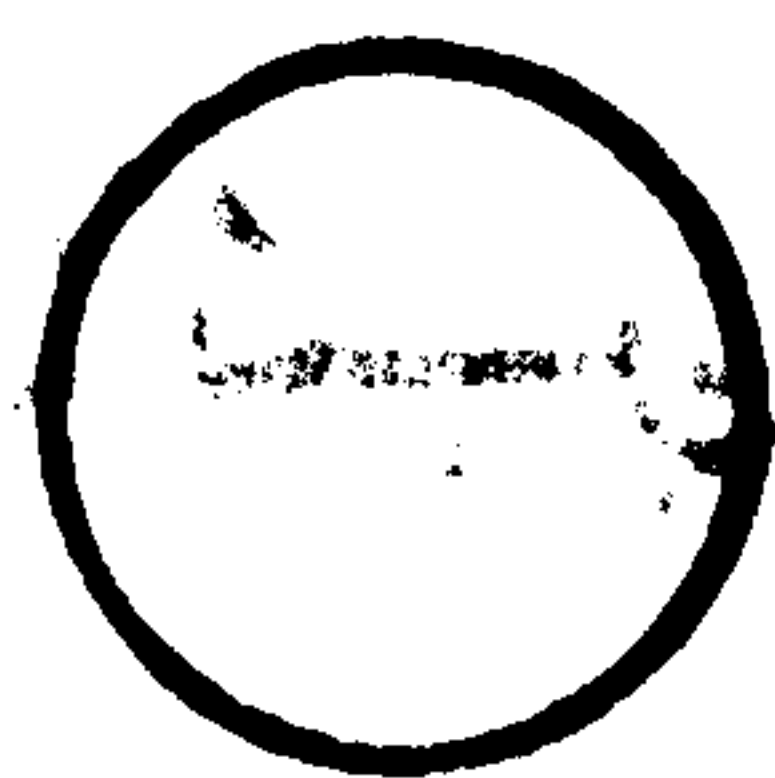
يو بشري د اور بس دی

گړندو پرې بڼه کړه

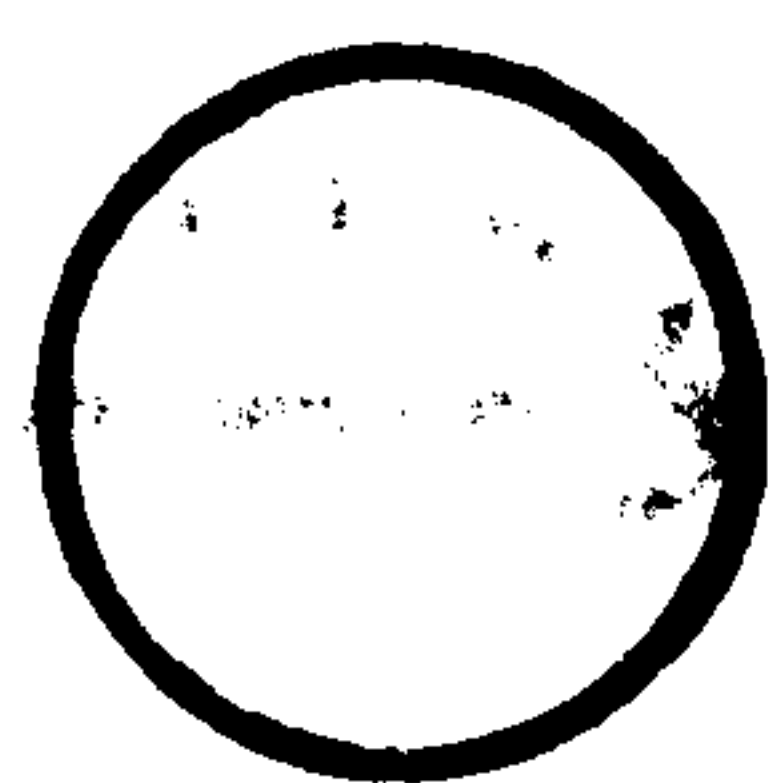
د مټه و کاروان پس دی

۱- غزاله = د هوسو سېل

۲- سرچ = يوواښه

زرداران خوري مدام غوڻبي
 دخيل قام لکه کرکس
 په درست قام پ لکولی
 له پېروراسي کرکس
 دوی رېښمين له سره واخلي
 قام له پاتې شي يکرس
 روزي دېب کاندې ولس ته
 بياکوی مانځه او دس
 دېپي وس ونډی کوونکو!
 وي ترڅو به ستاسو وس
 د «لا ترکضوا» وخت لنډ دی
 لاکوی هراوس

چې ختکړی ظالمان شي
 سينه ځخه د جهان شي
 چې خدايان پر مخی پرېوځي
 راوچت بنيادمان شي

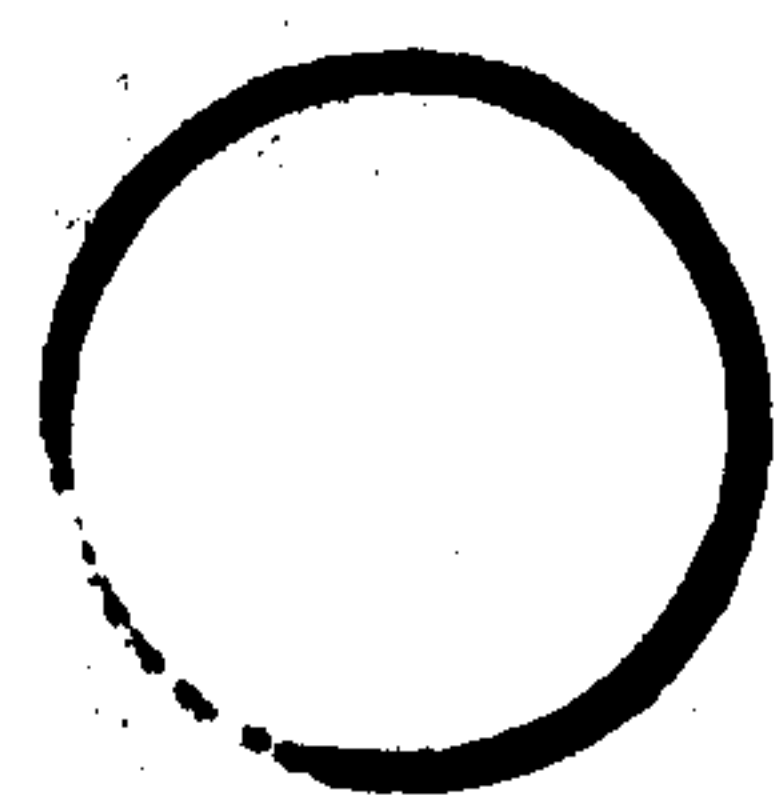
چي خانگري دوتر ورك شي
په توبنه لولنگران شي
كليمه هله په پنبو شي
د باطل بورجل چي وړان شي
زرداري كي خانا خان وي
كليمه كي ټول يو خان شي

○
پدي شخړو پرگنو كې
هر هغه حلمي انځور دي
چي د ټول نونځي د خيره
همه چارو كې حقدور دي

○
پورپه جسوشه بياگوره
چي يوتن څنگه لښكر شي
د مېړه له چارو بريښي
په تندي اخستې غوښي
هر د هغو برخېرتيا ده
چي خردك پاڅي نښتر شي
له تنې زوخ چي اوچت شي
لكه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د ښکارځله

تودی وینی خود شهپر شي
زمرین کواښنه شاه ځلمو ته
سلاهی سنگر سنگر شي

ځوانان څه کزې دورې دي
ځکه یې غشی یې پلې دي
چې له باز چتو ته ناست دي
پيخالونه یې ولجې دي
ولسات لکه تنزري
د ښکاریانو په نچې دي
د بل مخه یې پتوله مخه
پرکني نه دي سرامي دي
د نمرود ویلی وایي
له آندړې عقیدې دي
چې نومړی په سرودي
د سرو تشې پېښې دي
د باتور نڅېښې یې نشته
لا ملخی تړلې جوړې دي

د یو شرق نرغملونه دي

د اېژې دومره اومسې دي

پکې زویم بډوده نه شه

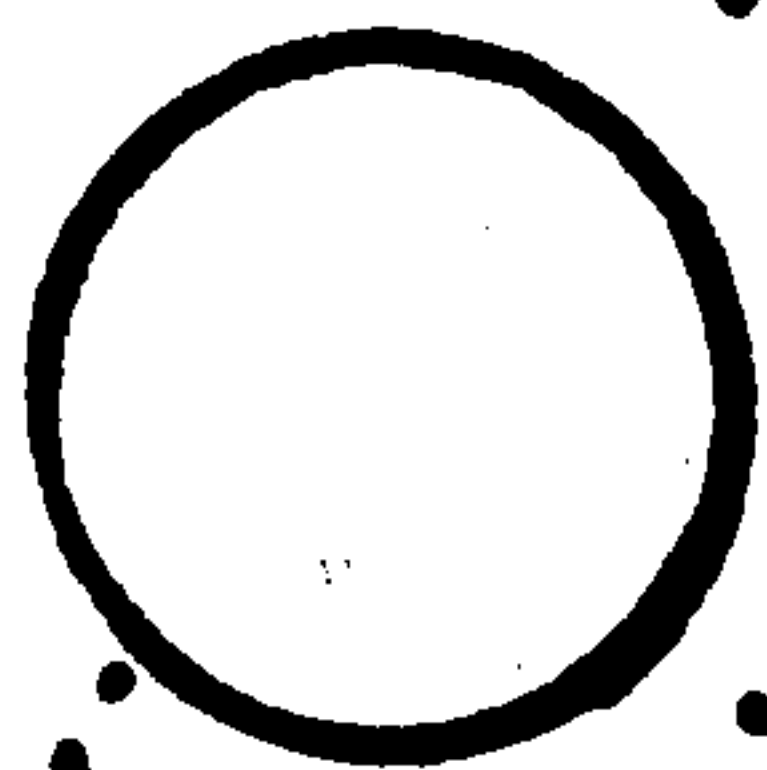
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانګړې «زه یم» لکه حق صمدا حد دی
تن نراږه دی ولې زویم» لَمْ یَلِدْ لَوْ لَمْ یُولَدْ دی

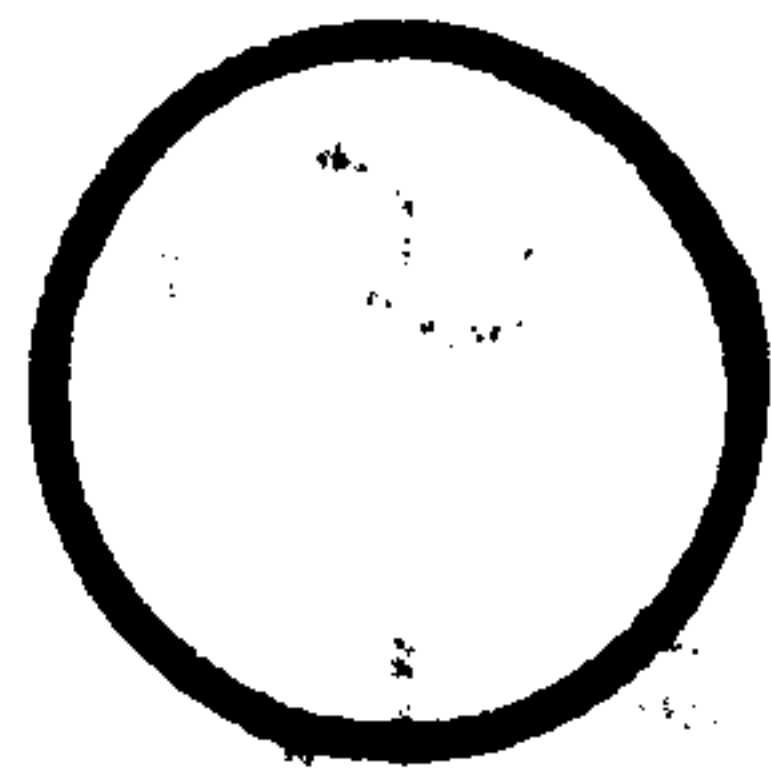
د هر څاري په درون کې د خپل سترو جودانځوروي
تبغ، تنه خانګې ګلونه يې هم ګامونه په خپل لوروي

د یکرنگه برید مېړونه نیسي نور نور سنگرونه
د فطرت خواږه لږنه دي که ساره نه شي مېړونه
لمن څه چې، څادر خور کا د سپرلي ډېر دي ګلونه
ته لا میشت په سر پړاوي شړوندې شخړې پړاونه
خونې خونې ستور تلیزې تازې نه ګرې یوځونه
که تناکو وټه کښېنې شي کوټه به مزلونه
قدم تېر ګرې، چې غږ یې ستور تلوکې جرسونه

یوه ورځ به ورته راشي

ستور ګزونه بېلګونه

چي په يوهسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تورغري شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نرشي
 چي حجرې غنبتلي پاخي
 نود هگ خاندروسحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگير سر صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هڅي هڅي چي په گواښ شي
 نوحوغي نوي په سر شي
 شهوران چي يک جلب شي
 دبردونو لوی اختر شي
 تور په تور باندې شي پوري
 سترگي سترگي يو نظر شي
 لاري لاري هر آسمان شي
 چي همت همت وزر شي

«ا» برهونه ولجي، مال، غنيت.

دشرونډ پټې شي مخ لسوڅي

چې شوکیر تېره نشتر شي

چې گټل بڅښل توره شي

بيا آدم جنت ته ورشي

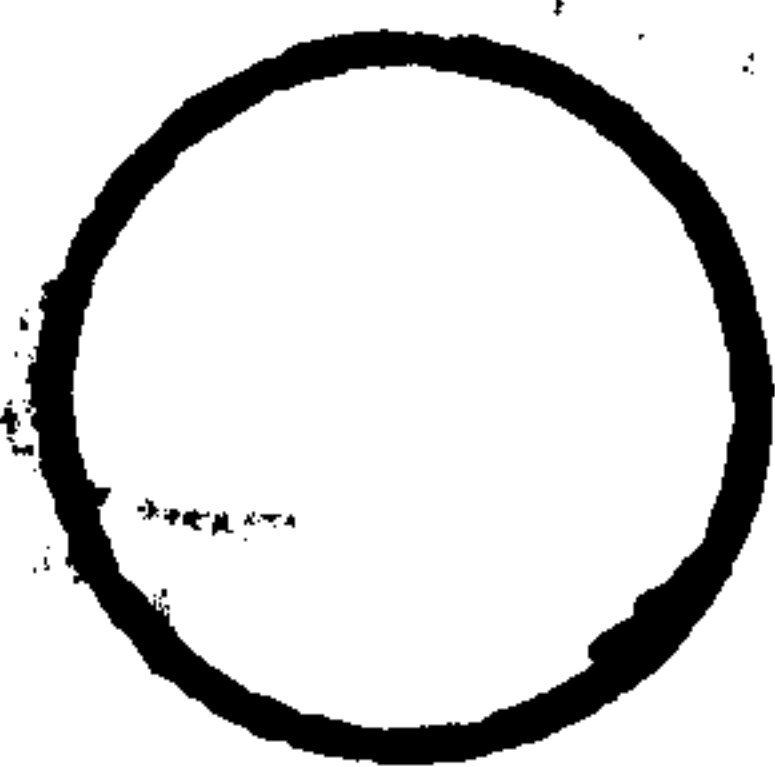
چې د عقل سپاره وينې شي

پوچ خدايان هله ډېر شي

د وجود تور زيرون دی اوډ «زه يم» نوښتون دی

نوښتون کره دشرونډ شپه نوښت «زه يم» له پاڅون دی

يو غورځی دی اباسين دی غرونه غرونه دی يونين دی

يوه هڅه دی سپوږمۍ ده يويرغل دی ستور تليز دی

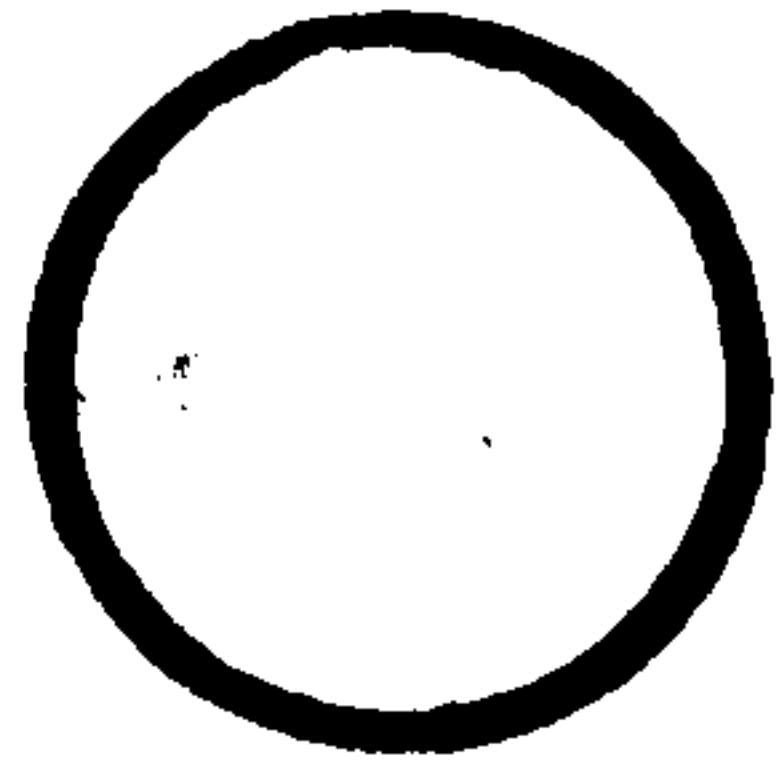
له تش شور لاس اوچت شوی اوس دهر غوره غوريز دی

ستا دتوري له تکه وړه کائنات ټول سندرېز دی

غره لرغه دی له هسته گل لمنې گل مخيز دی

لا دشرونډ غزمه ده لري

داخواوس لاسوړ کلهيز دی

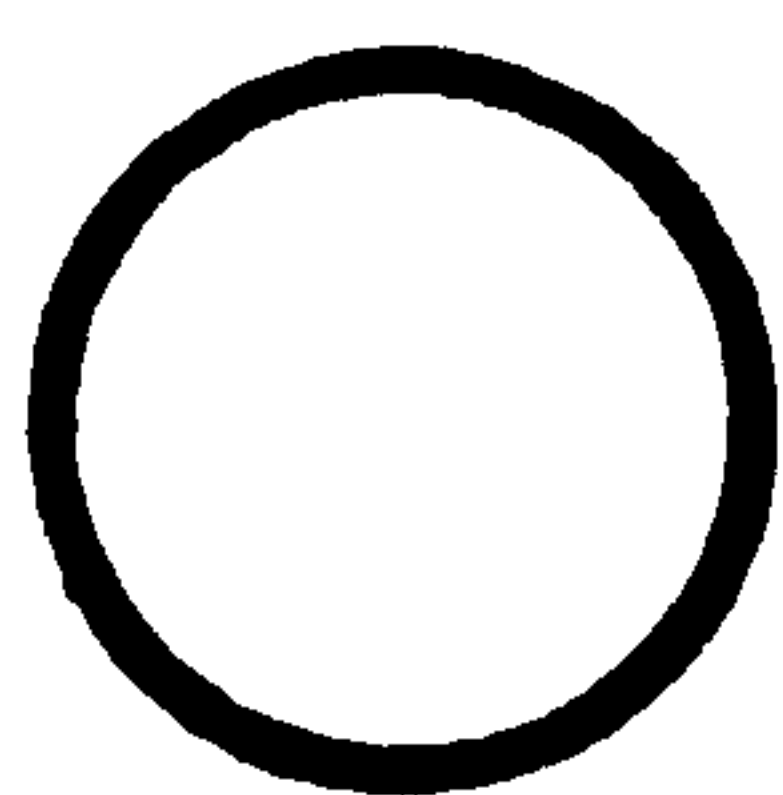
ڪه د شروند نقشونه ڊهردي
 ته د واره شروند انخوري
 نور شروندون دي همه پلي
 هم يو ته بي چي شهسوري
 واره توي يويورنگ دي
 ته لدرنگه سپرلي طور پي
 د هوسي په سترگه د ننه
 هم باتور ڪسي د بوري
 د ذري په خاندرو نمر پي
 په قطره سمندر سپوري
 ته په حمله ڪي آسمان پي
 په سهر او بو ڪي اوري
 دلشي سره پياڻه پي
 لاشه توره هم تڪوري
 چي راغونده شي موتي خوري
 ڪائنات شي چي ور خوري
 د حجرو په ارونه ڪي
 له ظاهر ليده ڇه نوري

۱- پياڻه د شاتو ڊڪ گبين

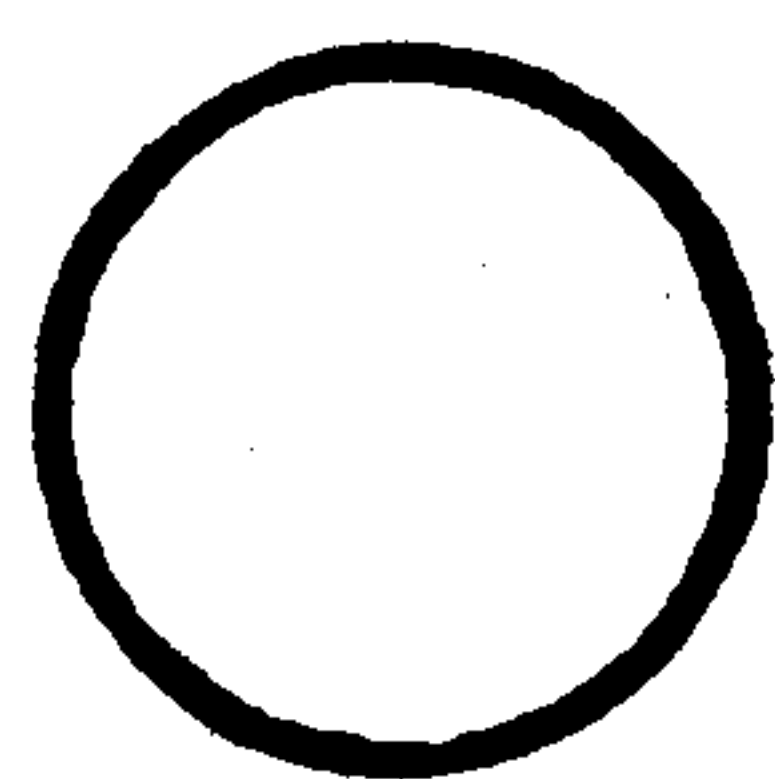
نور کورونه په تا تنگ دي
نه هم سیال د خدای د کورې

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې یو کلیمې وړاندې
چې یې نن سندرې وایي
په صبا یې وایي سا ندې

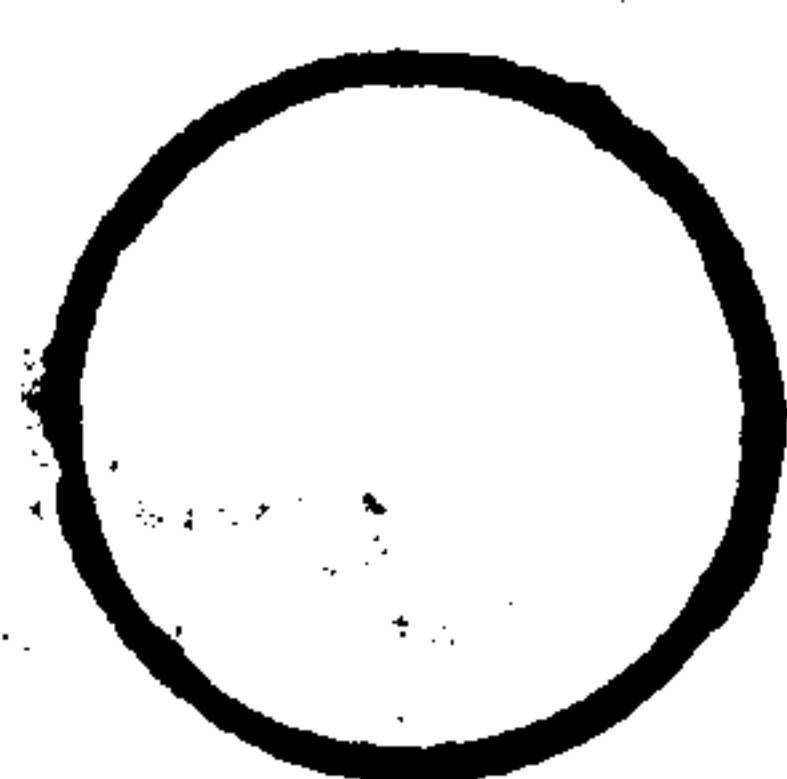
په تېلو نرغ غـونه	دا د یوې او مشـالونه
د سرهنگو شاه خـلمو دی	د خولو وینو رانـگونه
د شاه متو الامـې یې	اسمانـکه سنگرونه
کښېدی یې د کـراو دي	ویر سپر لـي شالیزارونه
د ناغوسـتر کوشوکیو یې	شه علمـونه، حکمتـونه
په نهـره د جنـگ پر یې	خوړي وکـري شولانونه
د عقـلي مینو د رـشه یې	هڅو بـونه، تهـذیبـونه

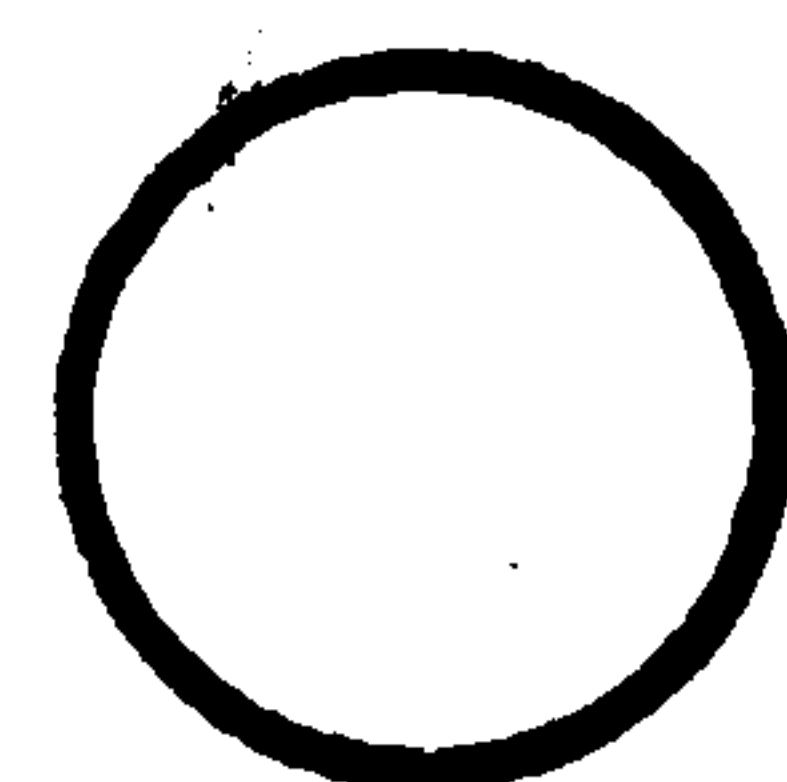
د خـلي د نرگس غـبن دی	پسـر لـي بـي تـانـگه راتـلی شي
په اړـکه چاپـېریال هم	انـقلا ب زر غـونډی شي
عکسـمنه پر گـڼو نه	مـله د لارې ټولـېدی شي

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروند را ستر کېدی شي
د فرعون له خپله درنده

کلیان را پاڅېدی شي

آدمزاد لا لښتینک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دي لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویرلوی کائنات کې په یوځمکه، نمرتاوک دی
که خپلواکه دېر خان بولي چې یې گوری لابل وک دی
د شپانه څار یې لا نه زرده شرمخان د خپل کنوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سربوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی
نر بېښاکیان یې په جوش کې
هغه شان په امبولک دی

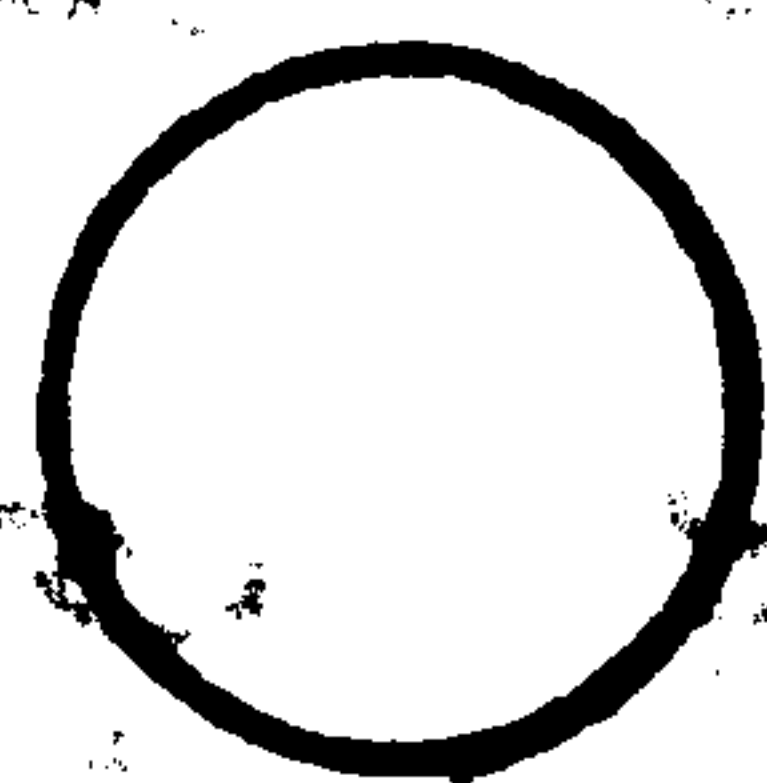

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، لاهامان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا دوچې دېر خدايان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پټ سلمان سلمان شته

لا په دار مسیحا خبری لاند پاری مذهبیان شته
خلیلان شرونی کسری د آذر لا لیکریان شته
هرنوبت ته کفر وایي لامخ تختی نرناریان شته
قلمونه په اور سوخی لا د علم غلیان شته
آدمتاله لا یو خوب دی لا د قام، خاوری بتان شته

سپتوب ته لوکامزل دی

لا د دوو پشویوان شته

وخت به اخلي، آدمزی چی

له خپل خانه آشنا کپري

د خبنتن او دخپل نره یم

په اړیکو چی هر سپري

وخت به اخلي دا حیوان چی

د سړي په پښو پا خبری

وخت به اخلي پوچ خدایان چی

د بریږي، نسکور بری

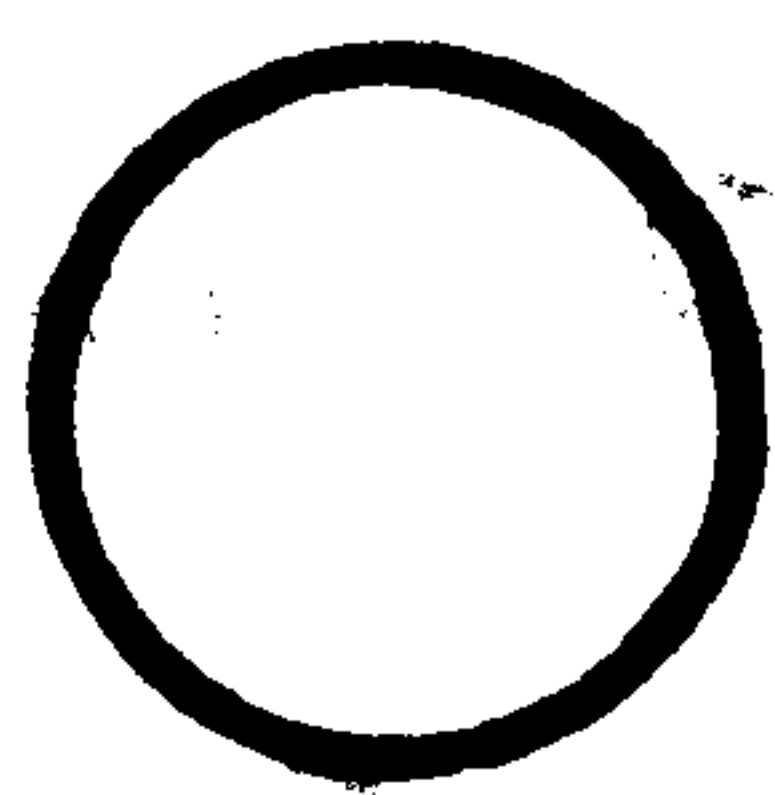
او د جهل کتابونه

د خندا توکی جوړ بری

وخت به اخلي کا منات چی

ستر آدم ته بیاتیت بری

د آدم په پاڅېدو کې
لاد د پړو پړو ځنډ دی
ددې دوو پښو څاروی ته
لا په خټ کې لوی کولنډ دی

ته په ستول کائنات بریې	خوله ځانه بې خبریې
ملغلروییې په زړه یم	که سیپې په تن بهریې
په یو څاڅکي کې توپلانیې	په ذری دننه غریبې
برسپرنه که لاک ښکاریې	چې په جس شي نو سره زریې
ستا توبری توره دې "زه یم"	هم په "زه یم" ولجه کریې
که ورستی راغلی کاروان کې	خود واره کاروان سریې
مینځ هستۍ ته دې پام نه دی	د بهر هستۍ په چریې
لانیچه آدم یې ځکه	لاد نیم ځان روزنګریې

انځاره کې حق ته تلیه!
دنا حقوان ځورګریې

مفکور وپوچواو خوشو
کوچنی کړې آدم زری دي
که یې ستر کتاب په لاس شي
د خښتن د برش سړی دی

○

الکتاب په ادم نرونی

لارښودن آخرنی دی

که هرڅومره لرغونی دی

خوهرنن کې صبانی دی

○

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندلی دی

فرعونی دی په خمار کې

نازېرې کلیمې دی

چرک پرپوتی سېلاب زوځی

نوح پلوی بې بېرې دی

دکعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یومذهب دگتې نه دی

دالیندی وارې بې ژی دی

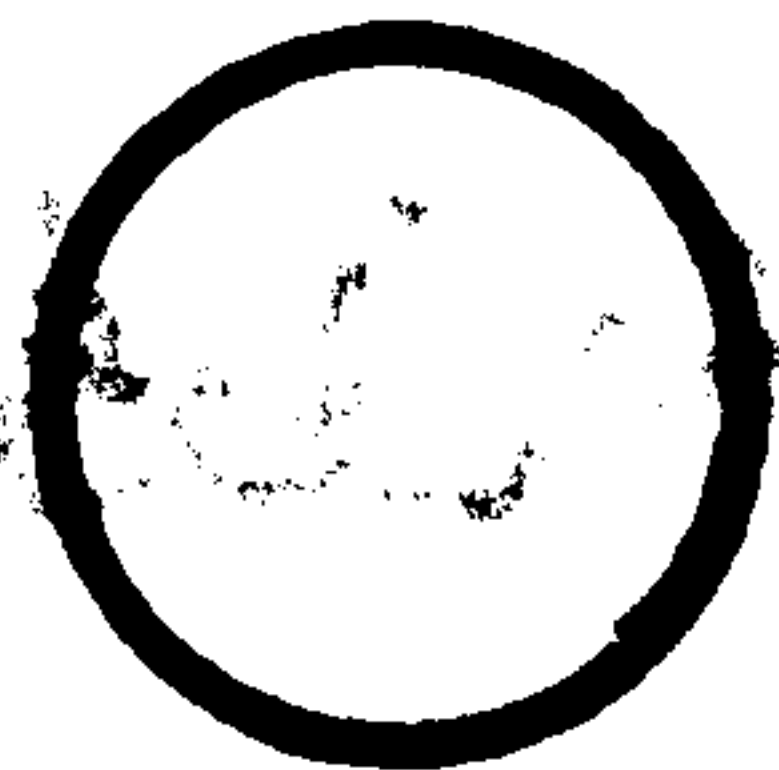
خلق خستې دبتکور دی

حکله ښځې آذری دی

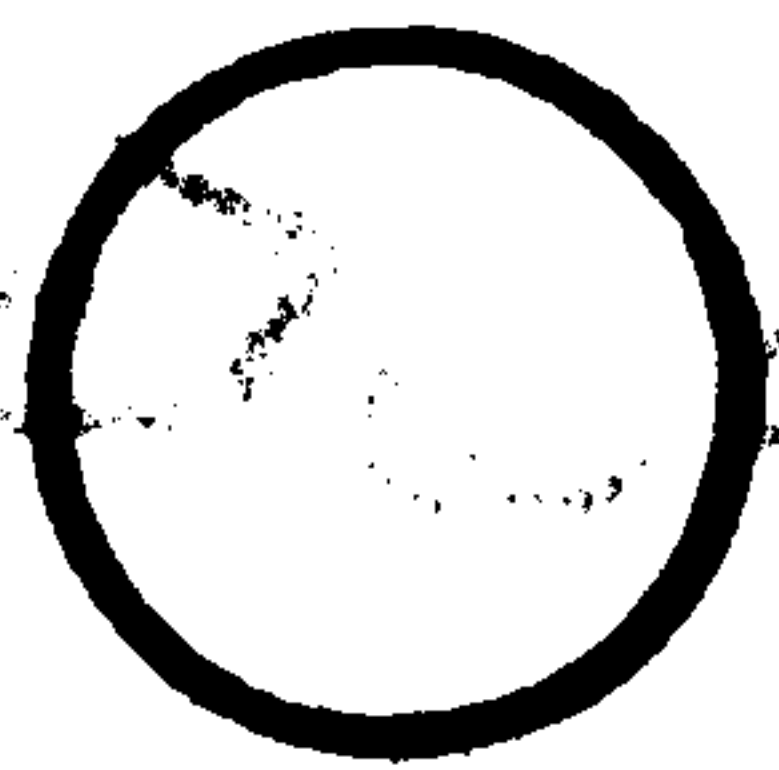
ناپوهې دهر وگړې

په وگړې په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
ښکلیکونه، تیزندی دی

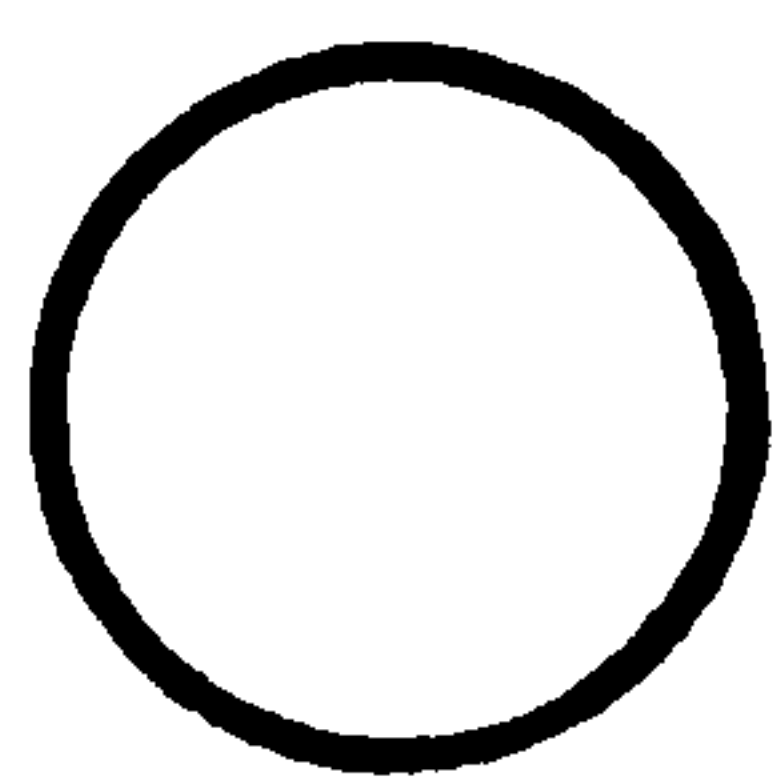

چې خوندي دې کړوږه شه
چې دې و بازه خوندي شه
لاس په ظلم پورته شوی
بېرته شرق په خپل تندي شه
د باتور و جس پي بايلل
چې د چتو وهندي شه
پوپي پاخي آدم و خوري
چې د پولو خای بندي شه
د خلیل پري ته وتی
د بتانو وهندي شه
چا تونگ د اسمان و خور
خوک پخلا په کړیندي شه

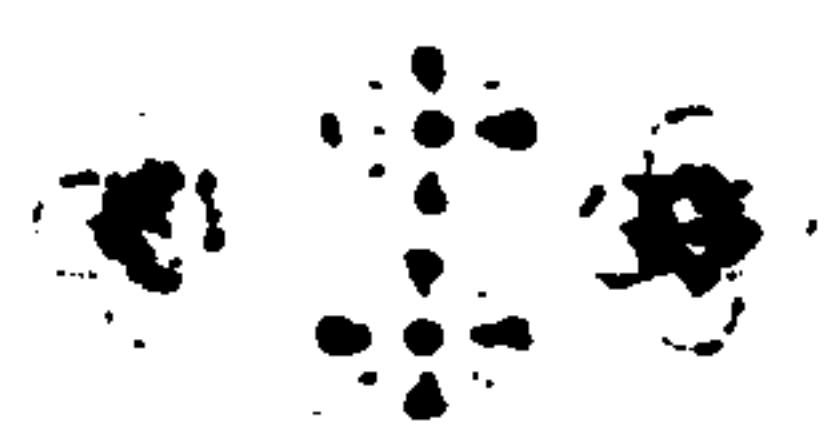
شوندانه ټول یو خانیز دی
که هر خومره گن رنگیر دی

مخ دټولو په یو مخه
که هر توکی بل مخین دی
په یو بڼه په زیر جبار وځي
دار باب که زرتارین دی
لارې لارې یو شه لاره
تسل تلی یو شه تلیز دی
ستور تلیز ستور تلیز کور
کائنات یو شه کورین دی
پدې دومره هک خا ندره کې
خمکه ناشې غونډې څیز دی
خو خمک زی په شونی تیاو
د هډه شروند د توزین دی

په تنزومت کیر او کره
شیش بیا واخله ویر جهان ته
چې ذره په ولکه واخلي
متی رښکه بیا شلمان ته
ستا تقدیر څه خمکه نه ده
لارې ویا سه آسمان ته

له بېلي درياب ته واوړه
 له تنگي نه پلن دامن ته
 غوږکمنه په لينده کسره
 بيا ورکښيوزه ښځ کبان ته
 له سپرغودي ډېر شړوند وکړه
 لاس کړه او بډنمره وښان ته
 پوهه بوځه خيړکتيا له
 خيړکي راښکته ايمان ته
 په نړۍ ورځور پدوځي
 گرځېدلی اوسه ځان ته

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library